

بۇ ئازادى كوردورزگارى كوردستان، ئەنھا رنگە يەك ھە بە . ئە وېش
رنگە ي كورد ايه تيبه .

شەخىر سىيامى

پەيامى پەرەسىلكە كانى چىاي پېرس

د. يوسف زەنگەنە

چاپى دووھە مى كىتپى . بانگى ناشبە تال

لەندەن - ۲۰۲۱

بۇ نازادی کوردورزگاری کوردستان، نه نه رینگه یه ک هه یه، نه ویش رینگه ی
کوردایه تییه.

شعری سیامی

په یامی په ره سیلکه کانی چیا ی پیرس

د. یوسف زهنگه نه

چاپی دووهه می کنتیی، بانگی ناشبه تال

له ندهن - ۲۰۲۱

پيشکه شه به:

- ټه و که سانه ی که له راستیه کان پشتیوانی ده کهن و خوینیش راست ده لېن و ناترسېن.
- ټه و که سانه ی که، کویرکویرانه، ناکه ونه شوین ده سه لاتداره کان و به و ریتعی دهوّل و زورنایانه یان، هه لئاپه پرن، که به ویستی خوین ده یگورن و به رزو نزمی ده کهن، به گویره ویست و به رژه وهندی تاییه تی خوین و دارووده سته کانیان.
- به و که سانه ی، تاکوو که سیک نه ناسن برپاری نارپه وای له دژ دهرناهیئن، ته نها له پیناوی رازیکردنی دئی که سانیک که ئه مان په پرپه وی له برپاره راست و ناراسته کانیان ده کهن.
- ټه و نووسه رو شاعرو رووناکبیرانه ی که، سه ری خوین و قه له مه کانیان، شوپرناکه نه وه، به سه ر کاغه زدا و به شان و بائی خه لک و خاکفرؤشاندا، هه لئادهن، له کاتیکدا ده زانن، به بیگوومان و دوو دئی، شایانی ټه و پېه لئانه دا نین، ته نها له پیناوی ټه وه دا بگهن، به پاره وپوولیک و پله و پایه یه ک که خوین شایانی نین.
- ټه و که سانه ی که ده زانن، قه له م نافرؤشریت، تا خاوه نه که ی له پيشدا خو ی نه فرؤشریت.

دو روونکردنه وه

روونکردنه وهی به که م: له سه ر نیوی نه م کتیبه:

له راستیدا، هیشتا، له سه ر نه و بۆچوونه م که بۆ دیوانی شعر به تایبته نه گهر له لایه ن خودی شاعره وه بلاوېکرته وه، پېشه کی نه نووسریت، باشتره، چونکه شعر خوی به خوی مه به سته کان روون ده کاته وه و خوی دهناسینیت، به لام روونکردنه وه بۆ مه به سته کی که له شعره کاندای لینه کراوه، جاروبار پېویسته، بویه من به باشمزانى نه م دوو روونکردنه وه په پېشکه ش به ئیوهی خوینداری به ریز بکه م، که په یوه ندى به نیوی کتیبه که وه هیه و نه و گورانکاریه ی که به سه ری هات. ههروه ها روونکردنه وه یه ک له سه ر، راست یا ناراستبوونی خوالیخوش بیت (ملا مصطفی بارزانی)، له باره ی راگرتی شهرو هه لدانی بانگی تاشبه تاله وه له سالی ۱۹۷۵.

زۆربه ی هه ره زوری نه م شعرانه، له دواى بیستى هه ره سه که ی ۱۹۷۵ ی باشووره وه، نووسراوون.

له و کاته دلته زینه دا، من له گه ل (۶) شه ش پېشمه رگه ی دیکه دا له چيای پېرس بووین و خواردن و خواردنه وه شمان لېرېابوو جگه له مردنی باتری نامیری بیت له که مان، که ببوو هوی نه وه ی که په یوه ندىمان به ته وای له گه ل دوونیا دا، نه مینیت و بیئاگا له هه موو لایه ک و هه موو لایه کیش بیئاگا له ئیمه.

(دلیل) هکه مان له گه لّ نه وه دا به شیوه به که له راده به دهر
شاره زای به ردو داری چپاکه و دهغه ره که بوو، به لّام بوّ نه وهی به
شوئینیکدا بمانبات هم نزیکتر و هم که م مه ترسیدارتر بیت و هه رگیز
پیشبینی نه وهی نه کردبوو که سوپای عراق خوئی گه یاند بیته نه وه دهغه ره،
سوئیدیشی ده خوارد که به که هه فته به رله وهی ئیمه گه یشتینی، به ویدا
تپه پوهو تاقه سه رباز نیکیشی لیدا نه بووه.

به هه ر حال، نه رپی پیشوه چوونمان مابوو و نه پاشوه گه رانه وه
و به کووردیبه کی په تی و راشکاو، نابلوقه درابووین، به لّام شوئنه که
ئیجگار سهخت و سه لامهت بوو.

من هه میشه رادیویه کی ترانزیستوری بچوو کم له باخه لدا بوو،
به لّام له کار که وتبوو، چونکه له به رزاییه کی پینچ مه تریه وه له دهستم
که وتبووه خوواره وهو باتریه کانیشم دابوو به ریشاند هره که مان (دلیل)،
که کابرایه کی ئیجگار سه یرووسه مه ر بوو و نه و چه ند روژهی که هه موو
شتیکمان لیبرابوو، نه و به رده وام گوئی له رادیوکه ی ده گرت و چووار
روژیک بوو باتریه کانی خوئی و منیشی مراندبوو. (باسی نه و کابرا
سه یرووسه مه رهم به درئیژی کردوو له بیره وه ریه کانمدا).

به کوورتي مه به ستي رویشتنیشمان بوّ نه و دهغه ره نه وه بوو، که
پاش نه وهی که دؤئی دینارته بپین به چپای ئاکریدا سه رکه وین و خو مان
بکه یین به ئاکریدا و نه خشه به که دارپژین و ئاماده ی بکه یین بوّ (مه کته بی
عه سکه ری) بوّ داگیرکردنی شاروچکه که، نه گه ر بوّ یه ک کاژیریکیش
بیت، چوونکه له و سه رده مه دا، ده بووه به هیترتین بابته میدیای نیوخو
و دهره وهی و وپروپاکه نده و سه رکه و تن بوّ شوورش و شکان و لاوازی بوّ
رژیی بغداد. بیروکه که ش من پیشنیازم کردبوو و به رزم کردبووه بوّ

(مه کته بی عسکری) چونکه، نه گهر نه وان برپاری له سهر بدن، نیتر پیویستی به برپاری باره گای بارزانی نه ده کرد، له راستیدا، نه و جار بیان ته نه بؤ دانانی پلان و په یداکردنی باشتین شوین و کات بوو بؤ هیرش بردن، دواى نه وه، نه وکات، پلانه که مان ده خرایه به رده سستی (مه کته بی عسکری) و نه وان به رزبان ده کرده وه بؤ باره گای بارزانی.

نه ندامانی (مه کته می عسکری) یه کیکیان لالوت بوو و رازی نه بوو، هرچه نده نه وانی دیکه هه و لیباندا که رازی بکن و بویان روونکرده وه که نه مجار بیان ته نه (نظری) یه و (عملی) نیه، به لام نه و به راشکاوى گووتی:

"نیوه که یفی خو تانه، به لام من به باشی دانانیم."

له دوا پیدا بؤم ده رکوت که ده سستی هه ندی له به پزانی ناکرهبی ده سه لاتداری له پشته وه بوو، ته نه له بهر نه وه ی نه وه کو دا گپرکرنه که بییت به راست و زیان بگات به ملک و مال و خرم و که سیان. له راستیدا به رله وه ی خو م راسته و خو ناماده بیم و روو پروو له سهر بابه ته ک بدوین به چه ند روژنیک کوورته یه کی پلانه که م دابوو به (مه کته بی عسکری) و دیاره نه و که سه له گه ل هه ندیک له ده سه لاتداری ناکرهبه دا باسی کردووه. (دریژه ی باسه که به نیوی نه و که سانه وه له بیره وهریبه کانمدا باسکراوه).

هوی نابلقه درانمان و پیزانینی ده ولت، به بوونمان له ده فهره که دا خوی پرسیارنکه و ره مزورازنیک و گوومان ده کړت، ده سستی یه کیکی له وانه شی تیدا بووه که کابرا لالوته که باسی پلانه که ی بویان کردبوو، چونکه له وان و نیمه به ولاره، نیتر ته نه خودا پییده زانی، ری و شوینی چوونمان و به روا ره که ی ته نه خو مان ده مانزانی و به س و هیچ

لايه نيكي په يوه نديدارمان نه رووبه روو، نه به بېته ل ناگدار نه كړدبووه وه
له پلانه كه مان.

*****

تينوويه تى زورتر تهنگى ليمان چنيوو تا برسپيه تى.
شوپنه كه مان قايم بوو، جله كانيشمان باش و گهرم و گوړ. پاش
گفتووگوږيه كى چروپ پرارماندا، كه (دليل) هكه مان بنيرين بو (دينارته)
له وئ كه ميك خواردن و باتريمان بو په يدا بكات. رازى بوو به لام گووتى:
من ته نها بو خوم خواردن و ناو دېنم، چوونكه نه گهر له يه ك
نه فهر زورتر بېت، ليمده كه ونه گوومانه وه و سهرم ده چپت به قوورداو
مليشم به په تى سپداره وه.

نم قسه يه ي به (مصطفى) كاكه مچه گيانى بېته ل، كه ميك
نارامى به خشى، چوونكه تا نه و چركه يه گووماني لپيده كړد و ده يگووت :
" هه بن و نه بن، ئيلاو بيلا، نم (.... بابه) لاي كه سيك باسى
كردوو كه نم نه روين بو كوئ و قسه كه ش گه يشتوه و ته گوپى
(حوكمه ت)، نه گهر خوئ راسته و خو نه يگه يانديت."

نه گهر بلېم له و چه ند روزه دا ده جار شه پرى له گه لدا كړدې
هيشتا كه مه. به لام به ترس پيشاندانى (دليل) له گرتن و ناشكرا بوون و
جدى بوونى، ناراميه كى به كاكه مچه مان به خشى و ئوخه يه كى كردوو به
دنيا يه وه و پشيدا به تاوئړيكي زبه له حدا و چه ند چركه يه كى پېچوو
كه و ته پرخه پرخيش.

له دووره وه به دووربين دوو رانه مېرى گه وره مان ده بينى، كه
به يانى زوو ده اتن و ئپواران ده گه رانه وه، به دليله كه مان گووت، باشتره
خوت بگه يه نيت به يه كيك له وانه، قسه كه مانى بريوو كتوو پر گووتى:

منیش نه وه م له خه یالدايه، هیچ نه بیټ چاییه کیان لا ده خو مه وه. (باسی چاییه کهش و له پیناویدا چی به سه رمان هیئا، به درپژئی له بیره وه ریبه کانمدا باسم لیکردوه).

پیشبینیمان کردبوو چوون و هاتی (۱۰) کاژپریک بخاینیت، به لام کابرا درنه کهوت، کاکه مچه دیسان کهوته لومه کردن و هه پره شه و گووره شه و گوومان. کاک احمد ساردی کرده وه و داوای لیکرد په له مه که، بو میشکی خوټ به م بیرانه وه ماندوو ده کهیت، هاته وه، که هاته وه، نه شه اته وه نه وا سیبه ردی له شوین.

کاک احمد، خه لکی ده فقه ری به رواری بالا بوو، گه نجیکی شاره زاو به تواناو زیره ک له بوواری چاندنی بومی زه مینیدا و له دووره وه ته قاننده وهی به وایه ری درپژ یا، به کاتژمپریکی تایبه ت بو ده ستنیشانکردنی کاتی ته قینه وه (نه و سه رده مه هیشتا وه ک نیستا پییده ووتریت ریموټ کونترول، نه مانبوو). چه ند سالیک بوو ده مناسی، له چومان پیکه وه ناشنا ببوون، هه لباردنیشی له گه لماندا بو نه وه بوو که نه گه ر پلانه که مان سه ریگریټ نه وا دیسانه وه له گه ل هیژی پیشمه رگه دا بگه رپته وه. نه مجاره یان ته نها، نه و شوینانه ی هه لیده بیژری و ده ستنیشان ده کات، که گونجاویټ بو چاندی بومب له پاشه روژدا.

دونیا به ته واو تاریک ببوو، له گه ل گه رمی جله کانماندا، سه رما نقه ی لیپرپیووین. دوازه سه عات تیپه رپیوو، که گوټمان له خسه به ک بوو له پشته وه، یانی پیچه وانه ی نه و لایه وه که چاوه پروان بوون کاک (دلیل) ی لیوه، په یدا ببیټ. یه که مین که س قیژاندی به سه ریا کاکه مچه بوو:

نه وه بو نه وه نده ت پیچوو؟ کاکه مچه هیشتا قسه که ی ته واو نه کردبوو کاک (دلیل) دوو کیسه ی په روټینی که به شانوه بوو، کووتا به

زه مينداو به دوو چه پوک به گريانه وه که وته سه رووبه چکی خوئی و به گريانیکی به کووله وه له سه ر چوک دانیشت و گووتی:

ته واو، ته واو، هه موو شتیك ته واو، نه ما، فه وتاین ، پشتمان شكا و زوریتیش.....

من هه ستام و لیبیزیک بوومه وه گووتم:

نارامبه ، نارامبه، سه له واتیک بده و به نارامی پیمان بلئ، چی روویداوه چی ته واو؟

به تووره بیه که وه که له وه و بهر هه رگیز له ومان نه بینیبوو و

پرسی:

ده لئی چی ته واو؟

به دوو چه پوک، کووتای به سه ری خویداو گووتی:

شورش ته واو، شورش نه ما، هه موو ره فین، چوون، قیاده، پیدشمه رگه، خه لک، نه ما، شورش نه ما. به دبه خت بووین، دوپاین.

وهک بلئی خوئی گورستانمان به سه ردا رزا بیت، بیده نگییه کی ترسینه ر خوئی چه سپاند به سه رماندا، هه ناسه کانیش له سینه ماندا گیریان خوواردو چه په ساین.

هیژمدا به خووم و پرسیم:

باشه چوون زانیت و کئی گووتی؟

دهستی کرد به باخه لیداو رادیوکه ی دهره پناو به تووندی

فریدایه باوه شم و گووتی:

فه رموو، گوئی بده ری.

کاک أحمد رادیوکه ی وهرگرت و که کردییه وه رادیوی بغداد بوو،

ته نها هه له هله و شای و مارشی سه رکه وتن بوو.

مؤسیقی ده پراو به بیان له دواى به بیان، بلاوده کرایه وه..... هتد.....
هاته وه خه یانم و پرسیم نه ی باتری گه ورته بو بیته له که مان
هینا؟

ده ستی کرد به یه کپک له کیسه کاند او برنکی زور باتری ده رهینا و
کاکه مچه خوی پیگه یاندوو وهریگرت و خستیانیه نیوو نامپری
بیته له که وه و پاش که میک مؤرس لیدان که و ته قسه کردن .
مه رکه ز مه رکه ز گویت لیمه، چه ندین جار دوو پاتی کرده وه
به لام، بیسوود.

له ناکاودا ده نگیگمان گوی لیبوو، به بئ نه وه ی کاکه مچه گوپی
لیبگریت به رده و ام بوو له قسه کردندا:

گویت لیمه، گویت لیمه، په یامم هیه. په یام له
په ره سیلکه کانی چپای پپرسه وه، نه م رسته یه شی چه ند جارپک دوو پات
کرده وه. (هه مان رسته یه ک بوو بهر له وهش به و شیوه یه په یامه کانمان
ده نارد بو سه رکر دایه تی و په یاممان وهرده گرت).
له ناکاو دهنگه که گووتی و هه موومان گویمان لیبوو:
اسمع، اسمع یا کاکه المتمرده، اسمع.

له ناکاودا گورانیه ک که دیار بوو به دهنگی یه کپک له ژنه
کپوه لیه کان بوو له گه ل هه رواو هوریاو چه پله و پیکه نیندا، خرایه سه ر
بیته له که.

هه موومان هه ر به رده و ام بووین له سه ر بیده نگیمان. کاک احمد
که به رده و ام رادیوکه ی به گوپوه بوو گووتی:
گوپبگرن، گوپبگرن (به بیان) ی تازه بلاو ده که نه وه.

"نه وانه تان که ده تانه وئ بگه ږنه وه سهر مال و حالی خوتان،
فهرمون، که س ریگرتان نیه و نازادن. نه وانه تان ده تانه وئ ږونه ئیرانه وه،
نه واه ده رگای سنووره کان کراوه یه، چه که کانتان فری بدن و بپه ږنه وه،
جگه له خه لکی نه و ده فهرانه ی که تا ئیستا له بنده سه لاتی یاخی بوواندا
بوو، نه وانی دیکه ده بئ ناوچه که چوئل بکن، نه گهر چوئل نه کهن،
به مزووانه سوپای سهرکه وتووی عراق له هه موو لایه که وه دیت و
ده ستیگرتان ده کات."

بیگوومان به یانه که سهرتاسه ری بوو، بو هه موو ناوچه کان و
ده فهرانه کانی کوردستان.

کاک أحمد رادیوکه ی داخست و پرسى:

مه سه له که راسته، با بیر بکه ینه وه، به کو ی دهنگ بکه وینه
سهر یه ک برپار، ئیستا چیبکه ین؟
پاش گفتووگو یه کی کوررت، گه یشتینه یه ک برپار که رووبکه ین
له گووندی (بلج-بله) و له ویدا، بیر له هه نگاوی داهاتوو ده که ینه وه.
که وتینه ری، گه یشتین..... هتد.....

تا ئیره به سه. زوریش سهیره، چون نه ورسته یه ی کاکه مچه بوو
به نیونیشانی کتیپیک، که نه مه ی به رده ستانه، (په یامی په ږه سیلکه کانی
چیای پپرس).

با به رله وهی باسی نه وه بکه م که له (بلج-بله) چیمان کردوو چی
روویدا، بگه ږینه وه شوپنه که مان له چیای پپرس و چون کاته کانمان
به سهر ده برد و به چیبه وه خومان خه ریک ده کرد. له و چه ند روژه دا که
له ویدا بووین.

له روژانی بهر له گه یشتی نه و هه و آله جه رگبره داو له چاوه پروانی چوښه تی زرگار بوونمان له نابلوقه و جیبه جیکردنی پلانه که مان بووین؟ کاکي دلیل، که به راستی رښانده رښکی تابلې شاره زا بوو، کوون و قوژبن و بهردوو داری هه موو ده فیره که ی دهناسی. تا رادیوکه ی کاری ده کرد و باتریه کانی خو ی منی نه مراندبوو، ده (۱۰) مه تریک له ئیمه وه دوورتر خه ریکی گونگرتن له رادیوکه ی بوو، زوریش به بیده نگی. هه ر که باتریه کان ته واو بوو، ئیتر خو ی به ربووه گورانی گووتن. بو من دهنگه که و شیوه ی خویندنی گورانییه کان، ناشنا بوو و گویتکانم راهاتبوون له گه لیدا، چونکه نه و سه رده مه ی که له دهوک و دهورو بهری بووم، له خانویه کدا ژووړیکم گرتبوو به کری، به منه وه شهش خیزان، تییدا ده ژباين. هه رکه ئیواره داده هات ئیتر نه و پینچ خیزانه که ی دیکه تسجیله کانیان که له به کره کونه کان بوو، ده خسته کارو به بهر زترین دهنگه وه، له ووجوره گورانییه نه یان بلاو ده کردووه، به تاییهت له هاوینان.

تا راده یه ک کاک احمدیش به لایه وه ناسایی بوو چونکه وه ک گووتم، خه لکی ده فیره بهرواری بوو. له ویش وه ک خو ی دهیگووت، باوبوو.

کاک احمد، لایوکی نایندار بوو، زوربه ی کاته کانی به خویندنه وه ی قورناتیپک ده برده سر که هه میسه له گه لیدا بوو، مروقیکی ئیجگار رووخوش و بیده نگیش بوو.

کاک مصطفی، (کاکه مچه)، تا بلی پشمه رگه یه کی ماندوونه ناس و دلسوزو نازاو و چاو نه ترس بوو، ته نها گرفتیک که هه بیوو، له سه ر بچوو کترین قسه یا جووله له که سیکی دیکه وه که به دلی نه بوايه، وه کو که فی شیر هه لده چوو و قسه ی خو ی ده کرد. له گه ل کابرای

(دليل) دا، دانوولکه يان له يه ک مه نجه لدا نه ده کوولا. ههر کاتيک پييمان بگووتبا کاک مصطفى، ده يگووت:

نه ها، کاک مصطفى، سا، به کاک نه حمه ي شيخ کارتان پيمه، نه گينا چون وا به قدرتي قادر له مچه وه بووم به کاک مصطفى؟ زوربه ي کاته کانينان له گه ل نه وسخ برا پيشمه رگه که ي دیکه دا، به (دامه) و (سج ريزکان) ده برده سر. له گه ل نه وهدا که سوور ده يزانی باتري نامپري بيته له که ي مردووه، به لام ههر چاوی پيوه بوو جارووبار ده ستیکی ده هينا به سه ريدا. جارووباريش، رووی له کاک احمد ده کردو ده يگووت:

باشه، باشه، ماموستا احمد تو له خوړ ده رچوونه و تا تاريخ داديت خه ريکی (قورعان) خویندنی، ده (دوعايه ک) بکه و داوا بکه له خوا، با، نه م نامپري بيته له مان بکه وپته کار و نه جاتمان بيت. نه ویش زور به نه رمی ده يگووت:

کاکه مصطفى گيان، دعاء و داوا له خدا بو هه موو شتيک نايبت. نه بچ ههر پارانه وده يه ک سنووری خو ی هه بيت و بزانی چون ده يکه يت و تا چی راده يه ک (معقوله). باتريه ک که مرد وه کو مردنی مرؤف وايه، نيتر به دوعا چاکنايپته وه. کاکه مچه، زور داواي دیکه شي ده کرد له کاک احمد و نه ویش به بچ بيزار بوون ولامی ده دايه وه.

کاک مصطفى ته مه نی له سه ره تاي سييه کاندا بوو، به لام به ره فتارو کردا به پيره مپردیکی شه ست، يا حه فتا سآله ده چوو.

سج پيشمه رگه که ي دیکه، يه کيکيان کاک (عبدالرحمان)، (سوپاس بو خودا هيشتا له ژياندايه و له يه کی ولايه ته کانی نه مريکادا ده ژيت). ناشنای زوری له شه ري پيشمه رگيه تي نپوشاريدا هه بوو، بويه من هه لميزارد، پيش نه وه ي بيت به پيشمه رگه (مفوض شرطه) بووه، تا

بلي پاک و دلسوژو خوداناس بوو، به (تيمم) دهستنوژي نه نجام ددها و نه يده هيشت تاكه نوژنيكيشي له كيس بچيت. له هه لگرتي هه نديك له پيوستيه كاندا هاوکار بوو.

دوو پيشمه رگه که ی دیکه ش (صالح و حسن)، پيشمه رگه ی شه رکه ر بوون و هه ر ئه وان چه کی (کلاشنیکوفیان) پيوو و بو پاريزگاری کردن، له گه ل خو ماندا هینایانم. ئه وانیش به هه مان شیوه یا به چه ورکردن و پاککردنه وهی چه که کانیا ن خو یان سه رگه رم ده کرد و جارووباریش له گه ل کاکه مچه و پيشمه رگه که ی دیکه دا له یارپیه کانیا ندا به شداریان ده کرد.

هه نديك له پيوستيه کانی رنګه و هه نديك له ئاماری توپوگرافي (نه خشه به رداري شه پ) ی بچووک و (بطانية) کانیش، ئه وان هه لیان ده گرت، به تايبه تی، ئه وان هی من که له بهر گرفت قاجم، کارنيکی ئاسان نه بوو، به تايبه ت بو رنګه یه کی دوو روودريژي شاخاوی.

به لام من، له و روژه سه ختانه دا، خه ریکی خویندنه وهی چه ند کتیبیک بووم که په یوه ندی به (هدف) هکه مانه وه هه بوو و پيدا چوونه وهی پلانه که مان و ته ماشای ئه و نه خشه یه ی شاره که که له وه و بهر ده ستان کردبوو و پلانه که مان که به پشتبه ستن به و (خریطة) یه کیشابوومان و ناماده مان کردبوو، بو چوونیه تی و باشتین رنګه بو چوونه شاره که وه (ٹاکری-عقره) و کوورته نووسینی رووداوه کان له ده فته ری بیره وه رپیه کاندا.

شایانه بگووتریت، هه موومان جلی (سقیل -- مدنی) یمان له بهر کردبوو، بو ئه وهی که، ئه گه ر، رنکه وت و چوونه شاره که وه که س گوومانمان لینه کات و بو بیته له که ی کاکه مچه و چه که کانیش پلانی باش

و سه رکهوت و و بیژیانیشمان، له چاوو گرتیوو، له ریڼگه ی کاک عبدالرحمانه وه که خوی خه لکی نه و شاره بوو.

لیړه دا شایانه باس له دلسوزی کاکه مچه بکه م، که له خوی زورتر له خه می مندا بوو، پیشینه ی منی ده زانی و هه می شه دم به نزا و روو له ناسمان بوو، دژ به و که سان و لایه نه کورد فرۆشه ی، که برپاری کووشتی منی اندا له سالی ۱۹۶۸ دا.

هه ر ماوه یه ک جاریک، رووی له من ده کردوو به ده نگیکی به رزه وه، ده یگوت:

نیډه به سه، دلّت به چاوه کانت بسووتیت، سه عات، دووان، جاریکیان تووره بوو که بینی به دانیشتنه وه خه وم لیکه وتبوو، که ویستی دامپوشیت، هاتمه وه خه به ر و گووتی:

به کاکه نه حمه ی شیخ که می نه که یته وه، هه موو کتیب و ده فته روو قه له مه کانت فری نه ده مه نه و دۆله وه و (خدری زینده) ش ناتوانی بوئی بگه رپنیتته وه. زوریش (معجب) بوو به خدری زینده و سوینده کانی شی به کاک نه حمه ی شیخ بوو. سویندشی بخوار دبا به بو هه ر کاریک، نه نجامیده دا، به هه ر شیوه یه ک بوایه.

له هه موومان سوور تریوو له سه ر نه وه ی که نیمه (اخباری) کراوین و ریڼگه و شوینمان ناشکرا بووه، نه و جا ده یگوت:

سویند به کاک نه حمه ی شیخ و به قورعانه کی کاک (احمدی خومان) نه و که سه ی (اخباری) یمانی کردووه، له قووله ی قافیش بیّت دایده گرم و به گووله وه کو سو سکه ی به تفهنگی راوی کوون کوون کراو، سه د کوونی لیته که مه وه.

جاریکیان نه و (دلیل) ه دامواوه، کورد وته نی ده می سووتاو گووتی:

بۆ سویندی وا مه زن ده خوئی؟ فیشه کی تفهنگی راوی هه ندیکیان په نجاو هه ندیکیان سه دانه پارچه ی وردووردی تیدایه و سه د کوون له و سۆسکه هه ژاره ده کاتوه، ده مانچه شره که ی تو ته نها چوارده فیشه ک ده گریت، چۆن ده توانیت، سه د کوونی لیبکه یته وه. کاکه مچه نه یپشت قسه که ی ته واو بکات و ده مانچه که ی هه لکیشا و روو له (دلیل) ی به ختوه پگه پراو کردوو گووتی:

ناتوانم، ها، نه ته وه ی له سه ر تو تا قیبکه مه وه؟ زۆریش هه له ت فه رموو، ده مانچه که ی من، زۆر باش و بئ عیبه و پانزه فیشه ک نه گریت، چونکه هه همیشه دانه یه کیش له لووله که یدايه، تیگه یشتی؟

هه ندیکیجار، تو وره بوون و هه پره شه کانی کاکه مچه م به (جدی) وهرده گرت و ده ترسام. رۆژیکیان هیشتا له سه ره تادا بووین، به کاک (دلیل) م گووت، ده مه ته قی له گه ل کاکه مچه دا مه که و به کاکه مچه شم گووت، واز له و داماوه بینه و نه وه نده سه ر مه نئ به سه ریه وه، مرؤقیکی به وه فایه بۆ کاره که ی خوئی. به لام بیسوود، جاروبار هه ر روویده دا.

جاروباریش بۆ سه رگه رم کردنیان و دوورخستنه وه یان له بیرکردنه وه ناخۆشه کان، داوام لینیان ده کرد با پیکه وه دانیشین و باسی خۆمان بکه یین، چیمان ده وئ، چیده که یین دوا ی سه رکه وتن، باسی ژن هینان، ویسته کانمان، نارزه وو ه کانمان و زۆر بابه تی دیکه ش. له راستیدا، هه موومان بیژن بووین (دلیل) هکه نه بیئت.

هه ر یه که مان به شیوه یه کی جیاواز له یه کتر، باسمان له نارزه وو ه کانی خۆمان ده کرد.

به ش به (حالی) خۆم جاریکیان گووتم:

په که مین نارزووی من نه وهی، نه م بیره وهریپانه ی که ده یانوسم، کاکه مچه لیعی فرپنه داته، دۆله که وه، بیکه م به کتیبیک و بلاوی بکه مه وه و باس له مه به ستی نه م کاره مانی به درتزی، تیدا بکه م که بوی ده چین.

(بیگومان هه رگیز بیرم له وه نه ده کرده وه نیوه که ده بیت به نیوی دیوانیکی شعر، چونکه شعره کان دوا ی هه ره سه که، ده ستم به نووسینیان کرد).
کاک (أحمد) گووتی:

نه ی نیوی چی لیده نییت؟ من پیموایه، نیوی بنییت (له پیناوی رزگار کردنی ناکریدا).

له ولامدا گووتم:

پیشنیازیکی ئیجگار جوانه، به لام رسته یه کی کاکه مچه ده که م به نیونیشانی کتیی نه م بیره وریپانه، که هه میشه له کاتی په یوه ندی کردن به سه رکر دایه تیه وه به بیته له که ی به کاری ده هیئ.

کاکه مچه گووتی:

نه ی به (قربان) ت بم، قسه ی من، من نه وه نه مهمم؟ سا به کاک نه حمه ی شیخ نیتر هه رگیز فرپیان ناده مه دۆله که وه، چیه نه و رسته یه ی من؟

گووتم:

بو نازانی هه میشه له کاتی په یوه ندیبه کاند، چی رسته یه ک به کارده هی نییت؟

گووتی:

نه به خوا نازانم کامه یانه خو من بیست و چوار سه عاتنه ده مم
له قسه کردن راناوه ستیت.

کاکه مچه راستی ده کرد، هه رگیز له قسه کردن رانه ده ویستاو
(دلیل) بیبه خته که که باتری رادیو که ی ته واو بوو، مچه لپرسی، باشه
تیر بن رادیو چی نه که بیت؟ نه و داماوه گووتی:
گوئی له تو ده گرم، که وه کو رادیو له قسه کردن راناویستی، کاکه
مچه په لاماریداو کاک عبدالرحمان نه بوايه که بهری لیگرت، به لایه کی
به سه ری ده هیئا.

له ولامی پرسیاره که ی کاکه مچه دا که رسته که ی من چییه:

گووتم: په یامی په ره سیلکه کانی چیا ی پپرس.

مه گهر تو هه میشه له کاتی په یوه نندیدا نالیت:

په یامان هه یه، په یام، په یام له په ره سیلکه کانه وه. بیگومان،
له ترسی ناشکرابوون تو، نیوی چیا که ت به کار نه ده هیئا، به لام من
نه وه ی بو (زیاد) ده که م و ده یخه مه سه ری.

کاکه مچه چاوه کانی پر له فرمیسک بوو و خو ی هاویژته سه رم و
نه ملاو نه ولامی ماچ کرد.

*****

خوای گه وره کارنکی وایکرد و روژنیک هات و کتیبه که م خسته
چاپخانه وه بو چاپکردنی، به لام به فیتی ده سه لاتنداریکی کوردی له مه پر
خومان، ده ولته تی شای ئیرانی لیئادار کرایه وه که که کتیبیکی شعر بو
چاپکردن دراوه به چاپخانه وه همووی دژ به ئیران و شای ئیرانه، به و
هویه وه، ری له چاپکردنی به ستراو به شیوه یه کی نا مروقانه هاتنه نه و
شوینه ی که تیدا ده ژبام و داوایان کرد که له گه لیاندا برؤم بو

چاپخانه که، چوونکه خاوه نه که ی کتیبه که ی نه د ابو پیمان و گو تو و بوی که نه و ته نه راده سستی نوو سه ره کی ده کاته وه. نه وه ی مایه ی خوشحالی بوو هه موو نه و نازیزانه ی که پیکه وه له خانووه که دا ده ژیان، له گه لمدا به دوو ترؤمبیل که وتنه ری و به ته نه جیمان نه هی شتم و هه ندی له کچه کان هه ر به جلی مائه وه ده رکه وتن، نه وه کو بزمان بکه ن.

کابرای خاوه ن چاپخانه دیار بوو که به هیزو ده سه لات بوو، نه گینا له و زه مانه دا کی ده ی تو وانی، داواو بریاری ساواک جیبه چی نه کات. کتیبه که راده ستم کراو نه وانیش لیان وه رگرم و بردیان و پاش نزیکه ی، هه فته یه ک دوا ی نه وه له ریگه ی پؤسته وه نار دبیانه وه و له سه ری نوو سرا بوو، "نامبرده اگر قرآنا به کوردی ترجمه کند، در ایران، حق چاپ و نشر ندارد."

دوا یی، له ریگه ی نه و خوشک و برا قووتا بیبه وه که له خانوویه کدا ده ژیان و به هه شت که سه وه له تاران به کریمان گرتبوو و هینده له یه ک نزیک ببوینه وه وه کو خوشک و برای راستی یه کرمان لپه اتبوو، که شه ش کیژوو دوو کوور بووین.

نه و دوو قووتا بیبه دل سوژه که له هه موو هه نگا وه کاند ا وه کو نه وانی دیکه نا گاداری، باسه که بوون و که زانیان نه و کرده وه یه ی نیان، چهند تینی نیگه تیقی کرده وه ته سه ر من، برپاریاندا، که له کاتی گه رانه وه ی پشووی نه ور ژدا بیبه ن بو (کابوولی نه فغانستان) و له ویدا چاپی بکه ن. له پيشدا پيشنیازه که یانم په سه ند نه کرد، نه وه کو خوانه که ران، به بو نه ی منه وه تووشی گرفت بین، پاشان له گه ل قوتا بیانی دیکه دا، که وتینه گفتوو گو و په سه ند مان کرد، به لام به مه رچیک نیوی کتیبه که بگوړم به نیویکی دیکه، نه وه بوو کرا به (بانگی ناشبه تال).

کتیبه که یان، له دووسه دانه دا چاپکردو هینایانه وه له جانتای جل و بهرگه کانیناندا، شایانه بگوتريت له و سه رده مه دا وه کو نیستا پشکنینی سه خت نه بوو، نه بو جانتاو نه بو به دهنیش.

هیشتا نه و دوو به پړزه نه گه رابوونه وه بو ولاته که ی خوین من که وتمه، په یداکردنی نیونیشانیکی زور، له و که سانه ی که مه به ستم بوو، کتیبه که یان پېبگات.

هر که کتیبه کان گه یشتن، هر هه شتمان بو دانیشتین و له پاکه تمان (ظرف) کردو نیو نیشانه کانینان به خه تی خوین نووسی (ته نه) خه تی من نه بیټ) و له ریگه ی پوسته وه به چه ند جارپک، ناردمان بو نه و که س و لایه ناننه ی که مه به ستم بوو، چی له کرج و چی له شاروو شاروچکه کانی دیکه ی دووروو نریک که ناواری کوردیان تیدا بوو.

یه کپک له کچه کان که له هه موومان به ته مه نتر بوو و ببوو به دایکمان و هر به و ناو هه وه گازمان ده کرد و لپرسراویه تی به پړوه بردنی ماله که ی گرتبووه نه ستو و نیمه هه موومان له هه موو کارووباره کاند، راوژمان به و ده کرد و له فرمان و برپاره کانی دهرنه ده چووین، له سه ر یه کپک له پاکه ته کان نیو نیشانی منی به خه تی خو ی نووسی و پوولی پیوه نووساند و تیکه ئی نه وانه ی دیکه ی کرد و روو له هه موومان، گووتی:

تاکوو یه کدانه له م ماله دا نایټ بمینیت، چوونکه نه گهر هاتن بو پشکنین و نه م دانه یان په یداکرد، نه و پاکه ته یان پیپیشان ددهین، که نیو و نیشانی یوسفی له سه ردایه و توش (رووی له من کرد) وا خوټ پیشان ددهیت، که به هیچ شیوه یه ک ناگات له وه نیه، که کی ناردوویه تی و له کوپوه هاتوووه خو شبه ختانه، چاپخانه که ی کابل، ده فته ره ده ست

خه ته که يان لای خوږان راگرتووه و ئيتر هيچ به لگه به که نه ماوه که بتوانن
توی پیتاوانبار بکه ن.

یه کيک له کيژه کان گووتی:

ئهی نه گهر له يوسف پرسيان، کوا نه و ده سخته ته ی که
پوست نارديانه وه؟

دایکه، ولامی دایه وه و گووتی:

کام ده سخته و کام ده فتر باس ده که یت؟

کچه که له پيشدا تينه گه یشته و گووتی:

نه وهی که له چاپخانه که وه برديان.

من تيناگم، تو باس له چیده که یت، ده سخته تی چی و

چاپخانه ی چی و رووی له هه موومان کردو و پرسى:

ئيوه شتی له و جوره تان بينيوه و بيستووه؟

هه موو به دهنگی به رزه وه هاوارمان کرد:

نه خیر، شتی له و بابه ته مان نه بينيوه و نه بيستووه. کچه که

تيگه یشته و هه موو که وتينه پيکه نين و نه ویش گووت:

منیش هه رگيز شتی له و بابه ته م نه بينيوه.

دایکه گووتی:

من لپرسراوای کردنه وهی صندوقی پوسته که ی خانووه که م، له

نه بوونی مندا، هه رکه سيک هات و پرسى هه مووتان ده لپن ئيمه ناگمان له

پوست نيه و دایکمان لپرسراويه تی و نه ویش له زانکويه. يه که هه فته و

دوو تيپه ری و هيچ شتيکی نا ناسايی رووی نه دا و له و روژانه دا، نه مانزانی

بؤ!!

له نیو کوردانی که ره ج و شوینه کانی دیکه ش هه واله که به شیوه یه کی نه وتو ته قیبه وه، و شه رمیکی نه وتوی خستبوه، دلی هه ندی له سه رانی تاوانبار وه، که (انکار) یان کردبوو کتییی وایان پیگه یشتووه. که من دلنیا بووم که راستی یان نه ده فهرموو و خو یان له گیلی دابوو. ژماره ی کتیبه کان ته نها (۲۰۰) دانه بوو به لام، به راستی گری به ردا بووه دل و میشکی هه زارانه وه و به سه دانیش کوپی لیوه رگریبوو و بلاو کرابووه وه. نه مه یان له لایه که وه، شایانه که بلیم له لایه کی دیکه وه، وهک له دوا پیدا بوم دهر که وت، لیژنه ی چاودیری کردنی بلاو کراوه کان، له وزاره تی فهره نگ و هوونه ری ئیران، که ده ستخه ته که یان پیدرابوو، بهر له وهی بیئیرنه وه بو من، کوپی یان لیوه رگریبوو و دابوو یان به نه دانیکی کوردیان که ته ماشای بکات و ناگاداریان بکاته وه که چی شتیکی تیدایه، دژ به ئیران و دژ به شاه. نه ویش پیاوانه و بویرانه، رای خو ی دهرده بری و بو یان دهنو سیئت که وشه یه کیشی تیدا نیه، که دژ بیئت یا مه ترسی درووست بکات. ئیتر ده ولت چی ولامیکی دؤراوانی دابوو وه، تا ئیستاش نه مزانی، به لام گه یشتمه نه و (قناعت) هی که ده سه لاتداران بو نه هاتن به شویتما، له ناکامی نه و راپورته ی نه و کورده به پرزه بووه، که وهک گووتم له دوا پیدا بوم دهر که وت، وهک لای خوواره وه باسی لیده که م.

نه وهی سرنج راکیشهره و ری ککه وتیکی سه رسوو پرهنه، ناسینی نه و کورده به پرزه بوو، له کو نگره یه کی ایران ناسیدا که له (هالی فردوسی) زانکو ی تاران به ستره. هیشتا دهستی پی نه کردبوو، گه یشتم و به شوین کورسیه کی خالی دا ده گه پام، له دووره وه خوا لیخو شبیئت دکتور (صدیقی مفتیزاده) که ماموستا بوو له زانکو ی تاران و چه ند دهرسیکی کوردیشی ده گووته وه و منیش دوو (واحد) م وهرگریبوو بو بهر زکردنه وهی

نمره کانم له وانه کانی دیکه و دکتور، یارمه تیدام که نه توانم له پوله که دا
ناماده نه بم و ته نه بوا تقی کردنه وهی کۆتایی ناماده بیم، چونکه دهیزانی
همه کارم ده کردو هم ده درسیشم ده خویندو زوریش ماندوو ده بووم، نه و
مرؤفه مه زنه کلیلی ژورره کی خوښی پیدابووم که هر کاتیک بمه ویت،
تیدا (استراحة) بکه م، چونکه یه کیک له وانه کانم که وتبووه پیش
ده رسه که ی نه وه وه یه کیکیان پاش و پشوودانی نیوانیان زور یارمه تیده ر
بوو بو من.

دکتور مفتیزاده که منی بینی دهستی به زر کرده وه و ناماژه ی بو
کورسیه که ی ته نیشتی خو ی کرد. که دانیشتم یه کیک دیکه ش به لای
راستییه وه دانیشتبوو به یه کترمانی ناساندو به منی گووت، نه مه آقای
(فلا ه) و به ویشی گووت، نه میش آقای یوسفی زهنگه نه یه. هم هاورپنمه و
هم قوتابیمه. چند ثانیه یه کی پینه چوو آقای (فلان) ته ماشای منی
کردوو به پرسیاره وه گووتی:

یوسفی زهنگه نه؟ نه م نیوه زور ناشنایه لای من.

دکتور مفتیزاده کتوپر ولامی دایه وه و پیگووت:

ده ب، چونکه به پرت سهروکارت له گه ل نه ده بیاتدایه و
زهنگه نه ش شاعره و له و دیو چند کتیی بلاو کرده وه. آقای (فلان)
یه کسهر قسه که ی دکتوری برپو گووتی:

نه ها هاته وه یادم، دکتور نیوی کتیبیت هیئا، راسته منیش به
بونه ی کتیبیه وه نیوه که ی ناشنایه به لامه وه. به لام، نا، کتیی نه و دیو،
به لکوه، نه مدیو، رووی له من کرده وه و پرسی:

مه گهر به پرتان نه و که سه نین که کتیبیکت بردبووه چاپخانه و
دوایی شکایه تت لیکرابوو که کتیبیه که، دژ به ئیران و (اعلا حه زره ته)؟

له پېشدا ویستم راستییه که بشارمه وه، به لام به باشم نه زانی و
گووتم:

به لښ، به لی من بووم، به لام، به پرتزان چوڼ نه و رووداوه ده زانن؟
به په له گووتی:

من له وزاره تی فرههنگ و هوونه ر کارده که م،
ده ستنوو سه که یان دا به من که بزنام چی تیدایه دژ به ئیران و دژ به شاه.
که هیچ شتیکم تیدا پیدا نه کرد و راپورتی خوځم به رز کرده وه و
په روهنده که یان داخست و وا بزنام بو تیان که رانده وه، وا نیه؟
یه کسه ر قسه کانی (دایکه) مانم هاته وه یاد و گووتم:
نه خیر هیچ شتیکیان بوځم نه که راندو وه ته وه.
دیاریو آقای (فلان) ناگای له وه نه بووه که له سهر ده تنوو سه که
چپیان نووسیوو.

دیسانه وه گووتی: به لام هه وائی کمان پیگه یشت، که کتیبیک
بلاو کراوه ته وه دژ به که وره پیاوانی (کرج)، به لام نازانم نووسه ره که ی
کپییه، نه که ر په یدام کرد به دکتور ده لیم.
له و ماوه یه دا دکتور مفتیزاده بیده نگ بوو و ده مزانی که
ده زانیت نووسه ره که ی کپییه و به پالییه وه دانیش تووه.

سو پاس بو خودا کوڅنگره که دهستی پیکرد به سرودی
شاهه نشاهی و هه موو هه ستانه سهر پڼ و بیده نگ دانیشن و ئیتر شوین
باسی کتیبه که نه که وتین.

که ته و او بوو خه لکه که هاله که یان به چی پېشت و آقای
(فلان) یش، خوا حافظی کردو که من گووتم، دکتور، فره موو با ئیمه ش
بروین، دهستی راکیشام و داینشاندم و گووتی:

من ناگاداری باسه که ی نه و نیم، به لّام کتیبه که تم بینوه لای
(عزیزی ژبان). باشه چوون بوئیان چاپکرد له ئیران و بو نیوی (کابوولی
نه فغانستان) ت له سه ری دانا.

سه رم لیشو ابوو به چی شیوه یه ک رووداوه کانی بو باس بکه م و
دلشیم نه ده هات له و مروّفه به ریزه، راستیه کان بشارمه وه، پیمگووت،
دکتور نه وه لیپرسراوی هاله که ته ماشامان ده کات، با دهرکه وین و روژتیکی
دیکه باسی ده که یین. (قبول) ی کردوو دهرکه وتین. له وه به دواوه نیتر
باسمان نه کرد و دیاربوو یا له بیرى چووبوو، یا نه یده ویشتم من (إحراج)
بکات.

(به ریز عزیزی ژبان، به رپوه به ری ئیداره ی دانشکده ی ادبیات
بوو. کوردیکی ئیجگار دلّسوز بوو و حه ز له یارمه تیدانی هه موو که سیکی
ده کرد.

گه رانه وه بو باسه که ی خوّمان، شایانه که بلیم، کتیبه که به
هیچ شیوه یه ک دزی ئیران و شای ئیران نه بوو، ته نها له یه ک پارچه شعردا
له ژر نیوی (کچې به سه)، که لای خواره وه، ده یخویننه وه. نه گهر به
دیکه تیش ته ماشای بکه ن، راستیه کانتان بو دهرده که ویت.

هینده نیوی (په ږه سیلکه کانی چپای پپرس)، به لامه وه شیرین و
پر ماناو به سه رهات به دوواوه بوو، له کاتی گووت و بیژه کانماندا له گه ل
هاورپیانى پلشمه رگه مدا له چپای پپرس، جاریکیان گووتم، که
سه رکه وتین و ژنم هیئا، نیوی منداله کانم به و رسته یه ی کاک مچه وه، ناو
ده نیم. که هه روا دهرکه وت، سی مندالم هه یه (په ږه سیلکه کچه که م و
پپرس و په یام، کوورپه کانم). نیوه کانیان به گویره ی ته مه نیانه، خوی گه وره
ته مه ن درئیان بکات، له گه ل ته مه نی نیوه ی خوینه ری نه م کتیبه دا.)

شعره که له مانگی کانونی دووه می سالی ۱۹۸۶ له کتیبی
(ره شه بای رقی پېشمه رگه په کی سه رشیت) دا، بلاووم کرده وه هه مدیس، له
سالی ۲۰۱۱ له کتیبی (بیچووه چوله که و رابه رانی کورد) یشدا.

شعره که:

(کچی به سه)

"بؤ شعریکیش بؤ من نالییت،
مه گهر دلت،
باسی منی تیدا نیه،
که شیوه نت هه ر بؤ گووله،
خوشه ویستی منی مه گهر،
لیدا نیه،
یا خود سینه ت به بؤ دله؟"
کچی به سه،
ده به س بلن،
دل، دل،
دل، دل،
مه گهر روژی ناشنایی،
پیم نه ووتی من بؤ دلم،
مه گهر نه مووت،
له ولاتی بیکه سه کان،

دلم دؤران،
به جوانیک و
له پیش چاووم،
ده لاله کان،
دایان به شوو،
به پیره که ی ته ریکه تیان،
به چهنده گه نجه ی پر له پاره،
به چهنده کؤشک و
به چهنده خانوو،
مه گهر نه مووت،
له تاوی نه و،
ده ربه دهر بووم،
ئاواره و ویل و سه رگه ردان،
مه گهر نه مووت،
من بئ گولم،
گوئی هیوام،
گولفرؤشان،
خه لاتیان کرد،
به شاژنیک،
تاله به زمی سه رکه وتنی،
میژده که یدا،
له سینه یدا،
شهوی شادی،

گووئی سینه ی ئه و شا ژنه،
گوئی من بوو،
شهوی به زمی،
گوولفرؤشان،
له گه ل ئه وان،
شهوی مه رگی دئی من بوو،
بویه ئیستا،
من بئ دلم،
بویه ئیستا من بئ گوولم.

پیمخوشه بو ئیوهی خوینه ری خوشه ویستی روون بکه مه وه که
هه رگیز له وه موو کتیبانه دا که تا ئیستا بلاووم کردوونه ته وه و له هه موو
سیمناروو وانه و کؤروو کؤبوونه وه کانمدا، راسته و خو دژ به داگیرکه رانی
خاکی کوردستانه که مان، بابه تم نه نووسیوه و قسه م نه کردووه، چوونکه
یه که م، دژمانن و که گووتمان دژ، واته، ئه وهی له دهستی بیټ دژ به
ئیمه ی دهکات و دووهه م، ئه و داگیرکه رانه هه ر کارئکیان به سه ر ئیمه ی
کورد هیناوه، له پیناوی به رژه وهندی خویمان یا ولاته که ی خویندا بووه و
وهک شای ئیران له چاوپیکه وتنیکیدا له گه ل گه وره رؤژنامه وانی مصری
(محمد حسنین هیکل) دا له مه ر کورده وه ده ئی:

"من وهکو داردهست (کووتهک) به کاریانم ده هینا و هه رکتایک
بمویستبایه، ده مکووتا به سه ر دژه کانماندا."

تاوانباری راسته قینه، له به سه رهاته دلته ژنه کانماندا و ئه و
کاره ساتانه ی تووشی بووین، له ئاکامی خیانهت، یا، نه شاره زایی به نیو

سیاسییه کانی خو مانه وه بووه، به تایبهت له باشووری کوردستاندا، که هه میسه، به ئاسانی شارهگی خو یان سپاردووه ته دهستی داگیرکه ران و له پیدشا خو یان و له پاشدا ئیمه ی کوردیان فرۆشتووه، به پارهو پوولیکی که م و هه رزان، له پیناوی مانه وه بیان له دهسه لات و ههروه ها به کووشتد انمان له پیناوی پرکردنی باخه لیان و حسابه بانکیه کانیان، بهو پارهو پوولانه ی که له ریگه ی فرۆشتنی خوینی ئەندامانی نه ته وه که مانه وه به دهستیان هیئاوه و تا ئەم چرکه یه ش به رده وامن له به ده سته پینانیدا.

هه موو ئیوه ی خوینه ر، گه واهی رووداوه کانن و ده بینن که خه لک و خاکفرۆشان چۆن و چه ند بیویژدانانه مامه له مان پیوه ده که ن و له هه راجخانه ی سیاسه تدا به هه ر لایه نیک که پاره ی زۆرتریان پیبدات، ده مانفرۆشن.

*****

شارۆچکه یا گووندی (بلی-بله)، شلیزابوو، بیوو به رۆزی (حشر)، چایخانه یه کی لیبوو، هه موو شتیک بوو، چایخانه، چیشخانه و ئووتیلیش. کاکه مچه و کاک احمد و یه کیک له پیدشمه رگه کان (عبدالرحمان) و من مابووینه وه، دووانه که ی دیکه (صالح و حسن)، خه لکی نه و ده ورووبه ره بوون و به گریانه وه جییا نه یشتین.

کاکه (دلیل) یش، به هه مان شیوه.

له گه ل کابرای خاوه ن چایخانه که دا قسه مکردو به سه رهاتی خو مانم بو گیرایه وه، گووتی:

وه ک ده بینن ده رزی هه لبه دی ناکه ویتته سه ر (عه رد) و له بن ته خته کانیش خه لک نووستوون. به لام ژووری نه وانه ی لیپه دا کارده که ن، دهیده م به ئیوه و بو ئه وانیش خودا (کریمه). له پیدشا رازی نه بووم نه وان

جیله ق بکهین له بهر بهر ژه وهندی خو مان. به لّام که گووتی، نه وان خه لکی ئېړن و ماله کانیان چهنده نگاویک لیمانه وه دوورن. په سه ندمان کردوو زور زوریش سوپاسیم کرد و خواردنی شه و و به یانیشی بو ناماده کردین، که بو به یانییه که ی، به جیشمانه یشت، هه رچه نده هه ولماندا، پاره شی لیپورنه گرتین.

نه وهی شایانه لیره دا بگه ریمه وه سه ری و باسی بکه م، پاش تیپه ریوونی، نزیکه ی کاژرینک له وهی که به جیمه یشتین، گه رانه وهی کاکه ی (دلیل) بوو.

دهستی کرد به باخه لیداو هه موو نه و پارانه ی که پییدرابوو له بابته تی کاره که ی وه کو ریشاندهریک، له گه لّ پاره ی خواردنه کانیشدا که کری بووی، هه موو گه رانده وه و گووتی:
نه زانم پاره تان به شی کری سیاره ناکات تا بتانگه به نیته شوینی مه به ست که حاجی ئومه رانه.

کاکه مچه باوه شی پییدا کردوو دهستی ماچ کردوو داوای لیپووردنیشی لیکرد، له وهی که که میک تووند رفتاری له گه لّدا کردبوو. کاکه ی (دلیل) یش به هه مان شیوه. له گه لّ نه ویشدا زور هه ولندا وهی نه گرم، به لّام سویندی خوارد و ناچار بووم که وهی بگرم که نزیکه ی بیست دینار بوو.

بو چوون، بو ده قه ری باله کایه تی، ناوپردان یا چومان، کارینکی سه خت بوو. ئوتوموبیل ده ستنا که وت. خوای (دلیل) ی داماو مرؤقیکی به ریژی ناردوو لیم نزیکبو وه وه گووتی:

تو - هه چنه ندى كرد نيوه كه مى نه هاته وه ياد- نه و كه سه نيت
كه له سالى ۱۹۷۳ له گه ل دوو پيشمه رگه ي ديكه دا، شه وېك له
گونده كه مان (ديرنالووك)، له مالى من مانه وه؟
كتووېر هاته وه خه يالم و باوه شم پيدا كړدوو سوپاسيم كړدو

پرسيم:

كاك (احمد)ى؟

فه رموى:

به ل و من ده بېت سوپاسى تو بكم كه له وه ته ي ميانداريم بو
پيشمه رگه و خه لكانى ديكه ش، كړدوو، كه س نه و پياوه تيبه ي له گه ل
مندا نه كړد بو، كه تو كړدت. له و سه رده مه وه هه ميشه هه والتم ده پرسى
كه په يدات بكم و سوپاست بكم، به لام به داخه وه، سه ركه وتوو
نه بووم. ئستا خودا خه زيكردوو نه و ناواته م هاته دى.

هه موو شتيكم هاته وه ياد گووتم:

به ريزت شايانى له وه زورتر بوويت.

كاك احمد، ليپرسراوى پارتى بوو له گوندى (ديرنالووك)،
ماله كه ي ببوو به كاروانسه راو باره گاي ريبواران، هيچ لايه نيكيش يارمه تى
(مادى) نه دا بوو.

له ناميديه وه هاتبووين، زور ماندوو بووين، نه و شه وه ي كه له
(ديرنالووك) له مالى نه ودا بووين، زور له درده دل كه كاني خوى بو گپرامه وه.
هه ستيشم به شهرم كرد، كه تواناي يارمه تيدانيم نه بوو. به بن شه وه ي
شتيكي پبلېم، كه گه يشتمه (ناوپردان)، روېشتم بو لاي د. محمود
عثمان، كه ليپرسراوى مه كته بى سياسى بوو. به سه ره اته كه ي كاك
احمدم بوى گپرايه وه. مالى ناوه دان بېت، به كسه له سه ر كاغه زيك

شتيکي نووسی و دايه په کيک له پشمه رگه کان و پيگوت بيه بو (مالي) ه. دووسی خو له کي پينه چوو، مرؤفیک که ديار بوو ليپرسراوی به شی (مالي) ه بوو نه گهر به هه له دا نه چوو بيتم نه ویش نيوی (مصطفی) بوو، کردی به ژورداو له دکتوری پرسی، پاره که ی چوڼ بو بينيرين؟ که سمان نييه به مزوانه پروات بو ديړئالووک.

دکتور محمود زور دلسوزانه گووتی:

زور ناسانه، پشمه رگه يه ک، بدوزره وه و پاره ی هات و چوونی ريگه ی پييده و با بييات بوی. کابرای (مالي) ه، گووتی: باشه به سه رچاوو.

له دووييدا، بوم دهرکهوت که (۱۰۰) ديناری بو تهرخان کردبوو و له گه ل يارمه تيه کي مانگانه دا که نازانم چند بوو..... سه د دينار له و وهخته دا، پاره بوو.

بگه رپينه وه بو (بلن)، کاک احمد پرسی له چاوه رپي چيدان؟ منيش گووتم (سيارة) يه ک بمانگه پنيته ناوپردان، چومان، يا حاجی ئومه ران، که دهست ناکه ویت و بريارمان داوه له گه ل هاورپيکانمدا به پڼ برپين. کتووپر گووتی:

مه گهر من مردووم، زاواکه مان تراکتوره که ی به منه و هاتوومه ته وه پاشماوه ی نه ندامانی خيزانه که مانی پڼ بيه م بو سنووری (شيوهره ش) حاجی ئومه ران، به ههر شيويه که بيت، شوپنتان ده که يينه وه، ههر لپره بمپننه وه تا دوو (سه عاتی)، ديکه ناماده ده بين و دييم به شوپنتاندا.

هاتن، تراکتورېکي کۆن بوو، عاره بانه يه کي زه به له حی به شوین
خویدا راده کیشا. پر بوو له مندال و ژن و پياوی گه نچ و پیر. من داوای
لېبووردنم کردو پېمگوت:

زور سوپاس کاکه أحمد گیان، به لام نامانه ویت شوینی
خانه واده که ت ته نگتر بکه یین و سویند بخوارد و گووتی:
ده بیت هه ریین.

سووار بووین. من و کاک (أحمد) هکهی خویمان له سهر
گلگیره کانی خوودی تراکتوره که دانیشترین و کاکه مچه و نه و برا
پیشمه رگه که ی دیکه له سهر دهرگای پشته وه ی عاره بانه که پشت له
نه وانی دیکه و قاچیان شو رکرده وه. که وتینه ری.

باورې بفرموون، نهرم نهرم تراکتوره که پیشده که وت، تا
گه پشتینه جاده ی (هاملتون- نیوی نه و نه انداز یاره یه که له کاتی خویدا
نه خشه ی نه و جاده یه ی کیشاوه و سهر په رستی درووستکردنی کردوه، که
له سنووری حاجی نومه رانه وه ده ستپیده گات، تا سنووری گه لی علی به گ
و خوار تریش). به لام له وه به دوواوه، نه گهر به پی پیاده ریمان کردبایه،
له وه دایه زوتر بگه یشتباین. هینده ئوتومیل و چواری پیان و خه لکی به
پی پیاده له هاتوو چودا بوون، که به زمان و نووسین باس ناکریت.

سهری رووباره که مان ده کرد، له بریتی ماسی، پر ببوو له هه موو
جوړه چه کپک که له و سهرده مه دا دست ده که وت. پردی (حافظ)
به سترابوو هینده چه کییان فریدابوو سهری. چه ند که سیک دیار بوو
له و دیوی رووباره که گیریان خوواردبوو، به مدیوو و نه و دیوی پرده که دا
خه ریک فریدانی چه که کان بوون بو نیو رووباره که.

گه‌بشتين، نه‌وجا بيري خوټان بيري لېبکه‌نه‌وه، چهنډ روژي پېچوو که له چيای پېرسه‌وه گه‌بشتينه سنووري شپوه‌ره‌ش. خوا حافظي و گهردن نازاديمان له‌گه‌ل کاک (احمد)ی دیرنالووکدا کردو نه‌وو ان به‌رده‌وام بوون و نيمه‌ش خوټان کرد به (ناوپړاندا). (اداره‌کان (عبد البشر)يان تيډا ده‌ستناکه‌وت. له خودی گوونده‌که سئ چووار مائيک مابوونه‌وه. به‌لام خانووه‌کانيان پر له خوټان و خه‌لکانی دیکه.

بو نه‌وهی شهو له‌ويډا ببهينه سهر وچاوه‌پروانی به‌يانيه‌کی، به‌سهرهات، نا ديار بين، که‌وتينه سهر نه‌و بپاره، که پال ديوارک، ژورويک، خانويه‌کی خالی، به‌لام ريکنه‌که‌وت، ژوروه‌کانی (ئيداره‌کان)يش هه‌موو داخراوون و نه‌وه‌ش که دانه‌خراوو، پر له خه‌لکانی وه‌کو نيمه بئ شوين و جيپوون.

ستوډيوپه‌کی وپنه‌گری له‌سهر جاده‌که بوو، له که‌ناری نه‌و پرده‌ی که ده‌چوو نه‌و گوونده‌که‌و (ئيداره‌کان)ه‌وه، چهنډ جارک وپنه‌م تيډا گرتبوو، يا فيلی بوم شوډبوه‌وه. له‌گه‌ل خاوه‌نه‌که‌يدا، که نيوه‌که‌يم نايه‌ته‌وه ياد يه‌کترمان ده‌ناسی. پلنج شه‌ش کارتوونی مامناوه‌ندی پر کردبوو له‌ نامپری وپنه‌گرتن و پيوستيه‌کانی و به‌چاوه‌پروان دانيشتبوو. چاوه‌پروانی مام نوری نيويک بوو، که گه‌لابه‌ی هه‌بوو (قلابه) که بيگه‌پنپته سنوور.

نيواره‌به‌کی دره‌نگ بوو. ليما نپرسی:

نه‌ی نه‌م ليپرسراو و شتانه چييان لپهات؟

وه‌ک نارنجوکيک، ناماده‌ی ته‌قينه‌وه بيټ، به‌تورپه‌بيه‌کی له

راده‌به‌روه‌گووتی:

له مېژدا به جېيانېشتووه و خوږيان كړدووه به (ق....ه خانه كانی)
ئووديووا- مه به ستي ئېران بوو.

كاكه مچه ته ماشايه كی نیو ستوديوكهی كړد و گووتی:
خو هېشتا شتی زور تېدا ماوه، ئه ی ئه مانه بو نابهیت؟
گووتی؛

تو (دعاء) بکه له سنوور بهیلن ئه مانه ئاوديو بکه م، ئه وانه ی
دیکه م ناوی، هه رچیت پیویسته ده توانی بیبهیت.
كاكه مچه گووتی:

ئای له وه، من بیانبه م، من خوّمم ئی بووه به به لا
به سه رخوّمه وه، ئه وانه چی لیبکه م.

ئیمه له و قسه و باسانه دا بووین، گه لا به که ی مام نوری له
دووره وه ده رکه وت.
كاكه وینه گر گووتی:

ئه گه ر دین بو سنوور ده توان له گه ئماندا سووار بن.
من پیمگووت:

ئیمه به باشی ده زانین، ئه مشه و خوّمان لېره رابگرین و بیرى
لیبکه یینه وه که چیده که یین و دواى ئه وهش خودا (کریم) ه.
رووم له کاکى وینه گر كړدوو گووتم:

دهرگای ستوديوكته كراوه به، به ته ما نیت دايبخه یت؟
له وو لا مدا گووتی:

داخستن؟

هه مووی چهند كاژېرېك ماوه و دبابه كانی (بعث) دین و له گه ل
زه میندا ته ختی ده كهن، ئیتر بوچی دايبخه م.

هه لیکي باش بوو، یه کسه ر پرسیم:

قهیدی نیه ئه مشه و ئیمه تئیدا بمینینه وه؟

گووتی:

من ده لیم ویران ده بیټ، تۆ داوای (موافقه) م لیده که یت. به لئ
بمینینه وه، چراو نهوت و (زۆبه یه کیش) له ژووری (تاریکخانه که) دایه
دهتوانن که لکی لیوه ریگرن تا سه رماتان نه بیټ. مه به ستی له تاریکخانه
نه و ژوره بوو که فیلمه کانی تئیدا ده شوړده وه.

پیاوانه ده می یه کپک له کارتونه کانی هه لچپری و کیسه یه کی
ده رهینا، که پر بوو له نان و ته ماتو و پیازو په نیری (نفیشک).

که گه لابه که گه یشت. من ده لیم بیست، ئیوه بلین سی، که سی
گه وره و بچووک و ژن و پیاوی تئیدا بوو، زۆبه یان به پیوه راوئستابوون.
وینه گر ویستی به تووره پیه وه هاوار بکات به سه ر مام نوریدا،
به ر له وهی ده مباته وه مام نوری پییگوت:

تووره مه به، تووره ش بیټ مافی خوته چوونکه له م روژانه دا
ئه وهی تووره نه بیټ، وئژدانی مردووه. ئه زانم جی کارتوونه کانت نابیته وه،
به لام زۆبه ی ئه وانه ی که له گه لابه که دان، له چۆمان دایان ده گرم،
چونکه شه و له ویدا ده مینینه وه و سبه یخ که روژه لهات، به ره و سنوور
ده روژن. که واته که میکی دیکه (تحمل) بکه و من ده یان به م و ده گه رپمه وه.
کاکه ی وینه گر هه ستی به شه رم کردوو و خاوبووه وه.
مام نوری که وته ری.

کاکه ی وینه گر خوی کرد به ژوره که دا و چهند چرا و شه می
هه لکردوو بانگی لیکردین:
فه رموون، وهرنه ژووری.

چوووینه ژوورهوه چهند کوورسی تېدا بوو و هر پینجمنان
دانیشتین و نهو دهستی پیکرد و گووتی:
نه مه ش ئاکامی خیانهت و نه زانی خوْمان.
رووی له کاکه مچه کردوو گووتی:
نه م هم موو شته چپیه له خوْت بار کردوو، بوْچی فرپیان
نادهیت؟

کاکه مچه به بې نهوهی تووره بییت، بوْیه که مجار زور به
نهرمی، رووی له کاکه ی وینه گر کردوو گووتی:
مه ئې له خوْت بار کردوو، نهو قسه یه له ناوچه کانی ئیمه دا زور
(عیب) هو بوْ چووار پپیان به کار دیت. نهوجا له جهوابی پرسسیاره که تدا
نه ئیم:

چون فرپیان نه دهم هم مووی (ملک) ی شوْرشه.
کاکه ی وینه گر داوای لیبورونی له کاکه مچه کردو گووتی:
شوْرش، مه گهر شوْرش ما، تا، مولکی هه بییت؟ شوْرش فروشرا،
چوو... الفاتحة.

کاکه مچه ش چاکي ده زانی که نهو راست دهکات، به لام هر
سوور بوو له وهی که هم موو شته کانی هر به کوْلیه وه بییت به تایبهت
بیته له که.
کاکه وینه گر گووتی:

باشه، باشه، ئیستا له کوْلی خوْتیان دابگره و له شوْتیکیان
دابنی تا سبه یی، مه گهر نه مشه و لیْره دا نامینه وه؟
کاکه مچه ته ماشایه کی منی کردوو شته کانی له کوْلی خوْی
داگرت و له قووژبنیکی ستؤدیوکه دا دایانی نا.

له گه ل کاکه ی ستوديوډا، که وتينه پرسياوو ولام له به کتر و

پرسی:

ئئى نيوه که له خوواره وه دین، ناگادارن، ئه وانه ی که له سه رتيز و گوره زو شوينه کانی دیکه، له خه ماندا خويناکووشت، ژماره يان گه يشت به چه ند؟

ئيمه هه موو حه په ساین، چونکه بيئاگابووين له رووداوه کان. که باسی خو مان کرد له کوپوه هاتووین، مافی پيدايين و خو ی گووتی: له م ده فوره، تا ئیستا شه ش که سن، تهرمی دووانيان بيړه دا برديانيان بو سنووو تاره وانه ی شوينه کانی خوينايان بکه ن. بيگوومان زور زورترن به لام، هيچ که سيک له ميدياکان و له ئيزگه ش نه ماوه که شويني هه واله کان بکه ون. هه ر که سه و که وتوونه ت بیری خو يان و مال و مندانيان.

باسه که گوراو، کاکه ی وینه گر هه ستاو گووتی:

تا مام نوری دیته وه با چایه کتان بو ليبنيم، هه موو شتيک ناماده يه. کاکه مچه هه ستاو گووتی:

تو ته نها شوينه کانيانم پيپيشان بده و من درووستی ده که م، تو (زحمت) مه کيشه. هه رواشی ليها ت.

کاکه ی وینه گر، که زانی ئيمه زور برسین، جگه له و خو واردانه ی پيشوو، روښتوو هه ندیکی دیکه شی هي ناو له سه ر ميژيکی بچووک که له ستوديوکه دا بوو له سه ر کاغزی روژنامه يه ک دايان و فه رمووی لي مان کرد. کاکه مچه که چاوی به (نفيشک) ه که که وت، خو ی پپرانه گيراو به ده نگيکی به رزه وه گووتی:

لږهش گورهوی پیاوانه بخوم؟ سا به کاک نه حمه ی شیخ له
برساندا بمرم ده می لښاده م. کردی به پارچه نانیکدا و (طماطة) یه ک و له
سفره که دوورکه و ته وه.

کاکه ی وینه گر، سه رسام ته ماشای دیمه نه که ی ده کرد، بو
ئه وه ی له و سه رسامیبه ی ده ری به ښم گووتم:

کاک مصطفی، حه زی له نقیشک نیه و ده لښ که، بو نی گورهوی
پیاوان ددها، پاش ئه وه ی هه فته یه ک له پیاواندا بیټ و پاشان ده ری به ښم.
کاک وینه گر، دای له قاقای پیکه ښم و گوو تی:

به خودای راست ده کات، به لام زوریش خوشه و به تامیشه.

کاکه مچه له دووره وه گوو تی:

ئه ها گوو تان لښوو، گالته تان به من ئه کرد، ئه ویش
پشتیوانیکیر، ده ک ره حمه ت له باوک و دایکت کاکه ی وینه گر.

قسه کانمان ته واو نه بوو ده نگی بوقی گه لابه که هات و
سوورپایه وه و له بهر ده رکی ستودیکه رایگرت. ته نها چه ند که سیکی تیدا
مابوو.

یارمه تی کاکه ی وینه گرمانداو کارتونه کانمان خسته، پشتی
گه لابه که وه و خوا حافیزیبه کی گه رمان له گه ل یه کتردا کرد و مام نوری
روو له ئیمه گوو تی:

ئه ئ ئیوه نایه ن؟ ترستان نه بیټ، پاره تان لښوه رناگرم، که
شورش نه ما، ئیتر پاره به که لکی چی دیت.

ئه وانی دیکه به ئاسانیان وهرگرت، به لام له ناخه وه می
سووتاند، میلله ټیک به و شیوه یه بیر بکاته وه و به و دلسوژیبه کرد بیټ و له
ته نگانده ا به و جوړه یارمه تی به کتر بده ن، سه د مخابن، چاره نووسی

بکه وپته دهستی که سانیکه وه که تهنه او تهنه له پیناوی به رژه وهندی
خویندا کار ده که ن و به هموو ویسته کانی داگیر که ران و دزانی کورد
ده لین، به لځ قوریان.

که لابه که رویشت و خه ریک بووین شوینی خویمان بو نووستن
ریکبخه یین، گویمان له زرمه به کی نیچگار به هیژ بوو، کاکه مچه بهر له
هه موومان خوئی که یانده دهره وهو گووتی:

وهرن، وهرن، جیبیک خوئی کیشا به شاخه که داو پشته وهی
کراوه یه و پر له ژن و مندال.

خویمان و نووستنمان له بیرچوو و فریای نه وان که وتین،
شوفیره که نه بیټ، سوپاس بو خودا نه وانی دیکه هیچ زیانیکیان نه بیینی
بوو، به لام له سه رماندا وه کو که لای دار له به رامبه ر بایه کی توندوو
تیژدا، ده له رزین.

سئ له نافرته ته مه ننداره کان و پیاویک و چووار له مندالانمان
هیڼایه به درگای ستودیکه و بهر له وهی من بلیم، هاوریکانم شت و
مه که کانی هه موومانیان کورده وهو هیڼایه نه دهره وه. نه وانمان برده
ژووره وهو، که ل و په له کانی خوینانیشیانمان بویان هیڼاو گه نجه کانیش
له بهر دهرگای ستودیکه دانیشتن و خویمان پیچایه وهو کابرای شوفیریش
که وته سوپاس و (دعاء) و (دعاء) بو کردنمان.

دهرکه وت هه مویمان نه ندانمانی په ک خانه واده ن و شوفیره که ش
که ته مانی له په نجاکاندا بوو، له بهر ماندوویه تی ریگه کونترولی له
دهست دهرچووبوو. نیوچاوانی که میک بریندار ببوو و زور زوو کاک
عبدالرحمن، له کو له پشته یه که ی خوئی که ده او دهرمانه کانی بو
سه فهره که مانی تیدا بوو، پیوستییه کانی دهر هیڼاو که وته تیمارکردنی و

به سه لاهم تي رووداوه که کو تاي پېهات و نيمه ش که وتينه ته ماشاي
يه کتروو سه سوورپمان له و به سه رهاته سه يرانه ي که دهاته ريگه مان.
وه کو هه ميشه کاکه مچه خو ي پېرانه گيراو سه ري به رز کرده وه
بو ناسمان و به گلگه ييه وه گووتی:

خوا گيان، چي شانسيکت پيداوين، شوين نه ما نه و کاربايه
خو ي پيا بکيشيت، نيره نه بيت؟ نه ته پشت هيچ نه بيت چاووي گهرم
بکه ين،

کاک احمد کتووپر ولامی دايه وه گووتی:

کاکه مصطفى گيان ده بيت تو سوپاسي خدا بکه يت، که
ليره دا، نه و رووداو روويدا، نه گهر له و جاده باریکانه، ليره وه دوورتر،
روويدا بابه چي؟ له وه دايه بکه وتبانه رووداوه که وه و خوانه که ران،
خراپيان به سه ر بهتابيه، يا ههر له سه رمادا رهق ببونايه وه و دياره
خودا وه ند ويستی له نزيکی نه م شوينه روو بدات، تا نيمه فريايان بکه وين
و يارمه تيبان بده ين. ده زانی به چي خيرک خدا بو مان دهنو سي ت؟

کاکه مچه ديسانه وه سه ري بو ناسمان به رز کرده وه و، داوای
توبه ي له خدا کردو و قسه کانی کاک احمدی په سه ند کردو سوپاسي
کرد.

بريارماندا، به پ بکه وينه ري بو چوومان، زور دوور نه بو و
چونکه له ويدا ده زماني دوو ژووري دوو هاوړي که رکوکيم له ويدا بو که
من جل و به رگ و کلاشکو فیه که م لای نه وان دانا بو، (کاک عمر مامز و
کاک شاسوار جلال) که به داخه وه تازه زانيم هه ردووکيان کوچي دوييان
کردو وه و خوی گه وره به به هه شتی به رينيان شاد بکات.

گه‌یشتین ماله‌که‌یان، هیچ رووناکیبه‌ک دهرناکه‌وت، زانیم که
ئه‌وانیش رویشتون، یا نووستون. له دهرگا که م داو نیویانم بانگ کرد،
به‌لام هیچ ولامیکمان نه‌هاته بهر گوئ. پالم به دهرگای ژورره‌که‌ی کاک
عمره‌وه نا، دانه‌خرابوو و به‌ناسانی کرایه‌وهو، به‌لام که‌سی تیدا نه‌بوو،
کاک احمدیش دهرگای ژورره‌که‌ی، کاک شاسوار و ئه‌ویش به‌ه‌مان
شپوه، خو‌مان کرد به ژورره‌که‌ی کاک عمردا و ه‌موو شتیک وه‌کو خو‌ی
وابوو و ده‌ستکاری نه‌کرابوو، له جل و بهرگه‌وه بگره، تا کلاشنیکوفه‌که‌ی
من و چه‌که‌کانی ئه‌وان. ئه‌و گو‌شه‌یه‌ی که کردبوویان به چیش‌تخانه، ه‌هر
وه‌کو خو‌ی پر بوو له خو‌واردنی قووتوو و نان و ه‌موو پیوستیه‌کانی
دیکه. مه‌نجه‌لپیک به‌سهر (فریمز- پریمس) ه‌که‌وه بوو، که بونم کرد
خراب نه‌بوو، دیار بوو تازه یا چه‌ندرؤژنکی که م بوو به‌جیایا پش‌تبوو.
دانیشتی و به‌بیده‌نگ ته‌ماشای یه‌کترمان ده‌کرد. له زوری
رووداوه‌کاندا و به‌سهراته دلته‌زینه‌کاندا، هیچ شتیک نه‌بوو باسی
لپیکه‌ین، روم لپییان کردوو گووتم:

ئاوده‌سته‌که‌له پشته‌وه‌یه، ه‌هر که‌سپیک پیوستی پییه‌تی پروا و
با‌بخه‌وین و که رؤژ بووه‌وه، بیرى لیده‌که‌ینه‌وه، له ناکاودا، بینیم که کاکه
مچه‌مان له‌گه‌لدا نیه، عبدالرحمن زوو راپه‌ری و خو‌ی کرد به ژورره‌که‌ی
شاسوارداو به‌هپواشی و بیده‌نگ گه‌رایه‌وه و گووتی:
دل‌تان هیچ نه‌کات، پرخه‌ی دپت.
منیش گووتم:

به‌خوا هه‌قیه‌تی.

به‌یانی هه‌ستاین. قاوه‌ل‌تیه‌کی باشمان کرد.

که دهرکه وتین بینیمان هیشتا، چومان خه لکیکی زوری تیدا
ماوه و دیارپوو به ته مای به جیپشتنی نه بوون و خه لکانی ره سه نی خوودی
شاروچکه که بوون.

دانیشتین بو گفتووگو و بو نه وهی چی بکه یین.
له کاک عبدالرحمانه وه ده ستمان پیکرد.

یه کسه فرمیسک به چاوه کانیدا هاته خوواره وه و گووتی:
من به جیتان ده هیلم و ده گه ریمه وه بو ناکری (عقره).
که نه وه م گوئی لیبوو به سه رسوورمانه وه پرسیم:

بو ناکری؟

گووتی:

به ئی. گووتم باشه نیمه ته نه چاوه کیلومتریکی له ناکریوه دوور
بووین بو له پپرسه وه نه گه راپته وه؟
دای له پلمه ی گریان و گووتی:

دلّم نه هات به جیتان بهیلم تا ده گه نه سنوور، به تایبته تۆ،
که ده زانم له چی بارو دؤخیکی ته ندروو ستیدایت له بهر قاچه برینداره که ت
چوونکه من له نیوهی دووه می سالی ۱۹۷۳ وه له گه ل تودام.....
نه مهیشت قسه کانی ته واو بکات باوه شم پیدا کردوو جارنکی دیکه
نه فره تم کرد له و که سانه ی که بوون به هوی نه م به سه رهاته دلته زینانه.
پرسیم:

ئی هه ست ناکه ییت مه ترسیه کت له سه ر بیت؟

گووتی:

ناره زووم بوو به سه ربه رزی و سه رکه وتنه وه خومان بکه یین به
ناکریدا، به لام به داخه وه به دؤراوی ده گه ریمه وه.

ئو چرکه ساتانه ناخوشتین کات و ساتی سه فهره که مان بوو.
به سه رها تپکی تال بوو و ده بوايه ملکه چی بین.
کاک احمد، که به بیدهنگی فرمیسی ده رزاند، هاته دنگ و
گووتی:

له چپاکه بووین و پاش بیستی هه وائله جه رگ پرکه پیمگووت
کاک عبدالرحمن، توئه گهر به ته مان نیت خوٚت بکه یت به و دیودا، لیره وه
زور نزیکن، بگه پرره وه به بیدهنگی خوٚت بکه به مائی خوٚت اندا، به لام ئه و
رازی نه بوو و گووتی من کاک یوسف به جیناهیلیم تا دوامین هه نگاو و تا
ده چپته ئه و دیوه وه، چوونکه بارودوخی تهن دروستی ده زانم و هه ست
ده که م له چی نیش و نازار یکدایه و داوای له منیش کرد تا خوٚی پیتنه لیت
منیش به توئه لیم، چوونکه گووتی، ئه گهر کاک یوسف بزانیٚت یا به زور
ده منیرپته وه یا به شیوه یه ک رازیم ده کات و (قناعت) م پیده هیٚت.
نوره ی کاک احمد هات و ئه ویش گووتی:

منیش هه مان بریاری کاک عبدالرحمانم داوه، که بگه رپمه وه بوٚ
زیدی خوٚم، به لام له پيشدا ده رومه ئه و دیوه وه، تا دوو خوٚشک و برایه کم
له گه ل خیزانه کانیادا له شنو ده ژین بینم، بوٚ ئه وه ی رای ئه وانیٚش بزانیٚم،
که نایا ده گه رپنه وه یا له ویندا ده مین و ئه گه ریش بیان ه ویت بمیننه وه، ئه و
خوا حافیزی یه کجاری بیان له گه لدا ده که م و ده گه رپمه وه، چوونکه که س
نازانیٚت چیمان به سهر دیت و پاشه رپوژمان چیده بیٚت. تا سنووریش
له گه لتاندا ده بم و نیت له وپوه له یه ک جوودا ده بیننه وه.
کاکه مچه، که لیمپرسی چیده که یت و بریارت چیه گووتی:
راستت بوویت، نازانم، سهرم لیشیواوه، با بگه ینه سنوور له وئی
باسیکی لیده که ین.

بهر له وهی نه وان پرسسیار له من بکه ن ئه ی تو چی؟ گووتم:

منیش وهکو کاکه مچه، سهر لیښیواوم نازانم. من له عراقدا له گه ل نه وهدا خیزانیکي به ژماره گه ورهین، به لام من بیکه سم، نه مه له لایه که وه، له لایه کی دیکه وه، له وه ته ی رژی پی (بعث) بو جاری دووه م هاتوونه ته سهر کار، له ۱۹۶۸ وه دژایه تی من کراوه و منیش دریغم نه کردوه له نووسین له دژیان و وهک بو تانم باس کرد که له سهر چپابووین، به بن هیچ تاوانیک له که رکوکوه وه، له کاتی ناشتیبه که ی یازده ی نازاردا، دووریان خستمه وه بو دهوک و به به هانه ی (انه عنصر غیر مرغوب فیه -- که سیک که خوشیان لیینایه ت)، نه و جا ئیستا نه و که سه به پی خوی پرواته بندهستی نه وان، ئیتر خوتان بیری لیبکه نه وه، چیم به سهر دین.

په رانه وه بو دیوی ئیران ئیتر خرابتر، له ۱۹۷۳ وه که دووباره سوپای ئیران هاتنه وه نیو کوردستان له حاجی ئومه رانه وه، من که و تمه دژایه تییان به نووسین و ههر به و بو نه شه وه وازم له پارتی هیناو ته نها وهکو پیشمه رگه یه ک مامه وه. ئیستا زور به ئسانی برومه خاکه که یانه وه، نه گهر نه وانیش پیینه زانن، هه ندی له ده سه لاتاره بیده سه لاته دؤراوه کانی خو مان، ناشکرام ده که ن ده مدنه ده ستیانه وه، له گه ل نه وه شدا، برپارمدا که خو م بکه م به ئیراندا، چونکه خوشاردنه وه له ویدا ئاسانتره و عاره ب گووته نی (ان بعض الشر أهون) هه ندیک له رووداوه شه ره کان نارامترن).

برپارماندا بکه وینه ری، زورم له کاک عبدالرحمان کرد که له چؤمانه وه بگه رپته وه تا مؤله ته که ی عراق کو تایی پیینه هاتووه، رازی نه بوو و گووتی تا نه تگه یه نمه سنوور ناگه رپمه وه.

خۆمان کۆکرده ووه هه ر کاربکمان کرد له گه ل کاکه مچه دا که
نامرازی بیته له که ی به جیپیلیت، رازی نه بوو، و نه بوو و دایبه کۆئی
خۆیداو گووتی:

مولکی شۆرشه و ده بێ بیده مه وه پپیان.

که پیمان گووت، که س نه ما، ده یگه رپنیته وه بۆ کئی؟
گووتی: تۆ بلیت له و هه موو مسؤله زلانه که سیکم
ده ستنه که ویت؟

گووتم:

کاکه مچه گیان، هیشتا گهرمه ی شه ر بوو لیپرسراوه گه وره کان
زۆربه ی هه ره زۆریان له ئیران بوون، نه و جا ده ته ویت ئیستا یه کییک په یدا
بکه یه و بیته ل و شته کانیا ن پپیده یه ت؟

((بۆ سه لماندنی ئه وه ی که له گهرمه ی شه ردا لیپرسراوه
گه وره کان له نیو ما ل و مندائی خویان بوون له ئیران و کوردستانیا ن
به جپیشتبوو، ته ماشای نامه یه کی کاک (ادریس بارزانی) بکه ن که بۆ
(مسعود) ی برای نووسیویه تی و داوای لیده کات که خۆی و نه وانی
دیکه ش بگه رپنه وه کوردستان. نامه که له یه کییک له کتیبه کانی
(مسعود) دا، بلاو کراوه ته وه.))

بپسوود بوو قسه کردن له گه لیدا. من که ویستم
کلاشنیکۆفه که ی خۆم که به دیواره که وه هه ئواسرابوو، بکه م به شاندا،
عبدالرحمان وه ریگرتوو کردی به شانی خۆیداو و کاکه مچه پرسى:

ئى خۆت بۆ به جپینا هیلیت؟

گووتم دان بگره به خۆتدا که مکیتر پیت ده لیم.

بەرەو نىۋو بازارەكەى چۆمان كەوتىنە رى، كە بەلكوو ترۆبىلىكمان دەست بکەوېت و بمانگە يەنىتە سنوور. بەلامانەوہ سەير بوو، برېك زۆر لە دوكانەكان كراوہ بوو و خەلكەكەش خەرىكى شت و مەك كرىن بوون، ئەگەرچى دەتوانم بلىم، دوكانەكان، خالى بوون لە شتوومەك بە تايبەت خواردەمەنى، قەرەبالغىيەكەش وا نەبوو كە ئىمە پىشېنىمان دەكرد. لە يەككىمان پىرسى، چۆنە وا شار چۆلە ، گووتى، ھەموو رۆيشتن كەس نەماوہ، ئەوہشى كە ماوہتەوہ خەلكى خۇدى چۆمانن و بەتەمانىن چۆلى بکەن.

بەلام رىزى ترۆمبىل و تراكتۆرو چووارپىيان و پە پېرېكەران ھەر باسناكرېت لە زۆرىدا.

كەبابخانە يەكى لىبوو كە جاران خوالىخۆشبىت كاك شاسوار جلال لە ويدا كارى دەكرد، كراوہ بوو، بۆنى كەباب ئاووى بە دەمدا دادەچۆراند، بەلام ئىمە برسى نەبووين. چايخانەش بوو. چووین بۆ ئەوئ كە دانشین و چاوەرپوان بکەين بەلكوو ئۆتۆمبىلىك بەويدا تىپەرئ و جىخالى ھەبىت و بمانگە يەنىتە سنوور.

بەتەواى دوو كاژىر چاوەرپمان كرد و دەرئەنجام پەيدا بوو. گەيشتىنە حاجى ئۆمەران و خاوەن ئۆتۆمبىلەكە بەداواى لىبووردنەوہ گووتى، من لېرە بەولاوہ نارۆم. ھەولماندا لەگەلى كە پارەى بدەيخ، گووتى، برايان من بە كرى كار ناکەم ئەوہ چەند رۆژنىكە بە گوپرەى توانا دەرپۆم تا چۆمان و ئەوہى بىبەوېت بىت بۆ سنوور بە خۇراپى دەيانگە يەنەم، چونكە تەنھا رۆژنىلىكە كە دەبىت فرىاي يەكتر بکەوين.

كاكە مچە لىپىرسى:

کاکي برا، به لکوو بزانیټ، هیچ مسؤلک ده سټده که ویت لپره که
چاووم پیبکه ویت و نه م نه مانه ته ی به کولمه وه به پښ بسپیرم؟
کابرا دای له قاقای پیکه نین و گووتی:

به لپ ده سټده که ویت، به لام له ئوتیل و میوانخانه کانی نقده و
رضائیه و تاران. خوټی پیپوه ماندوو مه که و به او یټره نه و روو باره وه.
به جیمانم پیشت.

به ر له وهی بکه وینه ری به ره و سنوور، ده سټم کرد به
باخه لمد او نه و بیست دیناره ی که کاکه ی (دلیل) گه پانددیه وه له (بلخ-
بله)، دابه شم کرد به سهر هر چو وارماندا، نه یانده ویست وه ریگرن به
تایبته کاک عبدالرحمان و کاک احمد و گووتیان نیمه ریگه ی دوور
ناروین و ده گه ریینه وه زدی خو مان و پیو یستمان پینایټ و تو پیو یست
به پاره زورتر ده بیټ، به لام به هیچ شیوه یه ک رازی نه بووم و پینچ دینارم
دا به هر یه کیکیان، نه گه رچی کاکه مچه ویستی به (کاک نه حمه ی شیخ)
سویند بخوات کتوو پر ده سټم خسته سهر ده می و نه مه پیشت
سوینده که ی ته واو بکات.
نه و جا پینانم گووت:

با بکه وینه ری به ره و شیوه رهش و نه گه ر تووانیمان بیگه یخ به
ناسانی، نه وا چهنه د پرسیاریک ده که یین له سنووروانانی ئیرانی، به ر له وهی
برپار بده یین، که چیده که یین به تایبته من و کاکه مچه.

که وینه ری. نه و روژی (حشر) هی که له کتبه ناسمانیه کاندا
باسی لیده که ن، له ویدا به ته واوی و به زیندوویه تی ده بیټرا. باسکردنی به
زبان و به نووسین، (مستحیل) ه. نه و لوریانه ی سوپای ئیرانی که بو
گوټزانه وهی خه لکه که ریزیان به سټبوو به سه دا بوون، به وپه ری

بپړزیپه وه ره فتار و کرداریان ده کرد له گه ل خه لکه که دا، وه کو مه پړو بزن
پائیان پیپانه وه دهنه و له نه اندازه یه کی که م به ولاره، که ل و په لیان ریگه
نه ده دا..... هتد..... باسنه کردنی باشته.

به هه زارو یه ک (حال) خو مان گه یانده سنوور. سه ربازکی
زوریان راگرتیو به چه که وه بو ریگرتن له شالوی خه لکه که.

له یه کیکیان نزیک بوومه وه و پرسیم، نیمه هیشتا به ته مای
ناودیوبون نین، نایا ستوان (مراد س) نه مړو لیږه یه؟

کابرا به سه یریکه وه ته ماشای سه روو سیمای کردوو، به
سه رسوور پمانه و پرسی:

تو چوڼ دهیناسی؟

گووتم:

من بهر له م رووداوه خه مناکه، زور جارارن به م سنوورده ا
تیده په پرم و (جناب) یانم دهینی.

گووتی:

که واته هه ر لیږه چاوه ری بکه، با سه رکه وووم، بزائم لیږه یه.

چه ند خووله کیکی پیچوو، مراد له گه ل سه ربازکه به ره و نیمه
هاتن و که منی ناسیپه وه له دووره وه دهستی به رز کرده وه به ریزه وه هاته
پیشه وه و گووتی:

فه رموون تپیه رن بو راویستاوون؟ به لام نه و برایه ناتوانیت نه و
نامراهی کوئی بهینیته، نیو نیرانه وه.

گووتم:

هیشتا له گه ل نه م هاوړپپانه ماندا بریاری کووتاییمان نه داوه.
نامرازی، بیته له که ش ده زانین ناتوانین، بیبهینه نیرانه وه، به لام من

پرسیارېکم هه یه له (جه ناب) ت، نه گهر له بیرت دیت من زورجار به م
سنووردها هاتووچوم کردووهو تا خانه و (نقده) پسوله ی له گه ل خودا
هه لگرتی ده مانچه که م هه بوو، که له لایه ن باره گای بارزانی و ده ولتی
ئیرانیشه وه مؤر کراوه. نایا ده توانم ده مانچه که م، له گه ل خودا ببه مه
ئیرانه وه، کتووپر چاوه کانی پر له فرمیسک بوو و گووتی:

ئاغا گیان، زور به داخه وه، ته واو.

(به درېژی باسی نه م رووداوه م کردووه له چیروکی - نه لیبوومیک
و چووار وینه دا- که، له پره ی فه یسبووکه که مدا ده ست ده که ویت،
نه گهر ویستان بیخویننه وه.)

پرسیم: باشه له بهر نه وه ی زور شیرینه له دلما، نایا ده کریت
پیشکشی بکه م به بهر پرتان؟

گووتی: خوزگه بوايه، به لام خوت ده زانی چه ند کاریکی نایاسایی
و مه ترسیداره، نه گهر پیبزانریت نه وا خوت ده زانی چیم به سهر ده هیئن.
زور سوپاسیم کردو گووتم:

جاری خوات له گه ل.

گووتی: نه گهر برپارتاندا نه وا دیسانه وه، بانگم بکه ن، تا کار
ناسانیتان بو بکه م.

له گه ل سوپاسدا گووتم:

ئیمه ش، که ی برپارماندا، له ریزی نه و خه لکه دا راده ویستین و
که ی نوره مان هات، به یاری خودا تیده په پین و بهر پرت ماندوو ناکه ین.

داوام له هاوړیکانم کرد که شوینم بکه ون. به ره و رووباره که
که ویتینه ری، هه ندیک دوورتر له سنوووو له نریک نه و خپوه ته سپیبه

زه به له حانه وه، که له روژنکدا باره گای بارزانی بوون و شیخ (ادریس و مسعود بارزانی) ده یانبرد به پړوه.

ده مانچه که م زور خوشده ویست، تاکه یه ک فیشه کیشم پپینه ته قانده بوو بۇ تاقی کردنه وه ش. نیکل بوو، له کاتی خویدا، له معاوییه یه کیچک له شیخانن ټزه دی، کړی بووم، له کاتی کړینیدا گووتی:

به ۱۱۰ دینارم کړپوهو هر به وهنده ده تده م. باوهرم کرد، چهند روژنیک به دوواوه کاک (ادریس بارزانی) م بیني و ته ماشای ده مانچه که ی کرد و یه کسه ر ناسییه وه پرسى:

ده مانچه که ی معاوییه یه؟

گووتم:

به ټی. پرسى:

به چهند پپیدا ییت؟

گووتم به (۱۱۰) دینار. که خو ی به وهنده ی کړپوه.

یه کسه ر گووتی:

دهک (ل.....) لټبیت، من ده زمانم له (فلان) که سی کړی به (۹۰)

دینارو به (۲۰) فیشه که وه، چهند فیشه کی له گه ټدا بوو که به تو ی

فروشت؟ گووتم ته نه پینچ دانه که ی نیوی.

گووتی:

ټیواره له م نیوه دا په یدا ده بټت، پټی بلټ من چیم به تو گووت

له باره ی ده مانچه که وه.

سو پاسیم کردوو ده زمانى له کوئ په یدا ده کړت. رویشتم و

بینیم له وټدا یه، خه ریکی خواردنه وه کو هه میسه. فه رمووی کرد و

دانیشتم به ته نیشتییه وه. که ته واو بووین، ده مانچه که م ده رهینا و گووت:

سهيدا زور سوپاس، بريارمدا بيگه پرنمه وه، چونکه پيوستم

پي نيه.

گووتی:

چون ده بېت و من ده مانچه ی دیکه م کړی و پاره که چوو.

گووتم با زور باسی له سهر نه که یڼ، ریچاره یه کی دیکه نه وه یه که

بیست دینارم بو بگه پرنیته وه له گه ل پازده فیشه کدا. ئیستاش لای کاک

(ادریس) هوه دیم.

که نه وه ی گوئ لیبوو زانی ناشکرا بووه، کردی به پیکه یڼ و

گووتی:

نای ادریس، (کشف) مت کرد. باشه پاره که ت دده مه وه، به لام

چهند روژیکي دیکه، که پیمگووت، من له م ده فیره نامینمه وه به یڼ

(مناقشة)، بیست دیناره که ی گه رانده وه و گووتی:

فیشه که کان، جاریکی دیکه که یه کترمان بیڼی، به لام به خودی

به خودی، پاره ی خوواردنه کان ده بېت تو بیدهیت و منیش رازی بووم.

زور هه ولم له گه ل کاک عبدالرحماندا، که ده مانچه که له گه ل

خویدا بیات، رازی نه بوو گووتی، له دلّم نایهت. کتووپر هات به خه یالّمدا

که کاریکی راستیش نیه چونکه ئیستا سوپاسی عراق هه موو شوینیکي

داگیر کردوو و که بیگرن له گه لیدا تووشی گرفتاریه کی (خراب) ده بېت.

ئیت زورم لینه کرد.

گه رانه وه بو سهر باسه که ی خو مان.

بهر له وه ی بگه یڼه که ناری رووباره که، له ریزی نه و

(حشامه ته دا، چاووم به هاوړتیه که ی کون که وت که له ریزی خه لکانی

دیکه دا دانیشتبوو له چاوه پروانی ناودیوبووندا له گه لّ مأل و منداله کانیدا.
باوه شمان به په کدا کردوو پرسى:

هه موو به رهو ژوور ده پرون و نيوه به رهو خووار، چپیه
مه سه له که؟

گووتم نه گهر ده توانی خانه واده کهت به جپه پیلایت بو چه ند
خوله کیک، وهره تا که ناری رووباره که له گه لماندا.

گه یشتین. داوام له کاکه مچه کرد، بیتله که ی له کول دابگریت
و بیخاته سهر زه مین.

پپش نه وهی نه و کاره بکات پرسى:

به ته مای چیت کاکه؟

پرسیم:

کاکه مچه گیان چه ند که س و له چه ند شویندا پپیان گووتی،
ته او. شوپش نه ما، ده سه لاتنداره، بیده سه لاتنه کان هه لپاتن، به گوپی
خوتیش، گویت له سنووروانه کهش بوو، که چپگووت. نیتر به ته مای
چیت؟

دایگرت و ماچپکی کردوو به نه رمی خستیه سهر زه مین و به
گریانه وه خواحافیزی لیکرد.

داوام له کاک عبدالرحمان کرد، کلاشنیکوفه که، بداته ده ستی
مام زیاد و نه ویشم به نامازه ی سهر تیگه یاند که چپکات، نه ویش داوای
لیبووردنی له مچه کردوو یه ک (صلیة) ی ته اوای نا به نامرازه که ی کاکه
مچه وه که له و چرکه ساته دا، چاوه کانی داخستبوو و به خوور فرمیسی
ده پرناند.

ھەمان بەسەرھاتىشمان بە سەر دەمانچە خۆشەويستەكەى
منىش ھېنا.

دېسانەو ھە داوام لە كاك عبدالرحمان كرد، كە دوو بەردى
گەورەى ھېناوو. قوونداخەكەى لەسەر دانەيەكيان و لوولەكەشى لەسەر
ئەويترىان دانا، مام زىاد ھېشتا زۆرى جارانى مابوو، داوام لىكرد كە دوا
كارىشمان بۆ ئەنجام بەدە. تىگەيشت و بەردىكى زەبەلەى ھەلگرتوو
كووتاي بە ناوقەدى كۆلشنىكۆفەكەدا و چەند جارئىكىش دووپاتى كردهوو
پارچەكانىشمان فرىدايە رووبارەكەو.

ئەو كارانەم بە خۆم و ھاوړپىانم ئەنجامنەدا چونكە دەمزانى
كە بۆ ئەوانىش كارىك ناسان نەبوو و لە دلىان نەدەھات.

بە گريانىكى بە كوولەو، كاك عبدالرحمانمان خستە رى كە
بگەرپتەو ھە بۆ شارەكەى خۆى. لەگەلدا بووين تا سووارى ئۆتۆمۆبىلمان
كرد كە تا گووندى بارزان بروت. لەوئىشەو بە كەلەك، لە رووبارى زى
بەپرپتەو ھە بروت بۆ ئامىدى (عمادىة)، من زۆر شارەزاي ئەو رىگەيە
بووم، تا بلىت ترسناك بوو بە تايبەت لە نىوان دىرئالووك و ئامىدى. لە
ئامىدېشەو ئىتر ناسان بوو كە بگاتە دەوك و لەوئىشەو بۆ ئاكرى بە
ئۆتۆمۆبىل.

ئەوانەى كە تەنھا بوون و خىزان يا كەلوپەلى زۆريان لەگەلدا
نەبوو، بە كوردى پەتى (سەلتە زەلام) بوون، زووتر رىگەيان پىدەدان بۆ
پەرىنەو لە سنوور.

كاكە أحمدىشمان بە ھەمان شىوھو گەردن ئازادى، خستە رى
و ماينەو من و كاكە مچە.

ئیمه شیان ریڼه پېداوو، گه یشتینه نزیکی لوریبه کان و کاکه مچه زور هه ولیدا که له گه ل مندا بمینته وه، به لام، من توانیم رازی بکه م که به شیوه یه کی کاتی خوئی بگه ینته، ده وروبه ری مه ریوان و له وئی ئیتر ده توانیت، بریاری کو تاپی بدات.

له هه موو کات و ساته کانی پیشووتر من، بو کاکه مچه فرمی سکم رشت، به راستی مرؤقیکی پاک و دل سو زو ساده بو، له گه ل هه موو ناخوشیبه کاندا، مایه ی شادی بوو بو مان، له چیاوه بگره تا دوو امین خووله که کانی له یه ک جوودا بوونه وه مان له یه کتر. دوامین پرساری به گریانه وه نه وه بوو گووتی:

توو خوا دلته به ده مانچه که ت نه سووتا؟ من له ناخه وه سوو تام بو بیته له که م.

زور هه ولیدا، که منیش سوواری به کیک له لوریبه کان بېم، تا خانه (پیرانشهر)، به لام من بوم روونکر دبووه وه، که من سوواری لوریبه ک نابم که چه ند روژنیکی دیکه، سوپای عراقی داگیر کهر له ئیرانه وه دینته خاکی کوردستانه وه.

که پیم گووت، من به پ ده پوم، زور که وته تکاو پارانه وه تا نه و دیو له گه لتدا دیم و له ولیدا له یه ک جوودا ده بینه وه، به لام رازیم کرد که ده ست له داواکه ی هه لېگریت.

که کاکه مچه پرسى ئه ی تو چیده که بیت؟ گووتم، که، من نه م شه و له گه ل هه موو خه لکانه دا ده مینمه وه و سبه یئ زوو ده که ومه ری، چونکه وا خه ریکه تاریک دادیت و برپنی نه و ریڼه یه به شه و زور سه خته، به تابه ت وه ک ده بیی، هیشتا به فریکی زور به چپاکه ی سه ر ریڼه وه یه. کاک (مصطفی) رویشته و منیش به ته نها مامه وه.

خوم گه یانده کوټای ریزی هه شاماته که و ههر به ته نیشته
جاده که وه، (بطانیة) یه کم راخست و پشتما به پال ته پلوسکاییه کی
بچوو کداو پیکانم درپژ کردوو به (بطانیة) که ی کاک احمدیش که بو منی
به جه پلشتبوو، تا سه ر سینه ی خوم داپوښی.

چه ند که سیکی لایوش، له پیش منه وه بوون و به دهنکیکی
که میک به رزه وه، خه ریکی دهمه ته قی بوون و له زاروه که یان دیار بوو،
گه رمیانی و سلیمانی بوون. باسیان له سه ر نه وه بوو که به پې برؤن، یا
سوواری نه و لوریانه بن، که خه لکه که ده گوټیز ته وه بو ئیران و چه ند
رؤژیکی که می دیکه سه ر بازه عراقییه کان له ئیرانه وه بو داگیر کردنی
کوردستان دین.

خوم راست کرده وه و سه ل اووم لپیان کردوو گوتم:

منیش له سه ر نه و بوچوونه م، که به پې خومان بکه ین به ئیراندا
و ههر به و هویه شه وه له گه ل نه و هاورپیانه مدا نه پویشتم که به لوری
ناودیو بوون.

زوریان پېخوش بوو و خوینان نریک کرده وه و بریارماندا که
هه رچونیک بیټ نه مشه و به سه ر به رین و له گه ل خورده رچووندا بکه وینه
رئ.

چوینه ریزی ته نهاکان و بې که ل و په له کانه وه دوو کاژپریکی
پېچوو نوبه مان هات و لاهه کانی دیکه هه موو له داری کوټنرؤله که
په رپنه وه، نه و سه ر بازه فارسه ی که خه ریکی پشکنینی به دهنی من و
جانناکه م بوو، ته ماشایه کی دوو کتیبه که و دوورینه که می کردوو
گه راندییه وه بو نیو جاننا بچکؤله که م. چاوی به نه لبوومیک که وت و

ته ماشای کرد و که بینی ته نها چووار وینهی تیدایه، ویستی نه ویش
بخاته وه جان تاکه وه که دووباره کردییه وه و گووتی:

ناغا ناتوانیت نه م نه لیبوومه بیهیته ولاته که ی نیمه وه، چوونکه
وینهی دلخه راشی تیدایه و نه گهر هاوولاتییه کانم ببین، تووشی نارحہ تی
ده بن.

به دهیان ولامم که هات به میشکدا، ده متوانی ولامی بدهمه وه،
به لام هیچ یه کیکیانم دهرنه بری چوونکه، دهمزانی ده بیته هوی تووره
بوونی و له وه دایه ریگه شم نه دات برومه خاکه که یانه وه و گووتم:
به ریژ، نه م وینانه میژووی نه ته وه که من و ناتوانم به جیپان بهیلم.
گووتی:

میژووی نه ته وه که ت ته نها له چووار وینه دا، باسی لیکراوه؟

گووتم:

به لئ، به ریژ، هه روایه. (له چیرۆکی "نه لیبوومیک و چووار وینه دا،
به دریزی باسم له و رووداوه کردوه و له زور شویندا بلام کردوه ته وه، به
تایهت له فه یسبووک، له کورنکی خویندنه وه ی کوورته چیرۆک، پازده،
بیست سالیک بهر له نه مړو، له مه لبه ندی رؤشنیری کوردیش له لندن
خویندومه ته وه).

سه رباژنکی دیکه ی بانگ و کردوو نه ویش ته ماشایه کی کردوو به
دیقه تیش ته ماشای منی کردوو و به فارسی به وه ی یه که می گووت:
قه ینا با بیبات.

سه رباژی یه که م گووتی:

ده توانیت بیبهیت، به مهرجیک به لئن بدهیت، پیشانی هیچ
هاوولاتییه کی منی نه دهیت و گرفتی دهر و نییان بو دروست نه که ییت.

منیش گووتم:

به یئ به پیز، هه روا ده که م.

(نهو هه موو دیمه نه دلته زینانه ی بهرچاوی خوئی، ئهوی دلته نگ نه ده کرد و خه مبار نه ده کرد، سه دان سائی کووشتن و مأل ویرانی و گر له خانوو و مأل و خه رمان و رهزوو له سپداره دانی هه زاران له میژووی دورودریژی نه ته وه که ماندا، ویزدانی ئهوی نه ده هه ژان، ته نها ئه و چووار وینه یه ی ئه لبوومه که ی من نه بیټ، که له یه کیکیاندا گه وره ترین و درنده ترین تاوان له میژوودا پیشان ده دریت، ئه ندامانی نه ته وه که ی تووشی گرفتی رهوانی ده کات!!، که وینه ی کابرایه کی عاره ب بوو لووله ی تفه ننگه که ی خستبووه ده می مندائیکی شیرخوری کورده وه، پاش نه وه ی له سینه ی دایکی جودای کردبووه وه په نجه ی ناوه به به له پیتکه که یداو سه ری منداله که ی هه نجن هه نجن کردبوو وه که له وینه به کی دیکه دا ده رده که وت)

لاوه کانی دیکه ش، هه ر هه موویان راوئستابوون و ته ماشاو گوئیان لیمان ده گرت و منیان به چینه هیشت. داری کوئترؤله که ی به رز کرده وه گووتی:

فه رموو ئه و لوریانه ی له دهستی چه پدا راوئستاوون بو ته نهاکان و بن که لووپهل و بن شت و مه که قورسه کانن.
که وتینه ری، که میک له لوریبه کان دوورکه وتینه وه، یه کیک هاواری کرد:

بو کوئ ده رؤون، وهرن سوواری لوریبه کان بن. هاویریان ولامیان پینه بوو و باش بوو هات به میشکمد او گووتم:

ده زانين به لّام، سئ چووار پکمان له واننه ين که ناتوانين سوواری
ئوتوموبيل بين و تووشی سه رنئشه و رزانه وه ده بين و ده بئت به پئ
رېبکه ين و ناشمانه وی یه کتر به جېمپيلين و له يه ک دابچرپين، چوونکه،
هه موومان خه لکي ناوچه يه کين.

کابرا که ليمان نزيکبووه وه، به نه رمی و به کوردييه کی په تی به
زاراوی کرمانشاهی رووی له من کردو گووتی:

وا نيه که ده فهرمووی، به لّام به هانه يه کی جوان هئنايه وه،
ده زانم بؤ سوواری لؤرييه کان نابن، به قوربانی هه مووتان بم لاوانی
دلّسؤز. نه گهر له رنّگه ش، سه ريزان رنّيان ليگرتن، هه مان قسه يان بؤ
بکه ن و منيش نيوم (ب. عابدييه) و نه و کاغه زاننه يان پيشان بده ن که
پئتانه، نئتر رنّان لئناگرن، نه وه ش بزنان رنّگه که دووره و سه خت. خودا
ئاگادارتان بئت.

نه و گه رايه وه و نيمه هه موومان سه رمان سوورما له هه لؤيستی
نه و کورده دلّسؤزه.

به هه ر حال به هه زار دهر دو ئيش و نازاره وه گه يشتینه (خانه).
ده يان جوړه ئوتوموبيل راويستابوون، هه ر يه که هاواری رؤيشتن
بؤ شارنک و ده شه رنّکی ده کرد. هاوړنکام پرسريان:

تؤ به ته مای چيت، بؤ کوئ نه رؤيت؟
گووتم:

هئشتا نازانم، به لّام نه وه نده پييه کانم به نازارن، ناتوانم نيره به
جېمپيلم و نه مشه و ليره ده مينمه وه و تا سبه ينی خوا که ريمه.
باوشمان به يه کدا کردوو وه ک نه وه ی ده يان سأل بئت
يه کترمان ناسيبئت.

هه موویان به ره و نه و که سه روښتن که بانگی چوون بو
سه رده شتی هه لده دا. روښتن. دیسانه وه ته نه ما مه وه.
شاره که به مال و مزگوت و کوآن و سه رشقامه کانیه وه، پر
بیوون له خه لکی ناوړه. خوځم کرد به چهند نو تیلیدکا که له سه ر
پلیکانه کانیس خه لکه که به دانیستن وه خه ویان لیکه وتیوو. چهند
دوکانداریکم دهناسی، روښتم به ره و دوکانه کانیان، به لام هه موو
داخرا بوون، ته نه شوینیک ما بوو له خه یالمد ا گه رماوی (حمام) کابرای
(آذری) بوو، روښتم، ده رگا که یشی نه ده کرایه وه نه وهنده ی خه لک له
پشتیه وه راکشابوون، به تایبته لاوان و چهن دین خانه واده به مندال و
ژن و پیاو وه. له یه کیک که له نزیک ده رگا گه وه پالیدابو وه، پرسپاری
شوینی خالیم کرد، گووتی هه ر باسی مه که. خانمیکم هاته وه یاد که له وئی
کاری ده کرد، تا بلئی مرؤفیکی دلسوز و یارمه تیدهر بوو، که بهر له
هه ره سه که ده چوومه گه رماو هه که، ناشنا بیووم له گه لیدا، ته مه نی له
په نجاکاندا بوو، هه ر له و که سه ی پیشوو که پرسپاری شوینم لیکرد،
دیسانه وه پرسیم، نه گه ر زه حمه ت نیه به لاته وه ناپرسیت بزانی نه و
خانمه ی له وئی کار ده کات و نیوی (ن.....ه)، له ویدایه، یا، نا؟ به بن
بیرکردنه وه گووتی، نه وه ی لیړه دایه ته نه ییره میړدیکی توورکه، ئیتر که سی
دیکه نیه.

مائی خانم (ن) م دهناسی، ته نه کوآن نیکیان نیوان بوو له گه ل
گه رماو هه که دا. که گه یشتمه بهر ده رگا ناواله که یان و ته ماشام کرد، رهنگ
هه یه په نجا که سی تیدابوو. ویستم برؤم، دواپی بیرم کرده وه که به لکوو
توانی له گه رماو هه که دا، شوینیکم بو په یدا بکات. له ده رگامدا، یه کجار،
دوو جار، بیسوود بوو. بن نوومید بووم، خوځمدا به سه ر گوچانه که مدا که

برږم و بکه ومه گه پران به شوین قووژنیځکدا که ته نه له کزه ی وه کو
گوپزانی با (هوا) سه رده که، بمپارپزیت. چه ند هه ننگاویک له ده رگا که دوور
نه که وتوو بوومه، بینیم دوو خانم دین و هه ر یه که یان کارتوئیکی پر له
خووارده مه نیان له باوش گرتووه، دیار بوو بو میوانه کانیان هینابوویان.
یه کسه ر یه کیکیانم ناسیبه وه که خانمی (ن) بوو، نه و منی نه ناسیبه وه
چوونکه ته نه چاوه کانم به ده ره وه بوو و به جه مه دانه که م، سه روو که ردنی
خوم داپوشی بوو. هه ر خوی گووتی:

ده زمانم به دوا ی شویندا ده گه رییت، سویند به خودا برا گیان
نه وه مائی منه و فه رموو ده رگا که کراوه یه، بزانه شوینی یه ک مرؤفی
دیکه شی تیدا نده بیته وه، نه گینا به چاوان شوینیکم پیده دایت. ویستم،
خوم نه ناسینم و برږم، دوا یی په شیمان بوومه وه. که جه مه دانه که م
کردووه وا هاواری کرد کارتونه که ی له ده ست به ربووه وه، باش بوو شتی
شکستی تیدا نه بوو نه گینا هه موو ده شان. باوه شی پیمدا کردوو که وته
گریان و منیشی گریان، نه ی کووره شیرینه که م بو وات به سه ر هاتووه و
.... زور قسه ی دیکه ش و جنیو و نه فره تی له و که سانه کرد که وایان
به سه رمان هیئا هتد... فه رموو له گه لم برپوینه ژووره وه، گووتم:

دایه (ن)، خوم بینیم و ده زمانم له خانووه که تاندا چی باسه،
تکات لیده که م خوت ماندوو مه که... قسه که ی بریم و گووتی:

نه مه کچی خوشکمه له گه ل مندا ده ژیت، ژووری تابه تی خوی
هه یه و منیش ژووری خوم و باوکی مندا له کان. یا نه م دیت له گه لماندا
ده نویت و تو له ژووره که ی نه ودا ده مینیته وه یا من ده پومه ژووره که ی
نه وه وه و تو له گه ل بابی مندا لاند له ژووری نووستنه که ی نیمه بنووه.

به هيچ کاميان رازی نه بووم و تکام لږيکړد که نه گهر ده توانی
هه ول بدات له گهر ماوه که، جيگه به کم بو په پيدا بکات، نه گهر به
دانيشتنيشه وه بڼت، خووشکه زا که يشی هر وه کو خوی که و ته رجاو تکا،
و به هموو مانايه که وه سوپاسيانم کردو من له دهره وه راوښتام و
نه وان کارتونه کانيان برده ژووره وه و خانم (ن) گه رايه وه گووتی:

داکت لږه بڼت و بړويت له گهر ماو بڼويت، خوداش (قبول) ی
ناکات. گه يشتينه گهر ماوه که و وامزانی به ته نها دهره و ته ژووره وه و
ده گهر پت به شوين جيگه به کی خاليدا، به لام وانه بوو، داواي لږيکړد که
شوینی که وووم و به (زحمت) ريگه ی ريکړدنی کرده وه و بردي بو کو تايی
راهر پوه کی دريژ و کليلکی له گيرفانی دهره پناو دهره گايه کی بچووی کرده وه
و گووتی:

فهرموو، به لام سوڼد به خودا هر نه مشه وه لږه دا دهنويت و
سبه يئي (خانه) چول دهنيت چوونکه هموو نه و خه لکه دهن به ن بو
چهندين نوردو و گای دووروو نزيک و تو دښته وه لای خو مان و هر
له گه لښماندا دهنيت ته وه و ناهيلم نه م شاره ش به جي پيليت.

ژووره که (انبار) بوو، پر بوو له خاوی و پښته مال و لفکه و
(صابون) و هموو پڼويستيه کانی گهر ماوه که يان. دهرگای که نتور يکی
کرده وه و رنکه هه به بيست خاوی دهره پناو له سر زه مينيانی راخست و
دوشه کيکی شاهانه ی بو درووستکردم و به چهن دانه به کيش سه رينک
(سه نگيا)، ويستی چهن دانه به کی دیکه ش دهره پڼيت که خومی
پيدا پو شم به لام پيمگووت که دوو په تووی (بطانية) ی گهر مم پيه و
پڼويست ناکات و کليله که ی دايه دهستم گووتی:

با پرۆین د هزانم برسیت، شتیځ بخو له ماله وه و پاشان و هره وه
(استراحت) ی خوټ بکه و بنووه و تا به یانی خوا (کریم) ه.
گووتم:

برسی نیم و هیچ شتیځم پیویست نیه و په لاماری ده ستمدا و
ماچم کردو ئه ویش دیسانه وه له باوه شی گرتم و بو نانخواردن زوری
لینه کردم ده یزانی ناروم.

ژوره که پریش بوو له شووشه ی ئاو و کوکا و هه موو جوړه
خوارنه وه گازبیه کان و گوټی:

ئه ویش (آچر) هکانیانه (کلیلی شووشه کردنه وه) و به ویستی
خوټ نؤشابه بخوره وه و ده ستشؤیش، له به رامبه ری ژوره که دایه،
ئه گهر پیویستت پیبوو و ئه گهر نوره ت به رکه وت. خودا حافیزی کردوو
رؤیشت.

به راستی، ژوریتی شاهانه بوو. ته نها ترسیکم هه بوو، ئه وه بوو
که چوئن پیلاوه کانم دهرینم، چوونکه دلنیا بووم که به شیوه یه ک
ئه ستوور بووه به تایبته قاجی چه پم که گووله کانی پیوه یه، که ئیتر
ناتوانم له پییان بکه مه وه. دهرم هیټان و د هزانم که راکشام و په تووه کانم
دا به خوټدا، که چاووم کرده وه نزیکه ی هه شت کاژیر تیپه ری بوو به سه ر
خه وتنمدا.

به په له جله کانم له بهر کردوو، خوټ ناماده ی رؤیشتن کرد .
هه رکه دهرچووم کابرای خاوه ن حمام منی بینی و به باوه شیکی کراوه وه
هات و گوټی:

تو بو به منت نه گووت و خو سالیانیکه ئیمه یه کتر ده ناسین و
به رده وام بوو و گوټی:

خانم (ن) (صبحانه—قاوه لټی- خوواردنی به یانیمان) ی بؤ
ناماده کردوویت و له چاوه پروانته دایه له مالټه وه، به لټام له سه رو ریش و دهم
و چاووت دپاره پیوستت به (حمام) یکی باش هه یه، وا چاکه
(حمامه که) ت بکه یت نه و جا برؤیت. هه موو ژووره کان (شوینی خو
شورینه کان له گه رماوه کانی ئیران، ژوور، ژوور بوون و ته نه یه ک که س
دهیتووانی تییدا بیټ) کراویه و ناماده، چوونکه نه مرؤش گه رماوه که
ناکه ینه وه نه وه کو خه لکی تازه بیټ و جیگه یان ده ستنه که ویت و نیمه
ناماده یان شوینیمان بده یی.

سه رم سوورما له گه وره یه و به ویزدان بوونی خه لکی نه و ده قهره،
(ن) خانم کورده، قه ینا خو نه م به رټزه (آذری) یه و به م شیویه بیر
ده کاته وه.

به قسه یم کردوو، به به کیک له کارگه رانی گووت، هه موو
پیوستی کانی بؤ ناماده بکه و (تاقی) ته راشیش.

رؤیشتم بؤ مائی خانم (ن) و قاوه لټی به کی شاهانه مان خواردوو و
که داوای (إجازه) ی رؤیشتنم کرد، هه ر هه موویان، رازی نه بوون و به
هه موو توانایه کیانه وه هه ولټیاندا له گه لټیاندا بمینمه وه، به لټام له کؤتاییدا
رازیانم کرد.

هاوسه ره که ی (ن) خانم پرسى:

به ته مای کوئی؟

گووتم راستنده ویت، هیشتا برپارم نه داوه و نازانم چیده که م و
بؤ کوئی دهرؤم، به لټام یه که مین هه نگاووم به ره وه (مه هاباد) ده وه شیټم و
ئیر له ویندا بیرى لټیده که مه وه. زؤر هه ولټیاندا پارهم بده نی بؤ ریگه سویتنم

خوارد که پاره م پيه وه پيوستم نيه، له راستيدا ته نها دوو ديناری خوم و پېنج ديناره که ی کاکه ی (دليل) م به ولاوه، فلسيکم له به ريکدا نه بوو. به گريانه وه به جيپانمپشت، هاوسه ره که ی هات تا سوواری ماشينيکی کردم که ده چوو، بو مه هاباد. که له وي دابه زيمان، پاره م دهرهينا کابرای شوفير گووتی:

پاره که ت دراوه، له لايه ن مام (ع) وه، به لام داوای ليکردم له خانه بيت نه ليم چوونکه (قبول) ی ناکه يت.

کوردي ئيران ته نها له گه ل مندا به و شپوه يه ره فتاروو کردريان نه ده کرد، به لکوو له گه ل هه موواندا. لپردها، شايانه پيرسم، نه ئ ئيمه چيمان کرد له گه ل نه واندا، جگه له وه ی سه رکرده کانی ئيمه به ده يانيان ليمان (شهيد) کرد، يا ده سته سه ر کردوو راده ستي رښي ئيرانيان کردوو و به له سپداره دانباندا و تا هم چرکه يه ش که من هم وشانه دهنوسم، کرده وه ناشيرينه کانی سه رانی باشوور به رده وامه دژ به رولله قاره مانه کانی نه وان.

لپردها ئيتر باسه که راده گرم و کوټايی به م روونکردنه وه يه ده هينم و به سه ره اته کانی دواي نه وه ده هيلمه وه که له بيره وه ريبه کانمدا بيخويننه وه که له خودا داواکارم، يارمه تيدرم بيت له بلاوکردنه وياندا له زووترين هه لدا.

هم شعرانه ی که له م کتبيبه دا ده بخويننه وه، به بيگوومان سه رچاوه وه وينه که يان، نه و به سه ره اته ی چيای پېرس و بانگی نه مانی شوړشه که، له يه که مين چرکه ی راگه يانندنی بانگی ناش به تاله وه، تا دامه زرانندنی، "کوټاری عظيميه ی کرج".

هەر ئەم کتیبه بووه هۆی نهوهی، سهرانی دۆراو و نوکهرانیان، به هه موو شیوهیهک هه وئی گرفت درووستکردن بو من بدن، چی له سهردهمی رژیمی ئاگاهکەیاندا که شای ئیران بیئت و چی له سهردهمی رژیمی ئیسلامیدا. له سهردهمی پېشوویدا زۆر ستهمم لیکرا، زۆرم زیندان و ئەشکه نجه بینی، به فیتی ئەوانی له سهر تاپ، کۆیله یان. به لām له سهردهمی ئیسلامیدا، به پیچه وانه وه ئەو (نشرة) انه یان که دژ به من دهرهینابوو، بوو به دوامین میخ که به دهستی خوین کووتیان به (تابوت) هکه ی خوینداو بوو به بیبایه ختر کردنیان، چونکه دهسه لاتدارانی رژیمی اسلامی، هه م منیان ده ناسی و هه م ئەوانی تاوانبار. ئەوهی زۆرتر سهرانی (ایسلام)ی توورپه کرد، ئەوه بوو، به بۆچوونی هه ندیک له دهسه لاتداران، تا قه مکه ی پاراستن به دهرکردنی ئەو (نشرة) یه، دهسه لاتدارانی جمهوری ئیسلامییان به (جاهل-سیاسهت نهزان و بیئاگا له رووداوهکان) له قه له مداوه، بۆیه به تاوانبارکردنی خه لکانیتری بن تاوان، یا دوور له سیاسهت، هه وئییانداوه که بیسه لمینن که ئەوان نه بوون، کۆیله تیان بو شاه و ئیران کردوو. زۆریانیش (دهسه لاتدارانی اسلامی) له سهر ئەو راوبۆچوو نه بوون که، هه ندیک له سهرانیان دهستگیر بکه ن و دادگاییان بکه ن، به لām له پاشاندا، په شیمان بوونه وه و ئەوانیش که وتنه سهر هه مان کرده وهی شاه، که بیانکه ن به کووته ک و بیانکووتن به سهر دژه کانیاندا. که هه ر وایلیهات و هه مووان دهزانن که چۆن به پېشنیازی خودی (القیادة الموقتة) به کارهیندران دژ به کوردانی به شهره فی رۆژه لاتی کوردستان.

له ماوهی ئەو چوواری پینج سألهدا که هیشتا رژیم شاهه نشاهی بوو، له زیندانه کانی ئیراندا له گه ل دهیان پیاوی ئابنی و سفیلیشدا

یه کترمان ناسی و له بهر چاووی یه کتردا به درپندانه ترین شیوه،
ئه شکه نجه ده دراین.

له دواییدا که ئیران بوو به (جمهوری اسلامی ایران)،
هه نندیکیان به زرتترین پله و پایه کانیان که وته دست و زوریش یارمه تی
منیاندا له هه موو بوواریکه وه.

(بۆ روونکردنه وهی چوونیه تی هاوکاریان له گه ل ده و له تی
اسلامیدا، نه وهی جییداخه، نه و دؤراوانه، که له و پیلانیهان
سه رنه که و تن، تاوانه کانی خویان بخه نه سه ر به دهیان مروقی دلسۆز و
کوردپه روهر و بۆ نه وهی خویان شیرین بکه ن له بهرچاوی تازه زاودا که
جمهوری ئیسلامی بوو، که و تنه دارشتنی پیلانی تازه بۆ نه وهی به نۆکه ری
دلسۆز و به وه فا، په سه ند بکرین، نه ویش نه وه بوو برپاری شه ری
برا کوو ژبیاندا له گه ل کوردانی رۆژه لاتدا، به بیانووی له گوړ دهرهینانی
ته رمه که ی خوا لیخو شبیّت، (مه لا مصطفی بارزانی). رهنه هیه ئیوهی
خوینهر ناگدارین له وهی که چه ند لای بیتاوانی کوردیان به کۆشتدا له
هه ردوولا، ته نها بۆ نه وهی دئی ده سه لاتدارانی رژیی ئیرانی پښ رازی بکه ن.
ئه وانیش له خودایان ده خواست که کورد به کورد به کوشته بدن و
خویانیش له دووره وه ته ماشا بکه ن و به خیانه ته که یان پیبکه نن و
په یروهی له وه پهنده ی که ده لّی، "بابیّت و باران بیّت، هه ر له به فر
که مه دیته وه."

روونکردنه وهی دووهه م:

سه بارهت به خوالیخو شپیت، ملا مصطفی

بارزانی

رنگ هه یه زور که س له وانهی که له نزیکه وه ناشنا بن له گه ل
خوالیخو شپیت ملا مصطفی بارزانی دا و شاره زای بیروبووچوون و هه لس
و که و ته کانی بن، بزنان، که له نیوهی دووهه می سالی ۱۹۶۹ وه، له
بیده نگییه کی ته وادا، رای خوئی دهربارهی شای ئیران و رژیی ئیران
گوپبوو و دهیزانی که واهک فارسه کان ده لپن، (زیر نیم کاسه،
کاسه یست--له بن نیو کاسه دا، کاسه یه ک هه یه)، یانی لای روون و
ناشکرابوو، که پیلانییک له نارادایه، به لام نه ییده زانی چپیه، چوونکه
هیشتا ناشکرا نه بوو بوو.

به و هویه وه خو مانی کورد گووته نی، خواخوای بوو، که
رووداویک، جموجولیک، ده ستپیشخه رییه ک، یا پیشنیازیک، له لایه ن
رژیی بغداده وه، پیشان بدریت بو گفتووگوکردن، و ناماده بوو که
په سندی بکات و دهستی پبکات.

وهک بلخ خوا نارزه زووه که ی هینا یه دی، له دوو ریگه وه، زه مینه ی
بو سازبوو. یه که میان، سه رکه وتی پیشمه رگه پاله وانه کان بوو، له
هه موو به ره کانی شهرداو به سه ر سووپای عیراقداو دووهه میان، له
لایه که وه، که س نه پیشینی ده کرد و نه بیری لیده کرده وه، نه ویش له
دهرئه نجامی، گووتوو بیژی ناسایی روژانه ی دوو قووتابی یه کییک کوردوو

یه کیک عاره ب، له یه کیک له زانکوکانی بغداددا و باسی سهره کیش نه وه بووه تاکه ی شهر، له کاتیکیدا ده زانین که هیچ گرفتیک هه تا هه تایه به شهر چاره سهر ناکریت و، ده بیت دانیشتن و دان و ستانیکي ناشتیانه هه لبردریت بو کوتایه پینان، به گرفته کان.

هه درووکیان، به په سندی ده زانن و باسه که ده گه یه ننه، پارته کانی خوین. کورده که، ده یگه ینیته سهر کردایه تی پارتی دیموکرات و ده زگای پاراستن داوی (مهله) ده که ن، تا بیرى لیکه نه وه، به لام ملا مصطفی، کتووپر رازی ده بیت و سهرانی (بعث) یس لای خوینانه وه به هه مان شیوه. بارزانی به هه موو شیوه یه که هه ولده دا، که رووداوه که نه گاته ده سه لاتدارانی رژیمي ئیران به تاییه ت (محمد رضا شاه)، به لام بیسوود، پاراستن به تاییه ت دوو به پرتوه به ریه سهره کییه که ی، ده یگه ین و شاه له پیشدا به ئاسانی وهرده گریت. تا کوو هاتووچوکانی هه دروولا بو لای یه کتر به بیبایه خ له قه له م ده دات، به تاییه ت سهر دانه کانی صدام حسین بو لای بارزانی و وایر ده کاته وه که نه مه شیان وه کو نه وانه ی پیشوو ته نها قسه ی سهر کاغه زه و هیچیتر.

به بن درتزه پیدان، کاره که سهری گرتوو، شهر راگیراو. (به یانی ۱۱ ی نازار) یش، بانگی بو هه لدراو له سه رتاسهری عراقدا به کوردستانیش هه بوو به شای و هه لپه رکئ و جه ژن و خوئی.

که هه واله که، ده گاته شای ئیران به شیوه یه که تووره ده بیت وه ک بلئ (از کوره درآمده—له ته نوور دهرهاتییت)، به ژووره که ی خویدا ده که ویته هاتووچو و ده سته کانی ده دات به یه کدا و به زمانیکي زور بازارپانه وه ک خوا لیخووشییت (سهر دار جاف-که له و سهر دمه دا راویژکاری شاه بوو) باسی لیده کرد:

"په یټا په یټا ده یگوت، (این پدر سوخته چگونه اینکارا کرد- پدرشرا درمیآورم--- ئەم (،،،،،بابه)، چۆن ئەم کاره ی کرد، باوکی له گوور دهردههینم).

هه نديک له پاراستنه سه رگه وره کان بانگ ده کهن و له گه یاندا لیده کو لنه وه که بوچی ئەوانیان ناگدار نه کردووه ته وه له پیشکه وتنی گفوتو گوگان، تا ئەو رادهیه، که ئەوان ده لاین نیمه ناگداری نیوه مان کرده وه که بارزانی کتوو پپ رازی بووه هه واه که ش گه یشتبوو به (اعلا حضرت) به لام وهک بیستمان ئەو به ئاسانی وهری گرتووه. ئیتر ده سه لاتداران چی دیکه یان پی ده لاین یا نالین و چۆن رهفتاریان له گه لدا ده کهن، مه گهر خوداو خو یان بزنان و یا ویژدانیان بیته جوش و له بیره وه ریه کان یاندا باسی لیبکه ن، تا ئەندامانی نه ته وه بزنان ئەو ده زگایه چی بووه و چیکردووه و چی به سه ر میله ته که مان هیناوه.

به یانه که زور به باشی پیشکه وت، ده سته که وتیکی بیوینه بوو له میژووی نه ته وه ی کورددا له هه موو به شه کانی کوردستان. بارزانی و صدامیش به هه موو شیوه یه ک ئاره زووی سه رکه وتنیان بوی ده کرد. من به گو یی خۆم له بارزانیم گو یی لیبوو که گو تی:

"صدام له ناخه وه حه زیده کرد به یانه که سه ر بکه ویت، چوونکه له به رژه وه ندی (بعث) و به رژه وه ندی سه ره کی خوی بوو و باشترین ده سکه وتوو هۆ بوو، بۆ سه رکه وتنی و به ده سه تپینانی پله و پایه ی به رزتر. ئەو مرؤفیکی (ته ماحکار بوو) له سه یاسه تدا." ئەمه له لایه که وه. له لایه کی دیکه وه ئیژان به بریاری شاه و (سازمانی امنیتیان—ساواک) و به یارمه تی ده زگای پاراستنی شۆرش که وتنه پیلاندانان، بۆ تیکدانی به یانه که و پۆچه لکردنی له هه موو رینگه یه که وه که له ده ستیان ده هات و

(مه لا مصطفی)ش، ناگاداری هه موو شتیک بوو و دهیزانی کرمه کانی نیوخو، له گه ل ئیراندا دهستیاند او به دهست و خه ریکی پیلانگپرین. سهره ننگ عیسا پزمان که کوردیکی روژه لاتی کوردستانه و و خه لکی شاری (سنه--سنندج) و زور نریک له شاه و خیزانه که یه وه تا راده به ک خانم (آزاده شفیق، کچی اشرف پهلوی خوشکی شاهی) پیدراو بو به زاوای شا. له بیره وه ریبه کانیدا یا له راستیدا له چاوپیکه وتنی کدا له گه ل روژنامه وانیکی سهر به روژنامه ی (کوردستان پوستان—نه گهر هه له نه بم) راشکاوانه ده لیت:

شورپشه که خو مان هه لمانگپرساند، دژ به ئه وانه ی که رژیعی شاهییان له عراقدا له نیوبردوو، خوشمان کو تاییمان پیه پنا، که کارمان پی نه ما."

خودی شای ئیرانیش له جاوپیکه وتنی کدا له گه ل (محمد حسنین هیکل) روژنامه وانی به نیویانگی مصریدا ده ل:

"کورد هکان، کووته کیکن به دهستی منه وه، ههر کاتیک بمه ویت، ده یانکو وتم به سهر ههر لایه نی کدا دژایه تیمان بکات."

ده زگای پاراستن، بو یان ناشکرا بیوو که ملا مصطفی که به فرپروفیلله کانیانی زانیوه و ده یه ویت به هه موو هیزکی خو یه وه به یانه که سهر بخت،

ئه وه ی شایانه لپرده را روونی بکه مه وه، به فیت و ناماژه ی ئیران، به ته وای ملا مصطفی) ده سته سهر کرا، چی، له کوستانانی (قندیل) که هه واکه ی هاوینانی بوو و چی له گووندی (دیلمان) که هه وارگه ی زستانی بوو، ئه ویش به ریگرتن، له وه ی که خه لکه که به ئاسانی سهر دانی بکه ن، تاوه کو ئه و که سانه ش که باوه ریپکراوانی ملا مصطفی بوون و پسووله ی

تایه تیان پیدرابوو، که پیکه تیبوو له پارچه کاغه زینکی (۱۵ سم) پان و (۳ سم) درپژو زوربه یی به ده ستخته تی خوالی یخوڅش بیت ادريس بارزانی، نووسرابوون. منیش له هه لگرانی یه کیچ له و پسوولانه بووم.

دیاره ده ستبه سه رکردنه که ی، بته وتر و سه ختر بوو، دوی نه و هه وله ی درا بو کووشتی، له لایه ن چهنه که سیکه وه که به نیو و جل و به رگی پیوانی ناینیه وه، له بغداد وه نپردرابوون بو چاوو پیکه وتی، که وه ک باسیان ده کرد ته نها یه کیچ یا دووانیان مه لای راسته قینه بوون و نه وانی دیکه پیوانی رژیم.

نه م رووداوه، ده ستکه وتیکی باش بوو بو ده زگای پاراستن، که وایلپه تیبوو، ملا مصطفی هر که سه ری دهره پینابایه، ده یانگوت، دهرمه که وه، دهرمه که وه، ده تکووژن.

چیرۆکیکی شانوگه ری پیکه نینه پنه ری دیکه شیان دروو ستکرد به نیوی کابرایه کی گه نجه وه به نیوی (ا. گاباری)، که گووایه له بغداد وه نپردراوه به جانتایه کی ده ستی پر له (ماده ی ته قینه وه) بو کووشتی بارزانی و کابرا خو به خشانه خو ی ناشکرا کردووه و گووتوویه تی، نپردراووم بو کووشتی بارزانی، هه لبه ته به ماویه کی زور که م له هه وله که ی پپشووتره وه و کابرا به شانازییه وه به نیوشاروچکه ی چۆماندا ده سوورایه وه و وه کو پاله وانپک خو ی پیشانده دا، له ناکاودا نه دهنگی ماو نه نیشانی. خو تان بیری لیبکه نه وه، به تایه تی دوی رووداوی یه که م، چۆله که ش نه یده توانی به سه ر شوینه کانی بارزانی دا بفریت، ئیتر نه م کابرا کارتۆنییه، چۆن ده ی توانی به جانتایه که وه خو ی بکات به شوینه که ی بارزانی داو بیته قینینه وه؟

ئەۋەى سەيرە، ئەۋانەى پېشوو، بە چەندىن خالى پشكىنىي
پېشمەرگەدا تېپەر بىوون، بە بى ئەۋەى نە خۇيان و نە ئۆتۆمبىلە كانىيان،
بېشكىندىرېن و لە دواییدا دەرکەوت، كە لەسەر كىردا يە تىيەۋە ئاگادار
كراۋنە تەۋە، كە (ۋەد)ن و لە بەغدادەۋە، دېنە خىزمەتى بارزانى.

ئەى كىابراى گابارى، چۇن درىاز بىوو لە ھەموو خالى
پشكىنىنە كانەۋە، ئەمەش خالىكە و رازىكە و تەلەسمىكە، كە ھەتا ھەتايە
(رمز)كەى بە من و تۆ نادۇزىتتەۋەۋە ئاشكرا ناپىت، مەگەر پالەۋانى
فېلمەكە خۇى.

رازىكى دىكەش كە بە ھەمان شىۋە، نادىارو پەنھان دەمىنئىتەۋە
ئەۋەىيە، بۇجى، ئەندامانى (ۋەد)كە كە لە تەقىنەۋەى ئامرازى
(تسجىل)كەدا، نەكوۋژران و كە ھاتنە دەرۋە لەگەل ئەۋانەدا لە
ئۆتۆمبىلە كاندا بىوون، پېكرا، دەكوۋژرېن لە لايەن پېشمەرگە كانى
(حرس)ى بارزانىيەۋە، لە كاتىكدا بەرپىز دىكتۇر محمود عثمان، كە لە كاتى
تەقىنەۋەكەدا لەگەل بارزانىدا بوۋە لە ژورەكەدا، لە زۇر شوپن باسى
ئەۋەى كىردوۋە، كە لە ژورەكە بە سەلامەتى دەرکەوتوۋە و ھاۋارى لە
پېشمەرگە كان كىردوۋە، مەيان كوۋژن، مەيانكوۋژن، بەلام ئەۋان گوپيان
پېنەداۋە ھەموۋىيانىان كوۋشتوۋەۋە تاكە كەسكىش بە زىندوۋىيەتى،
نەماۋە كە زانىارى لېبەدەست بېنن لەسەر رووداۋەكە و كى ناردوۋنى و
پىلانەكە كى داپرشتوۋە.

با بگەرپىنەۋە لاي (ملا مصطفى بارزانى) خۇى، كە ۱۰۰٪ لەۋ
باۋەرەدا بوۋ كە رووداۋەكە، كارى (صدام) نىەۋ دەستى لايەنى دىكەى لە
پشتەۋەىيە، چوونكە لە نامەيەكدا كە راستەۋخۇ بۇ (صدام)ى نووسىۋەۋە
بە خەتى (جرجىس فتح اللہ) بى ئاگادارى دەزگای پاراستن، تىپىدا باس لە

بېگوناوهی نهو دهکات و داوای لیدهکات که به (جدی) له کیشه که بکوئیتهوهو نهو گیزاوه کاروو ناوو لیلکه رانه بدوژیتهوه که دهیانه ویت، بهیانی ۱۱ نازار پووجهل بکهن و برایه تی کوردو عاره ب تیکبدن. (نهم رووداوه م له خوودی جرجیس فتح الله وه گوئ لیبوو).

نزیکتیرین بوچوون نهوه بوو، که کار، کاری (ناظم گزار) بیت، به فیتی ئیران، چونکه زور باس لهوه دهکریت له بنهوه په یوهندی له گهل ئیرانی شاهدا هه بووه و دهلین، له دوایدا، ههر له ریگهی هه لپاتن بو ئیران، له سنووری (زه ریاتییه وه)، دهستگیرکراوه (صدام) (إعدام) ی کردووه.

رووداویکی دیکه که بارزانی (ملا مصطفی)، گوومانی هه بوو که کاری صدام و دهوله تی عراق بیت، پیلانی کووشتنه که ی خوا لپیخوشبیت، (ادریس بارزانی) بوو له بغداد، له کاتی گه رانه وه پیدا بو نهو ئوتیله ی که تییدا دابه زیبوون له گهل (مسعود) ی برایدا. کوورته یه کی به م شیوه یه یه؛

(وفد) ی کوردی بو باسکردنی بهیانی ۱۱ نازار له بغداد بوون. که کاره کانیان روظانه ته و او ده بوو، ده گه رانه وه بو ئوتیل، نه گه ر هه له نه بم، ئوتیل (صحاری). نهو جارهیان (مسعود) بارزانی سوواری نهو ئوتومؤبیله ناپیت، که ده بوایه بیانگه رپنیته وه بو ئوتیله که یان و برپار بووه که ته نها کاک ادریس بگه رپنیته وه. کاک ادریس ده که ویته گوومانه وه. نه ویش سووار ناپیت و ته نها خوالیخوشبیت (عریف حمید بهرواری) تییدا داده نیشیت و بهر له گه یشتن به ئوتیله که، گووله بازارن دهکریت و عریف حمید به سه ختی بریندار ده بیت.

دیسانه وه وده صدام و حکومتی عراق تاوانبار ده که نه، به و کاره. صدام نامه یه که دهنووسی بو بارزانی (ملا مصطفی) و به آخی (أبو إدريس) دهستی پیده کات و باس له وه ده کات، که کاری که سانیک بووه که ده یانه ویت به یانه که هه لېبو ده شېته وه چونکه به رزه وه ندیبان که وتوو ته مه ترسییه وه.

بارزانی باوهری کردبوو به صدام و له پاشاندا ده رکه وت، که وا کاری ئاغانی یه کیک له و هوزانه بووه که دوژمنایه تیبان هه بووه له گه ل بارزانیدا و بو توله سندنه وه نه و کاره یان کردبوو. ده قی نامه که ی صدام ده توانن له کتېبه که ی (مسعود بارزانیدا) ته ماشا بکه ن.

*****

له سالی ۱۹۷۳ که خودا لیخوشبووان إحسان نوری پاشا، سه روکی شوړشی (آارات) ی باکووری کوردستان و ملا مصطفی بارزانی، له ژوره که ی مندا له (تاران) چاویان به یه ککه وت، بارزانی له ولامی پرسیاریکی إحسان پاشادا که لیپرسی، گفتوو گوگوانتان له گه ل بغداددا ده گاته کوئ، بارزانی به راشکاو ی گووتی، سه رناگریت و (فشل) ده بیټ. بیگوومان إحسان پاشا پییناخوش بوو که سه رنه که ویت، چونکه هه میسه ده یگووت، هه ر پارچه یه ک بیټ به ده ولت، نه وانی دیکه شی پیوه دهنووسیت، که پرس ی له لایه ن حکومتی عراقه وه، بارزانی گووتی، لاوازی و نا ته بای خومان، (صدام) زور هه ول ددها سه ریکه ویت، چونکه سه رکه وتی به یانه که، سه رکه وتی نه ویشه.

به هیواشی پاشا به په نجه ی دهستی ئاماژه ی بو زه مین کردوو و

گووتی:

ئهمان، ئهمان، مه بهستی دهوله تی ئیران بوو، بارزانی به سهر له قانندن بۆچوونه که ی سه لماندوو له ناکاودا، خوا لپخووشییت یاشار خانعی هاوسه ری إحسان پاشا هاته قسه و روو له پاشا گووتی:

إحسان، وازیینه (دیوار موش دارد و موش گووش دارد--- یانی ئاگادار به دیواره کان مشکی تپدایه و مشکیش گوپی هه به)، مه بهستی ئه وه بوو که پیاوه کانی دهوله ت له هه موو شوئینیکدا هه ن. پاشا به نه رمه پیکه نینیکه وه گووتی:

ئیر ناترسیم، ئه و ملا مصطفی لپره به وه له گه لیدا ده رومه چیاو، با بئین بمگرن، بارزانیش هه ردوو دهستی خسته سهر سهری خوئی و گووتی: سهر سه رامن.

خانم پاشا گووتی منیش رادهستی تورکیا ده که نه وه و (إعدام) و یوسفیش رادهستی عراق ده که نه وه و ئه ویش (إعدام).

مه بهستم له م کوورته باسه ی نیوانی بارزانی و إحسان پاشا ئه وه به که بیسه لمینم که بارزانی به هیچ شیویه که هوئی سه رنه گرتی به یانه که ی هه موو ناخسته نه ستوئی عراق و چاک دهیزانی خوئمانی کورد گووته نی " که ره له کوئی که وتوووه کوونده له کوئی دراوه".

پیلانه کانی شاه و یارمه تیده رانی له نیوه ووی عراق و له نیو کوردستانیشدا سهر که وتن و به یانه که پووچه ل بوو و جارپکی دیکه شه ر دهستی پیکرده وه و زور له جاران سه خترو مأل وئیرانکارتر و زیاندارتر له هه موو شه ره کانی پیشووتر.

تۆپ و چه کی ئیران کوردستانی لپیرپوو و له هه موو لایه که وه سنووری ئیران کرایه وه له رووی کوردانی باشوورداد و هئیزی پیشمه رگه به شیویه که که وتنه شه ر دژ به عراق که له وه دا بوو چۆکیان پیدانه وئین،

که (صدام) و رژیمه که هی که وتنه په له کووتی به شوین ریچاره به کدا و په نایان برد بو سه روک کوماری (الجزائر - بومیدین) و ریکه که وتنی (جزائر) مؤرکراو شاه و صدام باوه شیان له یه کداو شاه براو تر بوو له دوو لاهو. له لایه که وه، خواسته کانی خوئی چه سپاند به سهر عراقداو له لایه کی دیکه وه. توله ی له بارزانی کرده وه که به بی برپاری نه و له گه ل عراقدا ریکه که وت.

کتوپر هه واییان نارد بو بارزانی، یا له راستیدا فه رمانیاند، که ته و او، ده رگای ناشه که دابخه ن و له دوو ریگه، به کیکیان هه لپترین، گه پانه وه بو عراق و هه رکه سیک بو شوینی خوئی، یا وهرنه ئیرانه وه و نازادانه به بیده نگ بو خوتان بژین.

بارزانی زورچار ده یگوت:

"میلته ناگادار نین و من تاوانبار ده که ن به وهی که ترسام و فه رمانه که یانم په سهند کردوو برپاری راگرتنی شه پرم دا، له کاتی کدا نه و شهرت یا ریگه ی سپه مه ی که دایان نابوو، زور له دوو ریگه که ی دیکه مه ترسیدارتر بوو، که به ناشکرا له تاران پیمان راگه یندرا، نه گهر یه ک له و ریگه یانم په سهند نه که ن و شهر را نه گرن، نه و کات سوپای ئیمه (ئیران و سووپای عراقیش) پیکه وه لیتان ده دهین و بیگوومان نیوه ناتوانن له ۲۴ کاژیر به ولاره به رگه بگرن، چوونکه سنوره کان داده خهین، چه ک و نازووقه و یارمه تیبیه کان ده برپین و به کوردی په تی "کارپکتان به سهر ده هینین، با به ده واری شری نه کات"

به هه مان شیوه، بارزانی هه میسه ده یگوت:

"دلنیا بووم که نه و کاره یان ده کردوو به هه زارانیان له رهش و رووتی میلله ت ده کووشت و دارووبه ردی خاکه که مانیان به سهر یه کدا

وېران ده کرد و گوونا هه که شی ده خرایه نه ستوی من، که دیسانه وه ده لیم دنیاش بووم که سه رکرده کانی نیمه و هک من ناسیوو یانم، نه و پیاوانه نه بوون که بهرگه ی نه و رووداوانه بگرن و چونکه چووار سالی به یانه که وهاتوو چوی نه مدیوو نه و دیوو و خوش رابووردن، وایلپکرد بوون که رژیکیش بهرگه ی شه پ له گه ل دوو ولاتی گه وردها نه گرن و له راستیدا شه پی پارتیزانیان هه ر له بیر نه مابوو و ده مزانی پیاوی (میدان) نین.

به وه هویه وه بریاری راگرتنی شه رمداو که سیکیش نه بوو به دلوه بلن، نه خپر با شه پ رانه گرین و به رده وام بین. و هه موویان له خودایان ده ویست که شه پ ته و او بیټ. نه و جا با میلله ت به ویژدانه وه بیری لپکه نه وه و بزنان، باشم کرد یا خراب."

نه م قسانه ی بارزانی (ملا مصطفی) من راسته و خو چهند جاریک گوی لیبوو، هه لبه ته دوی نه وه ی چاپی یه که می نه م کتیه بلاو بووه وه، که له (نه فغانستان) چاپکرا و له ژیر نیوی (بانگی ناشبه تال، سالی ۱۹۷۵)، چونکه کاتیک به رله وه ویستم له چاپخانه یه کی ئیرانی له تاران چاپن بکه م، له ژیر نیوی (په یامی په ره سيلکه کانی چيای پپرس)، له (کرج) هوه (اخباری) کرابوو که کتیبکی دژ به شاه و دژ به ئیران دراوه به (فلان) چاپخانه بو چاپکردنی، که به فه رمانی ساواک رایان گرت و به سه ره اته که ی زور خه مناکه وه له بیره وه ریه کانمدا زور به درژی باسم کردوو وه له لاپه ره کانی پیشووتری نه م چاپه شدا که میکیتیش باسم کردوو.

کوورته ی مه به ست نه وه یه که من، باس له رووداوه کانی دیکه وه هه لوپسته کانی بارزانی له رابووردوو داو، شیوه ی به رپوه بردنی شوپش

ناکه م، به لآم له مه سه له ی راگرتی شه ردا، به بی دوو دلی بارزانی (ملا مصطفی) به راست داده نیم و به تاوانباری نازانم و نه گهر نه و برپاره ی نه دابایه، هر نه و سه رده مه رو دواوه کانی (أنفال) و کیمایارانه که ی (حلبچه) و شوینه کانی دیکه روویده داو به بیچه ک و فیشه ک و پاره و نازووقه، شوپش به رگه ی یه ک هه فته شی نه ده گرت، هه لبه ته نه م بوچوونه م، بوچوونی نیستا (سالی ۲۰۲۱) نیه و زورتر له سی سال بهر له نیستا له زور شوپن و کوپروو کوپوونه وه دا باسم کردووه و له کاتی خوشیدا دیسانه وه نیکه ی سی سال بهر له نیستا له مانگنامه ی بارزاند ا بلاووم کردووه ته وه. بارزان، که له کاتی خویدا له (ئهمریکا) به سه رنووسه ری به رپر (عبدالقادر محمد امین) ده رده چوو و بو زانیاری زورتروو به هه له تینه گه یشتی خوینهر، مانگنامه که له گه ل نه وه دا نیوی (بارزان) بوو، به لآم سه ر به هیچ لایه ک و لایه نیک نه بوو و به عاره قی نیوچاوانی خو ی (خه رج) ه که ی ده رده هیئاو به خو رایش بلاو ده کرایه وه.

به بوچوونی من، تاوانباری سه ره کی نه وانن که بوون، به هاتنه بوونی نه و روژه ره شه، که ده سه لاتنداران ی بی ده سه لاتی شوپش بوون، به تایبته نه ندامانی ده زگای پاراستن و خه مبارینتر، نه وه یه، که هه مان ده سته، پاش ماوه یه کی کوورت، دیسانه وه خو یان خسته بنده ستی ئیرانه وه و به سه ربه رستی ساواک، (سه رکر دایه تی کاتی) یان دامه زراند و بوونه وه به هه مان دارده ست که شاه به (محمد حسنین هیکل) ی گووتیوو.

مه به ستی شاه و ئیران له دامه زراندنی دووباره یان نه وه بوو که (صدام) و حکومه تی (بعث) ی عراق، سه رپچی یان کردبوو له هه ندی له

مه رجه کانی (ريککه وتن نامه که ی الجزائر) و خه ريکی ديسانه وه
شه رفروشتن بوون به ئيران.

نه و جا به باشم زانی و ناماژه به قسه کانی (ملا مصطفى بارزانی)
نم چاپه ی نم کتیبه به نیوی (بانگی ناشبه تال) هوه بلاونه که مه وه و
هه مان نیوی بو دابنیم که له کاتی خویدا دامنا بو و ده ولته تی ئيران
قه ده غه یان کرد، له سهر داوای پیاوه کانیان له (کرج).

مه به ست، له م دوو روونکردنه وه یه ی سهره وه نه وه یه که ههر
هه موو شعره کان له و رووداوانه وه سه رچاوه یان گرتووه، که له و ماوه یه دا
روویاندا یانی له چوونمانه وه به ره و ئاکری، بو دانانی پلانی داگیرکردنی و
گیرخواردنمان له چيای (پپرس)، تا رووخانی شوړش و نه و رووداوه
ناخوشانه ی که بینیمان و بیستمان تا گه یشتنمان به ئيران و هه ندیک له
رووداوه کانی ئيران.

بو ئاگاداری نه و به پړانه ی که چاپی یه که میان بینیبوو،
هه ندیک له شعره کانم دهره یناوه، چوونکه ئیتر له گه ل نم سه رده مه دا
نه ده گوونجان و کاتیان به سه رچوو، وه کو نه و شعرانه ی که تیدا داوام له
ئاواره کانی خو مان له ئيران ده کرد که جاریکی دیکه فریوی پرووپاکه نده ی
مرؤفه دؤراوه کان مه خو ن و به ریتمی دهؤل و زورناکانیان هه لمه په پن،
چوونکه ههر هه ون و ههر هه مان که س و لایه نانه ن که ئیوه یان گه یانده
نم رؤژه ره شه و دهریه ده ری نم شارو نه و شار و نه و ئوردگا و نم
ئوردگاتانیان کرد و خوشیان له (کرج) ده ولته تیکی سه ربه خو یان
دامه زرانده وه شاهانه ده ژین و خه ريکی سه روو سمیل ره شکردن.
(نه وه ی سهیره، هیشتا ههر به رده وامن له ره ش کردنیداو بو یه رفروشه کان
(خه نی) بوون به رفروشتنی بو یه)

بیگوومان نهو شعرانه و نهو داواو پیشنیازانهم بو رهش و رووتی
نه ته وه که م، بووه هوئی نه وهی له سهردمی (جمهوری ئیسلامی ئیراندا)
نه شره یه که دهره یین و تئیدا من به وه تاوانبار بکه ن که ریگر بووم له وهی
ئاواره کان، پشتیوانیان لیبکه ن و فیژی یاخی بوونیا نم کردووه. درئزه که ی
له کتییی (به ئی من لاوانم فیژی یاخی بوون کرد) ده خویننه وه به پشتیوانی
خودا.

سەرەتا

ئەم سەرەتايەم بۇ زۇربەي كىتئە كانم بە كار ھىناوہ.

توخوا و تو ئەو خەمەي كەوا،
دلى تەنگتان دەسووتىيى،
تۆ ئەو دەمەي چاوەروانى،
دل لە سينە دەلەرزىيى،
لېم زىز مەبن،
ئەگەر ھات و شعرە كانم،
خەمى ترى پېشكە شتان كرد،
زۇرتىر سووتان،
ئاخر جى بكەم،
ووشەي دلەو،
لە دلەو ھەلدەقوولى،
بەرەو زمان،
دل ئەلبوومى خەمەو ویتەي،
ھەزار كۆرپەي بە جىماوى،
شەھيدانى لە تۆدایە،
لەبەر دەركى مزگەوتە كان،
راكشاوون،
لەسەرماندا،

- له برساندا،
بؤ پاروويه ک،
خواردن يا نان،
- باب و داکي شه هیده کان،
له هه ژاری و له بیکه سی،
سه ر به ره و زه مین کشاوون،
- خه می خوین که کوژران،
له دل که هیچ،
له بیریشدا بیناو ماوون،
- رووباره کان،
هه موو ووشک بوون،
گوونده کان و دره خته کان،
هه موو سووتان،
- گوئزاره کان،
ره ش بوونه وه،
هه موو وهرین له بن ئاوی،
دره خته کان،
- دلدارانی دل له ده ستچوو،
کیژؤله په ک،
دلداره که ی، هه ئواسریت،
له بهر چاووی،
دل وولاتی ته مانه په،
پایته ختی خه م و ماته مه،

پپ به هزار دهفته ری تر،
بنائینم،
باوه پ بکه ن، هیشتا که مه،
توو خوا، توو ئه و، خه مه ی که وا،
له م چرکه داله بیردایه،
لیم زیز مه بن،
دلم ئیزگه ی ب نازه کان،
نازی تری زور تیدایه،
دلم گه نجه ی، رازداره کان،
ده ریایه که،
رازی تری زور تیدایه،

کوورته په يامیځ بۆ هه ره سه پنه ران

هه ر ووشه يه ک،
پېتېک رسته يه ک،
بزويئ،
له م شعرانه ي،
له م دهفته ره دېته به رچاوو،
ويئنه يه که و
رووی ره شی ئيوه دهنويئ،
رهنگه نه مرؤ نۆکه ريتان بۆ بيگانہ،
هيئند به هيئز بيئ،
رهنگ و دهنگی شعره کانم،
بخنکيئ،
په رده يه کی وه کو روتان،
به سه رياندا دا پۆشيئ،
وای به حالتان، نه وه يه ک بيئ،
هيئند چاونه ترس و بوئر بيئ،
ئه م په رده يه هه لکشېئ،
پيشانيدا به نه ته وه،

لە مېژوودا،

خىيانەتتان،

ترس و نۆكى،

نۆكەرىتان،

بېيۆنەيەو

ھەلھاتنتان، بەسەرشۆرى،

ئەم وشانەم دەسەلمىئى.

تاران ۱۹۷۵/۱۲/۲۵

بىرى بۆنى خوئنى ياران

زوپر مەبە سەنگەرەكەم،
وا دەزانى من خەمبار نىم،
جىتدەھىلم؟
وادەزانى من نابىرژىم،
ھەستى دلى گر تىبەربووم،
لە بن دوو پىدا دەشىلم؟
مەگەر ھەرگىز لە بىر دەكەم،
بۆنى خوئنى ھەقالانم،
ھاتنە رزان،
لە باوھشى گەرمى تۇدا؟
تامى بەفرىك شەختەى دەبەست،
لەگەل تۇدا دەمانقرتان؟
دەنگى پر سۆزى لايلايەت،
لە ژىر ھاژەى ناپالىى فرۇكەكان،
گرمەى تۆپ و
زپەى زنجىرى تانكەكان،
بە نارامى لەسەر سىنەت،
دەمى خەوان،

نه رمه ياريم له به هاردا،
له گه ل تاري قزى خاوى،
گولاله كان،
كاتيك سهريان دهرده هينا،
له گرد بازنه ي لپوه كانت،
به ر له و ساته ي ده كوژران،
به گړي چه كي دوژمنان؟
دلنيا به به له ش دهرؤم،
دلى سينه م له ناميزت،
جيدهميئي،
كوورت خايه نه، ره وكردنم،
قيني په نځخو واردووي گه روومان،
كه ته قيه وه،
له فرؤشيار توله و
كپيار،
به لافاوى خويني گه شمان،
ده خنكيئي.
جاريكي تر دلى مني، شيت وشه يدات،
له باوه شت خوى دهنوئيئي.

پالنه وانانی دواى ئاشبه تال

پالنه وانن،
له پال نه وان،
له راستيدا پالان کراو،
تا فه رمانی نه وان نه بیټ،
بوټان نيه،
بنوشن ئاوو،
که لکی چيه،
گهر هه ميشه .
به رهو خوار بیټ،
له ترساندا،
له شه رماندا،
له بهر چاوی نه واندا، چاوو،
هه ر به کيکتان،
خوټان ده نوان،
که پلنگن له چيادا،
به لام درکه وت که تانجين و
به کار ده برين،

ته نه با بؤ راوو،
راوی کوردانی ئاواره،
دهروون سووتاوو،
برسی و تینووی،
ئوردووگاگان،
لهش به له رزه، له زستاندا،
سووتاو، برژاوو،
له هاویندا،
له ژیر گره و گهرمی هه تاوو.

مانای شهرم

خود او هند ا فټرم بکه،
که مانای شهرم،
رافه بکه م بؤ رابه ران،
چوونکه تا کوو ئه م چرکه یه ش،
لټی بیئاگان،
نه مه لایه ک بؤی باسکردوون،
نه شیخیک و
نه شنووسراوه له په ږه وو پروگرامیان.
تا کو هینده لووت بهرز نه بن،
به دؤرانیان.

له سرووشتی کوردستانه وه بۆر ا به رانی کورد فرۆش

- سه ننگه ر گووتی:
گه ر ده مزانی ده مفرۆشن،
به دوژمنان،
ده مخنکاندن،
قووتم ده دان.
- رووبار گووتی:
ده مدانه بهر،
شه پۆلی قین،
لیمده خوورین،
ده مدانه ده ست، نه هه نگان،
بئ به زه بی بن ده ریاکان.
- بهردیک گووتی:
له بن خوودا بئ به زه بی،
سه ری گشتیانم ده هه نجان.
- جه ننگه ل گووتی:
مارو شیرو پلنگانم،

تیبه رده دان.

- چیا گووتی:

ده بووم به گړ،

ئاگر بډین و به بورکان،

هه ر هه موویانم،

ده سووتان،

- حه یا قوئی لپه لکردوو،

بازوو و سینه ی خوئی دهرپه پان،

به دهنگه وه هاواری کرد:

نحم، نحم،

نازاترم له هه موویان،

هه رکه بیستم به ته مای چین،

ئاووم له رووی هه موو تکان.

-

خوينفروشان

پېشککه شه به رهوانی پاکي نه و پېشمه رگه پالنه واناننه ی روژه لاتی
کورستان که له لایه ن هندیک له دهسه لاتداری شوری نه یلوله وه له باشوور
دهستگیرکران و چی به زینوته چی به کووژراوی به رژیی نیان فروشران.
خویتی سه رجه م شه هیدانتان،
له شووشه کرد،
کردتان به بن چله کاندا،
که بوون به گول، قرتانتان و
به سینهدا هلتانواسی،
تهرمه کانتان،
خسته پشتی کامیونه وه،
بوئال و گوړ،
به چهنه خوانی،
پر له گوشت و قه ل و ماسی،
هه زار خوژگه،
چووارده سالیک بهر له نیستا،
نیمه ی لال و کوپرو که ران،
نیوهی خوین و
خاک فروشانمان،
دهناسی.

بالنده يه ک، به نيوی شوړشی نه يلوولی ۱۹۶۱

خه ريکی بال دهرهينان بوو،
ناماده بو، سه رکه وتن،
به ره وهه وراز،
جوانتر له گشت، بالنده کان،
راوکه ره کان،
خویان و گشت تانجیبه کانیان،
دانیان لي تېژ کرد،
ده ستگیرنه کرا، به ته نها بویان،
رپیان بو خوش کرد،
به خپو وکه رانی،
به چاو وپو وکه يه ک،
راده ستیان کردوو،
نه وانیش، کووشتیان،
به بې به زه یی،
کوچی دوا یی کرد،
زور به بیده نگی،
زوریش به بې ناز،
هه رگیز نه یانه یشت، که وا بگاته،
راده ی فرین و
یا، راده ی په رواز.

کوردستان یا نه مان

راستگوترین،
رابعه رانی نیو جهمان بوون،
رابعه رانمان،
یا کوردستان،
یا خود نه مان،
بو دهیان سال درووشی بوو،
شورشه که مان،
له ناکامدا،
کوردستانیان، لیدره هینا،
نه مانیان کرد به ئارمانیان،
سه به رزیش بوون،
که به فوویه ک،
شورشه که شیان،
هاته رووخان،
وایان زانی،
شورشی کورد داده مرکئ،
به جیدیلین،

سەنگەرە كان،
كاتى خۇيان بۇي دەرچوون و
هەئيان قوچان .
سەنگەريان گرت،
لە باوەشى سۆزانييە كان،
لە تاران و وولاتانى،
دىكەي جىمان.

بىرىرى ئاش بەتال و خۆكوژى پىشمەرگە

پىشكەشە بە رەوانى پاكى ئەو پىشمەرگانەى، كە لە كانى بىستى بانگى
ناشەتالدا، گەورە بوونى كارەساتەكە پالى پىوھنان بۆ خۆكوژى.

ئەو خوینانەى رژانە نپو سەنگەرەكان،

لە پاش ئەوھى رابەرانمان،

بانگى نەمانيان بۆ ھەلداين،

خەمە،

ھەتاھەتايە ناتاوتتەوھ،

تەمە،

ھەتاھەتايە نارپەوتتەوھ،

رۇرۇپ، شىنە ماتەمە،

مۆرى شەرمە،

لە پىشانى و نپوچاوانى،

كورد فرۇشان،

بە دوژمنان،

لە سەنگەردا

لە سەنگەردا،
لە چاۋەرۋانى يەكەمىن تەقەي،
دەستپىكى شەردا،
پېشمەرگە بانگى شادى، ھەئدەدا،
يەك لاۋكى بۆدە چىپىن،
يەكپىك ھەيران،
يەكپىك بەستە،
يەكپىك ھۆرە،
عاشقىكى ھەسەن زىرەك
لۆركى لۆركى،
كەركوۋكىيەك ھەلى مەردان،
جادە بە جادە، كۆلان بە كۆلان،
پەچەكەت لادە نەشمىلەي چاۋو جوان،
گرمەي تۆپ،
گىزەي تىفەنگ،
ھاژەي دەھات لە بن گوئمان،
بەلام كاتپىك بانگى ھەئدا،
ئاش داخرا،

که ناشه وان،
بۆ به گريان،
گورانیه کان،
لاوانه وه،
شادیه کانمان،
هه ر وه کو شه م، به بیده نگی،
تاوانه وه،

دوامين چرکه کانی بهر له بانگی ئاشبه تال

له کاتيکدا که کيوه کان،
هه لچووبوون و
به سه ر سوپای دوژمناندا،
گرې ناگريان ده بژاند،
دار به پرووه کان،
به گه لآو به پرووه ده سووتان،
گرپان پيدا تيپه پ ده بوو،
له شوپي ئاو،
رووباره کان،
گرې دوزه خ بوو،
گوره پان،
بو دوژمن و داگيرکه ران،
بيوه به هه شت،
بيوه گولزار،
بو پيشمه رگه ی رهش و روتی،
به چکه هه ژار،

زور به په له سهر بازه کان،
يه ک له دواي يه ک،
دهست له سهر سهر،
چوکيان بومان داده نووان،
نيمه ش سهرمان بلند ده کرد،
به رهو ناسمان،
نيمه به رهو پيش
له هيرشدا بووين،
ئه وان به رهو پاش،
روو به رهو شکان،
چه ند کاژپړنکی مابوو داگيرکهر،
چوک دانه وئوئ و
به جي هيليت خاکی کوردستان،
که له ناکاودا له پشتمانه وه،
بانگيک هه لدر،
هيرش رابگرن،
وهرن به رهو پاش،
له کار راوښتا تاکه له کی ناش،
له پوورکه يه کدا،
گورا به دوزه خ،
به هه شتی نيمه،
گورا به به هه شت دوزه خي ئه وان،
له نيو ئه واندا به ته قه ی خوشی،

له نیو ئیمه دا خوځوژی و گریان،
کردمان به هه را کاتځ پرسیمان،
ئهی کوان رابه ران،
ووتیان له سه نگره،
له نیو باوه شی سوزانییه کاند،
له رضائییه و ته وریز و تاران.*

* - له یه کڼ له کتیبه کانی مسعود بارزانیدا، نامه یه کی خوودا لیخو شیبیت، ادیس
بارزانی بو خودی مسعود بارزانی ره وانه کراوه، بلاوو کراوه ته وه، که دهیسه لمیځی،
له گهرمه ی شه پری مانوو نه ماندا، زوریه ی سه رکده کان، له دهره وه ی کوردستان، به
تابیه ت له ئیران بوون.

چهند کاژپړیک دواى ئاش به تال

ئهمه هه ستي هه موو پيشمه رگه په کي نيو سه نگر بوو. که رابه ران، خويان و پاره کانی شوړش، رايانکرد و پيشمه رگه يان وهک له شعره که دا هاتووه، به برسپيه تى و تينويه تى و بيپاره يى به جپيشت و بيري ئه وه يان نه کرده وه که ئه و پيشمه رگانه ي له دووره وه هاتبوون بۇ ده فهرى باله کايه تى، بۇ نمونه له گه رميپانه وه چؤن بگه نه وه شوتنه کانی خويان، له کاتيکدا وهک له سه ر سنوورى شيوهردهش زؤريانم بينى (ربع) ه دینارپکيشيان له گيرفاندا نه بوو، تا بتوانن نانی وشکی پيپکرن ، چى بگاته، کرپى ئوتؤمؤبيل.

له به شى يه که مى شعره که دا باسى پيشمه رگه يه، به گشتى. له به شى دووه ميشدا، باس له خؤم ده که م.

(۱)

دلّم خاىى به ئاشکرا،
به بيويست و به بئ ئاگام،
دلداره که م، فرؤشرا،
بانگى کوره خؤت رزگار که،
هه ئى و برؤ،
له بن گوپى مندا هه لدر،
سکم خاىى،
تووشه ي ئه مپړى،

نیو سه نگره رم پینه درا،
گیرفان خائی،
له چيادا بازار نه بوو،
پیشمه رگه پاره ی پپویدست بیټ،
ئه وه ی چووه سه نگره ره وه،
چاک دهیزانی به خورایی،
به ره و باوه شی مهرگ ده چیت،

***** (۲) *****

ده ستم خائی.
گوئی ئاوات،
پاش چوارده سأل،
به خوین ئاودان،
به پیلانی گوئ فروشان،
قرتیترا،
له و ساته دا،
ته نها دوو رپم پیشاندر،
پیشم دوژمنی کرپاره،
لورقم ده دا چنگی که وم،
پشتم خاکی فروشیاره،
تا چه ند کاژیر به ر له نیستا،
به چه ک دژی لای یه که میان،
شه رم ده کرد،

به پینووسیش لای دووهه میان،
له باوه شی به که م لایه ن،
چاره نووسم،
یا خود کونجی زیندانه کان،
یا سیداره،
له دووهه میشدا نادیاره،
نای چهند خوْشه له م سانه دا،
زه مین بییت به نه هه نگ و
وه کو ماسی قووتم بدا،
ناچار نه بم،
سه ر به ره و خووار،
بکه ومه ری،
له به کیک له و،
دوو ریگه دا.

کاتيک که چوله که کان هه لفريندران

چوله که کان،
خو له باران نه ده ترسان،
خوکوتانی دلّوبه کان،
به په نجه ره ی دهرهاوسپیه ک،
هاواری هه ستا، له و دیویان،
کشیان کردوو،
ئه مانیان هه موو هه لفران،
لانه کان،
داره کان،
لقه کان،
چله کان،
که لاکان،
بوون به دانه ی خو له میس و
له گوئدانی به بې گوئی چیاکاندا،
گشت به جیمان،
دهنگی پشتی په نجه ره که،
بې ئاوازی و جریوه یی،
بردیه خه ویکي قووله وه،

لە سەر تەختى سۆزانييەك،
پاك رەشتەر،
لە دەنگە كان،
بە رەقەو سۆزانييەكە، خۇي پېسپارد،
چاوانىشى،
نەرم، نەرم، فرمىسكى خەمى دەپژاند،
بۇ چۆلەكە بىلانە كان،
بە بېگوومان،
دادگاي مېژوو،
چەند سالىتر،
برپار دەدات،
"كە ئابرووى سۆزانييەكە،
زۆر پاكتر بوو،
لە چۆلەكە كىش بىكەران".

سه نگره ری رابه ر

۱۹۷۴/۴/۱۴

نهم سه نگره ره زور قولتره،
پپچ و په ناشی زورتره،
گابه ردیکی له بهردایه،
توپ و تانکیش نایشکیپن،
تاویریکی له سهردایه،
ناپالئی میک و سوخوی
نایزوین،
بیسه ترسی و دهرده سه ره،
له سه رجه می سه نگره ره کان،
به بیگوومان.

*****

-نهم گهر وایه فهرموو هه قال،
با تییکه وین،
به رله زهنگی ده ستپیکی شهر،

له نيويدا به نارامی،
بو چه ند خووله ک، تا بسره وين.

*****

-نا، نا، هه قال ته م سه نگره،
ته نهاو ته نها،
بو رابه ری فه رمانده ره،
بو رابه ری ريشانده ره، !

*****

ئا له ويدا، له پيشه وه،
پال نه و داره،
دوو به رد له سهر يه ک دابئي،
سه نگره بگره،
ميشکی دوژمن بته قينه،
له تله تیکه و بيهه نجينه،
به و تفه نگره شق و شره،

*****

-نه و کاته بوو که وا زانيم،

من کیم و چیم،
من، پدشمه رگه م، واته، قه لغان،
دانراووم بپارنزم،
به خوینی گیان،
سه کرده کان،

*****

-ئه مه شیان مانای رابه ره،
خو حه شاردان،
خو ماتکرد،
له سه نگره ری بئ مه ترسی و
تاویره ندی،
پشتی سه ره.

ئاشبه تال

۱۹۷۵/۵/۵

ئاشبه تالتان، بانگ بۆ هه لدا،
له سه نگره ردا،
په پووله كان،
به كۆمه ل و جودا جودا،
گرى گولله ي خه م و رقيان،
له خو به ردا،
له راستيدا، ئيوه يان كوشت،
به خوښى خو، ئاوى حه ياي،
ئيوه يان رشت.

شاعر، بلال، کووله که، خه نجه ر

ته نه يه ک، دوو، بووقژن نه بېت،
دهنگی شاعر،
بانگی کووله که ی بلاله،
نازادی بو میرووله کان، ده چریت و
دهفته رداری قه دهغه یه،
دهینه خشینی له باوهشی ره قی دیوار،
له ترسی مار،
مار که ئیتر سیو نافرۆشی،
نه ژده هایه و پر له جۆش و له خرۆشه،
کور دو خاک و دارو به ردو
ئاو فرۆشه،
دار،
یه ک، یه ک،
جار جار،
ده خریته کار،
سیدار،
پاداشی شاعره.
ئه وهی خامه ی له باخه له،

لە پىشتى مىلى، خەنجەرە،
ئىتىر خەنجەر بۇ كىلانى كەمەر نىيە،
بۇ داكووتان لە نىيو دلە،
لەسەر سەرە،
ئەمە بىپارى رابەرە،
ئاي خودا، كورد،
بۇ ئەوئەندە بىخەبەرە؟
هېشتا كەشكەك سەلەواتە،
زەمىن لەسەر شاخى گايە،
پەر لە ئەزىپاۋ دەعبايە،
ئەم دەقەرە!
سەر سوورپىنتىر.
نىونازى دۇراۋ
سەرورە.
لە سالىدى دۇرانىدا،
پىشكەش كرا،
بەو كابرا سەيرو سەمەرە،
تاكو ئىمە لە سەنگەر بووين،
تاكو دەنگى تەقە كىركات،
دەژيا لە نىيو ئۆدەيە كدا،
دەرگاۋ دىۋارى لە ئاسن،
بە بىن پەردەو
بىن پەنجەرە.

رق له رابه ر

ئهی چوڼ رقت لېه لنه گرن،
تا خوین ماییت،
له له شیاندا،
له دلّیاندا،
بیر له میښک و
فرمیسک له پیاله ی چاویاندا،
چوڼ پیم ده کړی،
نؤقره ده گرم،
رق هه لنه گرم،
تا کو ده مرم،
خه نجه ر چه قیوو،
له پشتی مل،
له که ناری روو بارئکدا،
قوول، دریژ،
زور پان وپور،

هه لده دم تۆر،
رووباره که،
پره له وهی که خواو سرووشت،
نووسیویانه که تئیدا بیټ،
هه ر ئاو نه بیټ،
دلۆپیکیش چنگ ناکه وئ،
گه وره پیاویش،
بۆ شیو نه مشه و،
له چیشتکه ران،
ماسی ده وئ،
ماسی نه بیټ، خه و ناچپته چاوه کانی،
ده که وپته چیشتکه ر کووتان،
ئیواره، تار ده مه و به یان،
توخوا گه وره م بیر که ره وه،
بیرکه ره و که میک،
تاوئیک،
تا پیټ بکریت،
چیمه نتۆیه ک، که لابه ری،
له باوه شی کانی ئاوئیک،
که ئاو هاتوو، رووبار پر بوو،
ماسیه کانی، هه مووی بۆ تۆ،
من و باوکی، کوپر کوژراوئیک،
دایکیکی، ده روون سووتاوئیک،

کورپہ یہ کی خنجیلانہ ی،
برسی و تینوو،
ہیچمان ناوٹ، لہ بہرپرتان،
تہ نہاو تہ نہا،
کہرتہ نانیک،
قوومہ ناویک.

منی پيشمه رگه

تا حه فتاو پينج،
وامده زانی که من خوم هه م،
سه رسام ده بووم له کاری خوا،
چی هیزیکه،
وهک ئوتومبیل،
منی مروف دین و ده با،
به بن به نزين،
بن گازئویل،
بن کاره با،
سه رسامییه کم په ری له سهر،
که ناشه وان، بانگه وازی،
ناشبه تالی پيمراگه یاند،
خه وی له چاووم ده رپه پاند،
کاتی بینیم که وا ده سټیک،
له نه و دیوی سنوره وه،
به ره و دلی سینهی من هات،

چه ند وایه ری لیقرتانندو
چه ند باتریشی هیئنايه دهر،
ئه و ساته بوو که وازانیم،
ئیمه ی کوردانی رهش و رووت،
داری دهستی بیگانه بووین،
زوریش هه رزان فرۆشراوین،
له بوونی خوښمان بیخه بهر.
سه عاتین و قورمش ده کریین،
کليله که ش و له باخه ل،
کاکي رابه ر.

په ره سیلکه برسپیه کان

۱۹۷۵/۸/۱۶

په ره سیلکه برسپیه کانی،
دووره ولات،
هه لسن، رابن، که راپه رپن،
وا کاتی هات،
خو کپ مه کهن له زیندانی،
خیلی له سهر،
هیلکه ی ماردا،
کپکه وتوووه کان،
چوون جووجه له دینیته بوون،
کپری ئپوه،
ماریش ئه وان،
به جووجه له دهه نجریت،
که ی سهری مار،
که ی دهر ووخت،
به بیده نگی،
به ربه ست،
دیوار؟

رابەرە شەرم نە ناسە كان

لە ھاوین و زستانىشدا،
گول دەمى خوى دەكاتەو،
بوونى خوشى پيشكەش دەكا،
بە يارانى شىت و شەيدا،
ئەو نە لە سەنگەردا،
گولزارىكى پر رەنگ و بو،
گول شىن بوو،
لە سەر سىنەى پيشمەرگەدا،
بە گولە توپى دوژمنان،
بە لام ئەفسوس، رابەرە رانمان،
فرۆشتىيان،
لە بازارى سىياسەتدا،
زور بە ھەرزان،
بە بئ ئەو ھى بە گونىيەى شەرم،
دابپوشن،
سەر رووى خويان.

ئهی هه ژاران

هه ژارانی نه ته وه که م،
پن خا ووسان،
سک برسپیان،
ئهی ته وانه ی له سه ماندا،
دهنگی دانتان،
له رزه ده خاته ناسمان،
ئه گهر مردن، ههر مردن پن،
بو یه که نه گرین،
ره شه بایه که دروست نه که یین،
یه که م هه نگا و،
جرج و مشک و گورگ و چه قه ل،
رئوییه دزه ی مائی خو مان.
خاکبه ده رکه یین،
دوو هه م هه نگا و،
راما لکانی دا گیر که ران،
گهر وا نه که یین،
تا وه کو هه یین،
سه ر ئیمه یه و
چه پوکی خو ئینی، نه وان.

دوا نالەى شۆرشى ئەيلول

دوا نالەى ھىشتا،
لە گوئىكانمدا،
دەزرنىگىتەو،
"مەھىلن دەستەى گوئى وەرئىنەران،
رووى نەپشكووتوم،
لېبوەرئىن،
پەشىمان دەين،
ئەنگووست دەگەزن،
كە تىگەيشتن،
بىن گوولئى سەختە،
بۇ ھىچ شايىەك رىگاتان نادەن،
لە ديوەخانى،
ھىچ پاشايەكدا،
لە (سفرە) و خوانى،
بىن ئاوو نانى،
ھىچ گەدايەكدا،
لە دەنگ و باسى،
ھىچ رادىئوئەكدا،

نېوټکتان نابهن،
له گولزاري سهر نه خشه کان،
همم بن نيون،
همم بن نيشان،
دلدارانپتر، هه رگيز نايه لن،
گوټي سينه يان، له سينه بدهن،
گوټي ناواتيان،
هه رگيز بون بکهن".
دوا ناله ي گوټي،
وهريوي ناوات،
له گوټي کانتاندا، بزرنگيټه وه،
له گه ل ليداني دلي سينه تان،
بته قيټه وه،
وه کو بريي زمان، له دلدا،
روزي هه زار جار،
نوي بيټه وه و
بکوليټه وه،
به ر له وه ي شه يتان،
به رد باران بکهن،
نه فرين بنيرن بون نه و که سانه ي،
که گه لي کوردو
شورشي کورديان،
فرؤشت به هه رزان،

نیمه و نه وان

تاران- رستورانی چل ستون، میدانی وه نه ک.

گیانبه ختی هه میسه له دلدا زیندوو، ماموستا مه لا جمیلی رۆژبه یانی، بانگپشتی کردبووین، بۆ نانخواردنی نیوه پویه کی درهنگ. نه و کاته له رادیوی تاراندا کاری ده کرد که شوینه که ی له و رستوران هه و زور نزیکبوو. نیمه بهر له بهر پزیان، خۆمان گه یانده بووه، نه وئ و نه و رووداوه روویدا.

ماموستا رۆژبه یانی، زاناو دانا، که لینیکی نه وتوی له کوولتووری کوردیدا، خالی به جپپشت، که هه رگیز پر ناکرپته وه. رهوانی شاد و به هه شتی به ربی شوپن بیت.

*****

نهم شعره، هه ر وابوو که تپیدا باسکراوه. نه وه ی باسم نه کردوو، نه وه بوو، پاش کرداری هاوړیکه م، په کپک له و لاوانه ی که له سه ر کورسیه له نیمه نزیکتره که وه دانپشتبوو، هه ستاو به ره و نیمه هات و دهستی درپژکردوو، دلپه فرمیسیکیش خه ریک بوو وورده وورده، پپاله ی چاوه کانی پر ده کرد. به کوردیبه کی په تی زاراوی شیرینی، مۆکریانیه وه گووتی:

من (فلانم)، گویم له گووتووبیژه که تان بوو، نیوه ی لاوانی نه وودیوی (مه بهستی کوردستانی عراق بوو)، سته ملیکراوو، مایه ی شانازی و سه ربه رزی هه موو کوردپکن له جه اندا، نه گه ر گیانپشتان له ده ست بدن و وه کو ئیستاش ئاواره و دربه درپش بین، هپشتا هه ر زیندوون، به لآم نیمه ی لاوانی سه ر نه و میزه مردووین، هه ر شه شمان کوردین، ته نها من زمانه کوردیبه که ی خۆمان ده زانم و ده توانم قسه ی پپیکه م، نایا نه مه مردن نیه؟ نه مه (خفه کردن) نیه؟ (مه بهستی بیدهنگ کردن و

خنکاندن بوو له راده برپین و نازادی، باسه کانمان، نایا نه وه دهر نابړتیت که له ته ووقی سهره وه تا نووکی پڼ، خه م دایپو شویوین و بهو ره فتارو قسه کردنانه مان، ده مانه ویت، خو مان بخه له تینین و له خه مه کانمان که م بکه یینه وه؟ شاد بڼ و بڼ ئوومید مه بڼ، وره بهر مه دهن، ئه م رووداوه دلته زینه ی که به سه رتاند ا هیئرا، بکه ن به سه ره تایه ک بو ده ستیپ کردنی شوړ شیکې نوپی به بڼ وابسته بوون (مه بهستی په یوه ندی و پشت به بیگانه به ستن بوو) به ولاتانی دژه کوردی دهره وه بی وه کو ئه وه ی ئیمه و دوور بکه ونه وه له خو فرۆشان و کور دفرۆشانی، نیو خو تان. دوا قسه م ئه مه یه که هه رگیز، (حسودی) به ئیمه ی مردو مه به ن. ئیمه یڼ خو زگه ده خوازین که وه کو ئیوه بڼ.

باوه شیکې گهر می پیماندا کردوو گه رایه وه لای هاوړپیانی و چه ند قسه به کی له گه لیاندا کردو، پیکرا هه موویان به ره و ئیمه هاتن و ده ستیان له ملمان کرد و به گهر می خپره اتنیان کردین.

من و هاوړپیکه م، هیشتا هه ره په سابوین له قسه زپینه کانی نه و لاوه ی به که م و سه رسام له وه ی که لاوانی نه و دیوو خه لکانی نه و دیو، چه ند له ئیمه سته ملیکراوترو چه ند له ئیمه زورتر ئاگاداری به سه ره اته دلته زینه کانی ئیمه ن.

چه ند هه فته یه ک تیپه رپبوو،

به سه ر بانگی ئاش به تالدا،

ئه و رووداوه ی هه رگیز،

به بیردا نه ده هات،

گهر مردن و گهر کووشتنی،

سه د له سه دمان،

به اته یه به خه یالدا،

دانیشتبووم،

له گه ل شپړین هاوړپیه کدا،

باسمان، باسی شه رو خوین بوو،

گپړانه وهی نازابه تی دوا رږژه کان،
له دهست دانی ئاو و خاک و
به جیمانی ته رمی پاکی هاورپنکمان،
رابه رانی به لپن شکپن،
ژیرپپخه رانی گووته و سوین،
باسی ئه وهی چۆن خه له تاین،
لاوی خو مان چۆن له دهستدا،
تا گه رمکه یین ناگردانی رابه ره کان،
چۆن ده سووتاین،
چیمان لپهات و چۆن فهوتاین،
له سهه مپزیک،
له ته نیشتمان،
دانیشتبون، بریک لاوان،
باسیان ههه باسی ژیان بوو،
باسی سرووشت،
باسی جوانی،
ههه باسی چاوی کیژان بوو،
باسی عیشق و خو شه ویستی،
دهست له نیو دهست،
ماچ و مژینی لیوان بوو،
له بهر ئه وهی به زمانیک،
جودا له وهی ئیمه ی کوردی،
گشت ده دووان،

د نيا بووين که بڼ ټاگان،
له وهی که وا باسی ده که ين،
له دله وه ده پېنینه سهر زمانمان،
هه واله که م زمانيانی چاک ده زانی،
هېنده دلی به خوی سووتا،
دلی به من به هه زاران لاوی دیکه،
کووتای به سهر میزه که دا،
پر به هپزی ده سته کانی،
بېده نگییه ک خوی داسه پاندا،
به سهر هه موو لاوه کاندا،
روویان رهش بیت ده ک نه وانهی
که وا ئیمه یان خه له تان،
تو گوی بگره له باسه که ی ئیمه و نه وان،
پر شادییه، قسه و باسیان،
نه وهی ئیمه ش شین و گریان.

کچی به سه

"بو شعر ټکيش بو من نالټيت،
مه گهر دلټ،
باسی منی تیدا نیه،
که شیوه ننت ههر بو گوټه،
خوشه ویستی منی مه گهر،
لیدا نیه،
یا خود سینه ت به بی دلّه؟"
کچی به سه،
ده به س بلټ،
دل، دل،
دل، دل،
مه گهر روژی ناشنایی،
پیټم نه ووتی من بی دلټم،
مه گهر نه مووت،
له ولاتی بیکه سه کانی،

دلم دږان،
به جوانیک و،
له پپش چاووم،
ده لاله کان،
دایان به شوو،
به پیره که ی ته ریکه تیان،
به چهنده گه نجه ی پر له پاره،
به چهنده کوشک و
به چهنده خانوو،
مه گهر نه مووت،
له تاوی ئه و،
ده ربه دهر بووم،
ئاواره و ویل و سهر گهردان،
مه گهر نه مووت،
من بئ گوئم،
گوئی هیوام،
گوئفرؤشان،
خه لاتیان کرد،
به شاژنیک،
تا له به زمی سهرکه وتی،
میژده که یدا،
له سینه یدا،

شهوۍ شادی،
گوئی سینه ی نه و شا ژنه،
گوئی من بوو،
شهوۍ به زمی،
گولفرؤشان،
له گه ل نه وان،
شهوۍ مهرگی دئی من بوو،
بویه ئیستا،
من بئ دئم،
بویه ئیستا من بئ گولم.

چيرۆكیكي شانۆگه ری

چيرۆكیكي شانۆگه ری،
داستانه كه ی،
به سه رهاتی میله تیکه،
چووار هه زار سال و شتیكه،
له سه ر شانۆی خاكه كه مان،
به رده وامه،
به ته ما بووین،
كه دوا په رده ی،
له م چه رخه دا،
به سه ربه ستی میله ته كه،
به سه ربه رزی ئه كته ره كان،
كۆتایي بئ،
شیوه ن و گریان و ماته م،
به شایي بئ،
چيرۆكه كه،
هه زار زریانی خوینی دی،

نەبەسترا،
چەندىن ھەزار بوومە لەرزە،
ئەكتەرە كانى،
نەلەرزان،
شانۆكەشى،
وئىران نەكرد،
ديوارە كانى،
نەپروخان،
ئەكتەرە كان،
يەكى چەند جار،
بەر ھېرشى،
تۆكلە شووتى،
ھىلكەى گەنيو،
كالەكى بىل،
گوللەى تۆپ و
تفەنگ، دران،
بەلام ھەرگىز،
لە شانۆكە، دانەبەزىن،
رايان نەكرد،
رۆئى خويان،
زۆر چاك نووان،
تا گەبىشتە،
حەفتا و ئىنجى،

سەدەي بىستەم،
رەشەبايەك،
لەگەل كەمىك،
بەفرۇباران،
شەختە و تەرزە،
شانۆكەيان خستە لەرزە،
دەرھىنەر،
شانۆي بەجھېئىشت،
رەق بوونەو لەسەر شانۆ،
ئەكتەرەكان،
بۆ يەكەمجار بە شەرمەو،
بەرىئو بەر،
پەردەي شانۆكەي داكشان،

پىاوبۆ دزىكىش درۆيه ك بكات

ئەوان لە سەنگەر،
لە ژىر ناگرى فرۆكەو تۆپدا،
لە خوئى خۆيان دەتلانەو،
ئەمانىش لە تاو مەستى و سەرخۆشى،
لە نىو پەناگاي خۆش و گەرەدا،
هەر وەكو مەگەز دەخوولانەو،
رادىۆى شۆرشىش گەلپىك بە گەرمى،
باسى دلپىرى ئەمانى دەکرد،
كە چۆن شىرانە بەرەو دوژمنان،
هېرشىيان دەبرد،
پىاوبۆ دزىكىش درۆيه ك بكات،
راستى دەفەرموو رادىۆى كوردستان،
لە هېرشىدا بوون،
ئەوان و ئەمان،
ئەوان بە تەفەنگ، دەمانچەو خەنجەر،

به ره و رووی دوژمن،
به په له ده چوون،
ئه مان به چه قو،
بو رانه به رخ و بو بووقه له موون.
هيړشی ئه وان،
دوژمن به زين بوو،
هيړشه که ی ئه مان،
شه راب شکين بوو.

شۆرشى ایلول

مەبەستەم لەم شەرەدا، لاوازی دەسەلاتدارانە، نا، ئەو پېشمەرگەو شۆرشگېرانەى كە
خۆئىنيان ببوو بە سووتەمەنى بۆ شۆرشەكە.

شۆرش مەئى،

ئاشى ھەژار،

خودا خۆى دەيېرد بە رېوہ،

گەر ئارەزووى خودا نەبا،

خۆى راناگرت،

نە لەسەر دەست،

نە بە پېوہ.

خۆشه ويستیت

خۆشه ويستیت،
له گشت بهندو بهش و خالی،
پرؤگرامی هه میشه یی و
بیگۆرانی،
باوهردایه،
له خویندایه،
له چاودایه،
له گۆشهی گه وره و بچووی،
هۆش و هه ستدا،
له بیردایه،
له میشکدایه،
له گه ل تاکه، تاکي،
خوورپه و
لیدانی تووندی،
دلدايه،
خۆشه ويستیت،
لای من وایه.

دئدارانى درۆزن و ناپاكي نيو،
باوھشى تۇ،
لايان وايە،
خۆشم ناوې،
بۆيە ھەرگىز نىوت نابەم،
وينەت ناخەمە سەر سىنە،
وھكو ئەوان،
ئاتكەم بە سەنگەر، بە پەردە،
يا بە قەلغان،
ئاتكەم بە دوكان و بازار،
ئاتدۆرېنم،
لەسەر مېزى يارى و قومار،
پارەدار نيم،
لە خەزىنە گەورەكانى جىھانىشدا،
پارەكانم،
لە ژىر نىوى جوانى تۇدا،
تۆمار بكەم،
مليۇن، مليۇن،
مليار، مليار،
ھەرگىز ئاتكەم، بە پىسولە،
بە پاسەپۆرت،
گىشت جىھانت پىناگەرېنم،
ئەم شار ئەو شار،

ناتکم به گورز و به کووته ک،
ناتدهم به سهر،
خه لکی دیکه ی،
بیټاواندا،
ناتکه م به تیر،
ناتچه قینم به نیو دل و
نیو چاواندا،
وای لای نه وان.
به لام لای من،
گه لیک له وه به نرختری،
گه وره تری،
نیویشته بیټه سهر زمان،
خوشه ویسته نازداره که م،
نه ی کوردستان.

هوی رووخانی شورشى ایلول

نابینای دل روون،

له نیوه شه ودا،

وهکو نیوه پړو،

رینگای زور دووروو،

دریژی مه به ست،

په یدا ده کات و

ده یگریته بهر،

گهر هه زار چال و

به ردی له بهر بئ،

گهر هه زار،

دیوار،

دهشتی بئ سنوور،

یا پر له رووبار،

به لام،

چاوساگی کویر دل و نه زان،

به سه د مه شخه ل و

تېشك و چراوه،

رۆزى نيوهرۆ،

نە وەك بە شەوان،

رېي ئون دەبى و نايدۆزىتتەو،

ئەوانى كوئىر دىل،

چاوساغى گەل بوون،

شەرىكى دزوو،

رابەرى كاروان،

ئىمەش،

بىئاگا،

كوئىرو لال و كەپ

لەو كاروانەدا،

دەدراينە بەر،

بۆيە، بىدەنگ بووين،

كە فرۇشراين،

زۆر بە بىنخ و

زۆرىش بە ھەرزان.

ره شه بای رق

نهم شعرهم له هه ردوو چاپی ۱۹۸۵ و ۱۹۸۶ ی کتیبی ره شه بای رقیبشدا
بلاو کرده وه و کتیبه که ش هه ر به نیوی نهم شعره وه نیونرا. شعره که م له مه هاباد
نوو سیوه پاش چه ند رۇژیک دوی نه وه ی گه بیستمه نه و شاره شیرینه، بیگوومان دوی
رووخانی شوړشی نه یلول.

هه لوښستی کوردانه و دلسوژانه ی له راده به دهری خه لکی نه و شاره و هه موو
ده فقه ره کانی دیکه ی رۇژه لاتی کوردستان، هه رگیز له بیر ناکریت و هه تا هه تایه من
خوم قه رزاریان ده زانم. نه وه ی جییداخه دوی گوړانی رژیی نیران و رووخانی
سیستمه می شاهی و هاتنی جمهوری ئیسلامی، دؤراوانی باشووری کوردستان، به گولله و
شه پرو کوشتی رۇله کانیان، پاداشی چاکه کانیانی دایه وه و له سه رده می
شاهه نشاهییدا، به ده یان له رۇله کانیان، یا شه هید کرد، یا راده ستی رژیی نیرانیان
کردو نه وانیش بیویژدانانه، دایانیان، له سیداره.

نه ورؤزه،

پیشه کی به هاره،

وا ده لاین نه و نهم،

که ده لاین چه ژنه یه،

شادییه،

من ده لیم، نا، ماتهم،

که ده لپن بنوښه،
توښ شهرباب،
به خوښی سالی نوئی،
من ده لپم، ببوورن،
بې مهی و
شهرباب و
بې بادهم،
که ده لپن پیکه نه،
بروانه،
گشت گولہ چوواردهورت،
من ده لپم، کوانی گول،
بو بونی هه ست ناکه م؟
که ده لپن نه وه تا،
زهر دو سوور،
کال و نال،
من ده لپم،
نهی دهستی شکاووم،
بو تاقه گولہ که م،
فرمیسی خویناوی،
کتووپر،
به چاوما دپته خووار،
پر به دل ده گریم و

ده سووتیم به بڼه دنگ،
وه کو شه م،
چون نه گریم،
نه نالییم،
نه سووتیم،
وه کو شه م،
فرمیسم خوین نه بڼه،
نه کیشم دهر دو خه م،
شیت نه بم چون وه کو،
بولبوولی زیندانی نیو قه فهس،
بینم رهش ده بڼه،
ده وهرئ،
گوولی گه ش،
به ره وهی هه لیبی،
چاو و ده م،
گوولی بوو له جی ئاوو،
ده میژی خوینی دل،
نه ته نه رووناک و
سوور نه بوو،
ناسمانی ولات و منیشی،
تاریک کرد،
کرد به ته م،

ئاوات و رهنجدانی
چه ند سائی له گه لّ خوئی،
وهراند و برده خاك،
هه ناسه ی دهرنه چووی،
له سینه چه په ساند،
وشکی کرد خوئی نیو،
چوار به شی دله که م.

*****

به لاین بئ، تا مابئ،
له له شدا،
دلّوپیک خوئی ته پ،
خو بکه م، به گولله،
نارنجوک،
به ناگر،
به خه نجه ر،
هه ر وه کو ره شه بای،
رقی نیو دلّیکی شیت کراو،
برژیمه سه ر نه وهی،
که منی، بئ گوول کرد،
که منی بئ دل کرد،

هه ر وه کو تیری نیو،

که وانی،

ده سټیکی پر هیزی،

دلټیکی بټ نه رمی و به زهی،

خو بکه م به جه رگ و

به دلټی نه وه دا،

که دلټی سینه می،

له بن پټ هه نجنان،

ئاواتی نزیک و دوورشی،

لټی ون که م،

به ده ست و به چاوو و

رهفتارو کردارو

نووسین و به زمان،

وونی که م وه کو به رد،

له ده ریای بټ بن دا،

له تۆله ی وه ریټی،

گووټه که م،

گووټه که ی،

ئاواته ون بووه که م.

هه ن و نين

هه ن، به لام نين،
له سه نگره مردووه کاندان،
له ژير زه مين،
نين، به لام، هه ن،
قيزه وهن، بوگه ن و ناشيرين،
خوشتانپش نازانن،
خوتان چين،
سيسه دو چهند هه زار،
کوردي چه کدار،
له چيادا ناماده ي شه پ،
به برياري گه وره کانتان،
به چرکه يه ک، بيده نگتان کرد،
داتانه بهر، هه روه کو مه پ،
ژياننتان و مردنتان،
وه کو يه ک وان،
باکتان نيه، نيمه ي هه ژار،
بژين، بمرين،
چوونکه ته نها بو خو ده ژين،

كۆماری كوردستانى عظیمییه ی كه ره جی ئیران.

هۆی هه‌لبژاردنی ئەو نێوهو له دایكبوونی بیروكهی شعره‌كه، ده‌گه‌رپه‌ته‌وه بۆ ئەو ره‌فتارو كردارانه‌ی كه فه‌رمانبه‌رانی (اداره‌) ده‌وله‌تییه‌ كانی ئیرانی، له‌گه‌ڵ ئیمه‌ په‌نابه‌ری ره‌ش و رووتدا ده‌یانكرد، له كاتیكدا بۆ به‌ریوه‌بردنی كاره‌ پێویستییه‌ كانمان ده‌چووینه لایان، به‌ تایبه‌ت ئەگه‌ر په‌یوه‌ندی به‌ داواى یارمه‌تییه‌ وه‌ هه‌بوايه و له‌ یه‌كجار زۆرتر شوێنی كه‌وتبايه‌ین. جارێكیان كه‌ شوێن یارمه‌تی په‌نابه‌ریدا رویشتم و جارى سێهه‌م بوو كه‌ هه‌ر ده‌یانگوت، (فردا بیا--- فردا بیا) و فرداكه‌یان زۆر درێژه‌ی كێشا، كه‌ به‌ فه‌رمانبه‌ره‌كه‌م گووت:

پیمناڵییت تاكه‌ی ئەمه‌ درێژه‌ ده‌كێشیت، من پێویستم به‌ یارمه‌تی هه‌یه‌ كه‌ بتوانم ژوورێك به‌ كرى بگرم له‌ نزیکى زانكۆ ییت و تاكه‌ی لای ئەم هاوڕێ و ئەو هاوڕێ بژیم و بنووم.

كابرا وه‌ك و ده‌مانچه‌یه‌ك له‌سه‌ر پێ و ئاماده‌ی ته‌قه‌، هاواری كرد به‌سه‌رمدا و گووتی:

به‌ من چی، كێ پێتانى گووتوو، وهرنه‌ وڵاته‌كه‌مانه‌وه‌ بێن به‌ بار به‌سه‌رمانه‌وه‌. له‌ (كرج) ده‌وله‌تیكى كۆماربێتان بۆ خۆتان درووستكردوووه‌ له‌ خانوو و كۆشك و تالارپلێكدا دانێشتوون، كه‌ ئیمه‌ی خاوه‌ن مال، له‌ خه‌ویشدا نایبینین. بۆ ناپۆن له‌وان داواى یارمه‌تی بکه‌ن، كه‌ هه‌ر

په کیکیان به ملیون دۆلاریان له ژیر زمینی خانوه کانیاندا له نیو گاو صندوقی ده پیدای شاردووه ته وه. (مه به ست له گاو صندوق – قاصه یا نه و خه زینه ناسنینانه په که پاره و زپروو شت و مه که به نرخه کانی تیدا داده نریت).

زور دلته نگ بووم له ره فتاره که ی و هیچی دیکه شم پینه کرا له وه به ولاره، که به نارامی ژوروه که ی جیمپلم و پرؤم. له (باص) دا دانیشتبووم به ره و زانکو ده چووم که نه م هه سته م بو هات، که خه میکه هه رگیز له بیرى ناکه م.

بیگوومان، نه م رووداوه ته نها بو من روینه دا بو، به لکوو بو ده یان و سه دان و هه زاران که سی دیکه ش. کوورپکی خزمی خوشه ویستم برپاریدا که داوای په نابهری له (کندا) بکات و پروات بو نه و ولاته، که له خدا به زیاد بیت ئیستاش هه ر له و ولاته دایه و له ته ندرووستی و باروودوخیکی باشدایه،، که، لیمپرسی:

(ر) گیان، بو برپارتدا، ئیران به چی هپیلیت؟

گووتی:

راستت ده ویت، له دهستی فردا، فردا.

*****

نه م پیشه کییه م له گه ل شعره که دا بو برپکی زور له کونه ده سه لاتدارانی شوړش نارد له ریگه ی پوسته وه و به نیوی ئاشکرای خو مه وه، به لام هه ر باکیان پیینه بوو، نه وان شوینی خو یان قایم کردبوو و باخه لیان گهرم و سفره یان پر. با رهش و رووتیش له سه رماندا، ته قه ی ددانیان بیت و له برساندا قووره ی سکیان.

پیشه کییه ک بو شعره که

پېرؤز بابیه کی گهرم له رابه ران و سه رکرده کان و دهسه لاتدارانی
شورشه که ی نه لول و دهستخو شیتان لیده که م به هوی دامه زرانندی
کوماره خنجیلانه که تانه وه له عظیمیه ی که ره ج، که دهستکه وتیکه
رووی سپیتانی سپتر کردو نه و ئاواتانه ی هینایه دی که سه دان سآله به
هه زاران رؤلهمان له پیناویاندا بوون به قوربانی و خوینیان رژیاه خاکی
کوردستان و له ژیر زه مینه وه شه پوئیان به ست و له سه ر خاکی که ره جی
نیراندا بوون به کانیاویک و دره ختی نازادیان هینایه بوون و وه ک به
چاوی بیژره بیبی خویمان ده بیینین سه رجه م نه ته وه ی کورد به گه وره و
بجووک و ژن و پیاو وخیزانی شه هیدان و له سپداره دراوه کان و نه تک
کراوان و له تیزابدا تاوینه ره وه کان، له پال سیبه ریدا به نازادی
دهحه سیننه وه!

شعره که

به نان و دؤ، دهستی پیکرد،
گهر هه بوایه، له شه ست و یه ک،
جه ژنه مان بوو، چیشتی ساوهر،
هینده لیشاو، لیزان، نازا،
رابه رانمان،
چاونه ترس و به توانا،

ماندوو نە ناس و تىكۆشەر،
لە بن بەردوو ئە شكە وتە وە،
خىوھتى شې،
چال و سەنگەر،
ژيانىكى خو وتەنى،
وہكو كۆچەر،
وہكو قەرەج،
كوردیان گە ياند، لە حەفتا و پىنج،
بە كۆمارى، عظيمىيەى،
شارى كەرەج،
دۆ و ساوەرپىش ھاتە گۆران،
بوو بە قەل و بە مرىشك و
بە رانە مەر،
لە سەر مېزى ھاورىكانى و
كاكى رابەر،
رەش و رووتى قوور لە شانېش،
نېويان گۆرا بە قور بە سەر،
ئەى كوردىنە،
وس بن، كې بن،
ئىتر نە ئىن،
كە نەزۆك بوو و شۆرشە كەيان،
بەرھەمەكەى نە ھاتە بەر.

کوردستان یا نه مان

هه زاران سویند به په زدان و
به قورنان و
به خوینی گشت شه هیدان و
به خاکتان خووارد،
یا کوردستان یا نه مانتان،
درووشم بیټ،
تاکوو مردن،
به لّام نه فسووس،
کوردستانتان دا به دوژمن،
نه مانه کهش بو ئیمه ی کورد،
له ناکامدا،
له رزه ی سه رمای بن خپوه ته دراوه کان،
بوو به به شی، سه دان هه زار،
کوردی ئاواره و دهر به دهر،
بو خۆتانیش له که ره جدا،
کوۆشک و تالار،
به ئینتان دا، تاکتیکیکی سیاسییه،
ئاش به تال و
پاش چه ند مانگیک دیسانه وه،

ده چين به ره و چياو سه نگره،
باوه پرمان کرد،
نيمه ی له دوونیا بيخه بهر،
وا خه ريکه سائيک ده روات،
خويڼی شه هيد وشکی کردوو،
نيسکه کانيان بوونه وه خاک،
داری هیوا نه هاته بهر،
ئه و ئاواته ی به لښنتان دا،
به دی نه هات،
بو مان ده رکه وت،
تاکتيک نه بوو،
په ک مامه له ی بازرگانی،
ويڼن ئيستاش،
به شوين تازه کړياريکدا،
پاره ی زورترتان پې بدا.

گول دزه کان

پدشکه شه به وانه ی خه مه کانم ده خویننه وه.

گولیکم بوو،
به خوینی دل ئاووم دابوو،
جوانترین گولی دوونیا بوو،
له گولدانى نیو دلما،
چووارده سالی ره به ق مابوو،
له چووار به شی له شیمدا،
رهگ و ریشه ی خوئی کووتا بوو،
له ناکاودا، زور کتووپر،
گولفروشیک،
لیپرفاندم،
دل و جه رگی لیقرچاندم،
له بازاری گولفروشان،
خستیه مه زاد،
فروشرا، زور به هه رزان،

ناڼه ی خاک

مه هاباد- له پاش چه ند روژ له گه یشتنم به و شاره پروزه دواى هره سه که ی ۱۹۷۵.

فرمیسک، فرمیسک،
من وامزانی که ناسمانه،
فرمیسکی خه م،
ده بارینی،
پلمه ی گریانم هاته گوئ،
وا هه ستم کرد که وا هه وره،
ده نالیئی،
ده گرمیئی،
ورد بوومه وه و رووم وه رگه پان،
نه ناسمان بوو، که ده گریا،
نه هه وریش بوو که دهینالان،
ناڼه ی خاکی کوردستان بوو،
جاریکیتر که وته بن پی،
داگیرکه ران.

نه شکه نجه

زیندانی قصر، میدانی عشرت آباد، تاران

نهم ههسته له چاپی په که مدا که له ژپړ نیوی (بانگی ناشبه تال) ی ۱۹۷۵ دا نه هاتووه، چوونکه دوی نه وه روویدا که به فیت و ناموژگاری گه وره نوکهری ساواکی نیران له شوړشدا، زیندانی کرام و به بهرچاوی هه موو زیندانه سیاسیه کانی دیکه وه یه که له دوی یه که روژانه له گوره پانی زیندانه که دا، نه شکه نجه ده دراین، که برپکی زوریش له کوردانی روژه لاتیشمان له گه لدا بوو، جگه له چهند پیاویکی ثایینی، که پاش سهرکه وتی (انقلابه که یان) پله وپایه ی زور بهر زیان ده ستکه وت له رژیمه که یانداو زوریش به که لکی من هاتن، له و سه رده مه دا که تا قمه کورد فرقه شه که ی باشوور، هه ولی نه وه یاندا به تاوانبارکردنی من، روویره شی خو یان سپی بکه نه وه لای رژیمی ئیسلامی، که ده سه لاتدارانی له من باشت و زورتر ناگاداری نوکهری و خایینیوونی نه وان بوون.

(له بیره وه ریبه کانمدا زور به درپژئی باس مکردووه).

نهم شعره ی خوواره وه، راووچوونی هه ندی که له زیندانیان بوو له سه ر من، که هه رگیز، نه، نه وان و نه نه شکه نجه دهران، هاوارو ناله ی منیان نه بیستبوو هه رچه ند نه شکه نجه دهرام و که نه شکه نجه دهران، نه و خوراگریه ی منیان ده بیینی، تووره ده بوون و زورتر و سه ختر نه شکه نجه یان دهرام.

که ناوازی بولبوله کان،

دپته ویستان،

بە يەك دەلئىن،
كاتى ئەشكە نجهى تۆيه،
پېمىيان دەگووت،
زىندا نىيە كان،
تۆ فېركارى ئەوانىشى،
فېريان دەكەيت،
خۆ راگر بن،
كە دەخرئنه قەفەسە كان.

چاپکراوه کانم

1. چوارینه کانی یوسف صدیق زهنگه نه. به شی یه که م. سالی ۱۹۷۰.
2. چوارینه کانی یوسف صدیق زهنگه نه. به شی دووهه م. سالی ۱۹۷۳.
3. بازاری شوریجه. چپرۆک و رووداو. ۱۹۷۳.
4. دهۆک و سه ره به ستی ئافرهت له په نجه ره ی ئوتیل کوردستانه وه. ۱۹۷۳.
5. په پوهله ی بال شكاو. هه لیه ست و په خشان، کۆتای ۱۹۷۵.
6. سکاالی کوردیکی دلسۆز. شعر، ۱۹۷۶.
7. کۆتره که م و شۆرشی کوردستان، ۱۹۷۶.
8. وازم لیبین دلداری ناکه م. چپرۆکی کۆمه لایه تییه، ۱۹۷۶.
9. ره شه بای رقی پیشمه رگه یه کی سه رشیت. چاپی یه که م، ۱۹۸۵، له ندهن.
10. هه مان کتیب. سالی ۱۹۸۶.
11. ئیملا. وه رگپراو، له فارسییه وه، ۱۹۸۷. نووسینی گوهر مراد. (غلامحسین ساعدی).
12. سۆتۆ و ته تۆ. وه رگپراو، ۱۹۸۸.
13. نه سرین. سالی ۲۰۰۰.

14. نه سرین. تابلویه کی خویناوی له کوردستانه وه، چاپی دووه م به ده ستکارییه وه، ۲۰۱۱. چاپی چوارهم، کوردستان سالی ۲۰۱۶.
  15. بنچینه سه ره تاییه کانی شه پری پيشمه رگایه تی. له سالی ۱۹۷۴ له گهرمه ی شه ردا بلاوکرایه وه و به شیوه یه کی فراوان به سه ر پيشمه رگه پالنه وانه کانی نه و سه رده مه دا دابه شکرا.
  16. کیژه کورده به رلینیه که. هه لبه ست، ۲۰۱۱.
  17. بیچووه چوله که و رابه رانی کورد. هه لبه ستی سیاسی، سالی، ۲۰۱۱.
  18. ژن سه رچاوه ی شعره. شعری رومانسی، سالی، ۲۰۱۱.
  19. کوردستان سه رزه مینیکي جادو لیکراو. شعری سیاسی، ۲۰۱۴.
  20. کیژیک نیوی پینج خاله. شعری رومانسی، سالی ۲۰۱۴.
  21. ماچی پاش مردن. شعر. کوردستان. ۲۰۱۶.
  22. فرمیسه که کانی شه و بو. کوردستان. ۲۰۱۶.
  23. قه نارویه کان باس له جوانی تو ده که ن. شعر. کوردستان. ۲۰۱۶.
  24. کچانی چپای قه ندیل و کوبانی. شعری سیاسی، کوردستان ۲۰۱۶.
- له گه ل نه وانه دا که نیوبران، به ده یان کورته چیرۆک و چیرۆکی شانۆگه ری و شعرو په خشانی نه ده بی و نووسینی سیاسی و کومه لایه تیم به زمانه کانی کوردی، عاره بی و فارسی له گو فوارو رۆژنامه و مانگنامه و وهرزنامه ی جورا و جوردا، بلاوکردووه ته وه، که نه گه ر ته مه ن یارمه تیدهر بیټ له چه ند به شیکیدا دووباره بلاویان ده که مه وه.

جگه له وانه ی که باسکران، به دهیان کۆرو سمینارو وانه ی
ته له فزیونیسم نه جامداوه و نه وانه ش به یاری خودا به م زووانه ده خریته
سه ر کاغه ز.

چاپنه کراوه کانم

1. له روانگه ی پېشمه رگه یه کی سه ر شېته وه. هه لېه سته ی سیاسی.
2. وولاتی شاره زه رده وائله کان، کورته چیرۆک.
3. مانیفیستۆی بیری کوردایه تی: په یه وه و پرۆگرامی بیری کوردایه تییه.
4. هیچ: کورته چیرۆک بۆ شانۆ.
5. خه لیله شیت: شیتیک که ووته کانی هۆشیاران ی سه رسام ده کرد.
6. ماچیک که هه رگیز نه گه یشت. شعری رۆمانسی.
7. ته نه که ی زبلی خودا. چیرۆک و به سه رهات.
8. هه زار کیلومه تر خوین. به سه رهاتی کوردانی نه نفالکراوه.
9. شه ویک که من و ئاسمان گریاین. چه ند کوورته چیرۆک. وه رگپراو له فارسییه وه.
10. یه که مین راپه ریخی کورد به ر له ٤٠٠٠ سالی، چون فرۆشرا.
11. مه کری پیاوانی کورد. چیرۆکیکی کۆمه لایه تییه.
12. مامۆستای دئییه که مان. چیرۆکیکی شانۆگه رییه، له سالی ١٩٧١ له چه ند دانه یه کدا چاپکراو بلاوکرا به وه. شایانه بگوتی ت بریک له

- لاوانی هونه رهنه ندى كوردى دلسوزو چاونه ترس و بوټر، له گه ره كى شورجه له سهر شانؤ نوانديان.
13. زهرده شت و بنچينه سه ره تاييه كانى ئاينه كه ى.
14. زهرده شت تاوانبار كراوئكى بېتاوان. ليكؤ ئينه وه به كه له سهر نه و تاوانانه ى نيارانى چه سپان دوويانه به ئاينه كه به وه.
15. به ئن زهرده شت كورد بوو.
16. كاريگه رى زهرده شت له سهر جووله كه و ئيسلام. ههروه ها له سهر سوقرات و ئه فلاتوون و برئكى ديكه له فهيله سوفه رؤژئاواييه كان.
17. گه شت بو نمره هه شت. چاپى دووه هم.
18. ئابوورى سياسى. سه ره تايه ك بو لاوان.
19. پيشه كيه ك بو سياسه ت.
20. مام إحسان و مه لا مسته فا بارزانى. باس له يه كه مين چاوپيگه وتى خوا ليخوشبووان، ژنرال إحسان نورى پاشا، سه رؤكى شؤرشى ئارازاتى باكوورى كوردستان و مه لا مسته فا بارزانى سه رؤكى شؤرشى ئه يلولى ۱۹۶۱ى باشوورى كوردستان ده كات كه له سائى ۱۹۷۳ له ژووره كه ى مندا روويدا و كورته يه ك له گووتووبئژه كانيان. ههروه ها بردنى مام إحسان بو مائى بارزانى له (عظيمية) ى (كرج) ى له ئيران، پاش ۳ سائل له يه كه مين چاوپيگه وتنه وه. ههروه ها بؤجى، شېخ مسعود بارزانى، له سهر نه و كارهم چه ندين گرفتى بو درووست كردم. كورته يه كى له رؤژنامه و ته له فزيؤنه كاندا باسكراوه. به م زوانه به شيوه ى كتيب، بلاوى ده كه مه وه.

21. له رۆژمپری شهیتانی ئەمدیوی ئاوینه که وه. باس له ئېره یی نیوان خیزانه کان ده کات.
22. پشکنەر کۆلۆمبۆ له کوردستان. چیرۆکیکی شانۆگه ریه باس له چۆنییه تی په یدا کردنی ئەو که سه ده کات که پیلانی دهرهینانی تهرمه که ی بارزانی له گۆردا، دارژاند، له لایه ن پشکنەر کۆلۆمبۆوه، که له ئەمیریکاوه بۆ ئەو مه به سته بانگه یشت کرابوو.
23. نامیلکه ی ماسته رو دکتۆراکانم که به زمانی ئینگلیزین و وهرده گپردین بۆ کوردی و عاره بی.
24. بیره وریه کانم له چه ند به شیکدا له وانه:
25. أ- بۆنی شیرو سیاسه ت. ژیانم بهر له سالی ۱۹۶۸.
26. ب- ۱۹۶۸ دووبه ره کییه پشت شکینه ره که ی ۱۹۶۴ چی بوو، چۆن روویدا؟ ده ستپیک و ئاکام.
27. پ- پاراستنه که ی شۆرشى ئەیلولى سالی ۱۹۶۱ یا رووخینه ره که ی؟ به ئی، من پېشمه رگه لاهه کانم فیری یاخی بوون کرد و ئاکام.
28. ج- دواى كوشتنم. ژیانم دواى ۱۹۶۸ و تا ۱۹۷۵.
29. چ- هه ره سه که ی سالی ۱۹۷۵. ژیانم له تاراوگه، له ئیران و سوریاو ئەوروپا. به درێژی باس له یه که مین کۆمه له ی سیاسى ده که م که من دامه زیننه ره که ی بووم پاش هه ره سه که، به به لگه وه و چۆن هه ره سه ینه ران، هه ره سیان به و کۆمه له یه ش هیئا. چۆن بیری گۆرانم له سیسته می سیاسى کوردستاندا هیئایه بوون و شه می ده ستپیکردنیم هه لکرد له ته له فزیۆنى میدیادا به نامه ی (رۆژباش کوردستان) له بهروارى ۲۰۰۰/۱۱/۱.

30. د- شوپړشېک که ئاواته کانی له بار چوون.
31. هوره کانی شه کسپير. ئینگلیزی و کوردییه. ئایا شه کسپير نه و بلیمه ته یه که باسی لیده که ن؟
32. شاره که م که رکوک. لیکو لینه وه یه کی ره وانی خه لکی نه و شاره یه له تاراوگه دا. کوورته به کی له روژنامه ی بارزاند که له نه مریکا درده چوو بلاو بووه ته وه.
33. له پیناوی میرده که یدا. به سه رهاتی ژنه کوردیکه له دوو به شدا. به شی یه که م: له پیناوی میرده که یدا و به شی دووه م: له پیناوی کوره که یدا.
34. تهافت التهافتین. امام محمد کورپی محمد کورپی محمد کورپی أحمد أبو حامدی الغزالی، له سالی ۱۰۵۹ ی زایینی له شاری تووسی خوره لسانی ئیران، هاتووه ته جیهانه وه له ۱۱۱۴ کوی دوایی کرد. له نیوانی سالانی ۱۰۹۱ تا ۱۰۹۵ کتیبی (تهافت الفلاسفة- رووخانی بوچوونی فه یله سووفه کان) ی نووسی و زور له بیرووباوهری فه یله سووفه کانی یونان و جیهانی بهر له خوی پووجه ل کرد و رامالکاند. دوی تیپه ریوونی ۶۷ سال به سه ره له داییکبوونیدا، له (قرطبة) ی وولاتی نه نده لووسدا، یانی له سالی ۱۱۲۶ ی زایینی ابي الوليد محمد کورپی أحمد کورپی محمد ابن رشد القرطبي، هاته جیهانه وه و له سالی ۱۱۹۸ دا له مراکش کوی دوایی کرد. نه م فه یله سووفه کتیبیکي نووسی به نیوی (تهافت التهافت- رووخانی رووخینه ره که)، که مه به ستی، رووخانی کتیبه که ی (الغزالی) بوو، که نه ویش برئکی زور له بوچوونه کانی (الغزالی) پووجه ل کرد. به یاری په روهردگار، من له ته واو کردنی دوا به شه کانی کتیبیکم که پتر له ۳۰ ساله کاری له سه ره ده که م به نیوی (تهافت التهافتین- رووخانی

هه ردوو روو خپنه ره که که له ریگه ی نه و کتیبه وه له گورده پانی پان و پوری
فله لسه فه دا، هه ول دده دم که پشتی نه و دوو که له سواره بکوو تم به
زه مینداو زور له بوچوونه کانیان له چال بکه م. چاوه روانی بن.

35. خودا له چاوه کانی منه وه ده تانبینیت. را و بیروبوچوونه کانمه له مه پر
فله لسه فه و گپروو گرفته کانی. نه م کتیبه ده بوايه له سالی ۱۹۹۲ دا
بلاو بیپته وه، به لام به داخه وه وهک له روثنامه کانی به ریتانیا دا به وینه وه
بلاو کرایه وه، ته نیا به رگه که یم بو مایه وه و دزانی سیاسی نیوه پرۆکه که یی و
ده یان نووسراو و سهدان پارچه شعر و چپروک و نووسراوی جوړاو جوړی
دیکه ی بلاو نه کراوه یان به پیلانیکی زور په لیدانه، له ماله که مدا دزی به
کوومپیو ته رو (فلوپی دیسک) هکانیسه وه و تا نیستاش دزه کان هه ر
نه دوزرانه وه و سئ وولاتی زه به له حیش یه کترین تاوانبار کرد به
نه نجامدانی نه و رووداوه دلته زینه.

به و هویه وه له و کاته وه به روژ و شه و به کون و قووژینه کانی
می شکمدا له گه راندام بو په یدا کردنی بابه ته کانی ناوه پرۆکه که ی و له خوا
به زیاد بیت وورده وورده خه ریکم دیواره کانی به رزده که مه وه و به کوپری
چاوی دوژمنانی زانست و زانیاری راست و پاک و ره سهن، به ماوه یه کی
که می دیکه سه ربانه که شی داده پو شم .

له و کتیبه دا ده گه نه ناکامی نه و پرسپارانیه کی که سالیانیکه له
می شکتاندا هاتو وه ته بوون وه کو:

بو له داییکبووین؟ مه به ست له م هاتن و چوونه به په له یه
چییه؟ به هه شت و دوزخ چین و له کویدان؟ جهانی مادی و نه م که ونه
چییه و به ره و کوئ ده پروات؟ خودا نیمه ی دروو سترک دووه یا نه و
دروو سترکراوی بیری نیمه یه؟ ئاینه کان، زه مینین یا ئاسمانی و مه به ست له

درووستبوونیان چپیه؟ ئایا پیغه مبه ره کان، خودا هه لیبژاردوون یا ژیری
بیری خوین هیناویانیه ته بوون؟ فه یله سووفه کانی جهمانی روژئاوا، ئه گهر
له سه رزمینی پیغه مبه راندا له روژه لاتی جهمان به تایبته روژه لاتی
نیوه راست، بهاتا بانه جهمانه وه، ههر پپیان ده گووترا فه یله سووف یا
ده گووترا پیغه مبه ر، به پیجه وان هه وه؟ ئایا خودا گیاندارانی به مروف و
ناژه ل و دره خته وه درووست کردووه، یا له تۆزوخوئی ته قینه وه گه وره که
هاتوونه ته بوون؟ ئه و کونه ره شان هه ی که جاروبار، به رچاووی ته له سکوپه
زه به له حه کان ده که ون، چین؟ ئایا پاشماوه ی نه ستیره سووتاوه کانن وه ک
زانایان بو ی ده چن یا شتیکی دیکه؟
خودا یار بیته پپش یا پاش مردنم ده که ویتته به رچاووتان.

من کیم

له ژيانمدا، به سهرهات، رووداو، هه لوست، خه م، نازار،
بروانامه، گه لیک زورن که شانازیان پپوه بکه م، به لام شانازییه ک، که
له سه رووی هه موو نه وانه وهیه، نه وهیه که، من له دایکبووی گه ره کی
شورجه ی که رکوکی باشووری کوردستانم.

قوناخه کانی خویندنی سهره تایی و ناوهندی و ناماده یی له شاری
که رکووکدا تیپه پاند، بکالوریس و چه ندین ماسته رو دکتورام له زانکوی
تاران و له ندهنی به یریتانیا به دهست هیئاوه.

خویندنه وهو نووسین له سهره تایی ژیانمه وه ویست و ناره زووی
سهره کیم بووه، هه روه ها هه و لدان له پیناوی به دهست هیئانی پروا نامه ی
به رزدا له و بووارانه ی که له مندالییه وه پلان و نه خشم بو کیشابوون.
سوپاس بو خوا نه و په پری سه رکه وتنم به دهست هیئاوه و گه یشتووم به
ناره زووه کانم.

شایانه بگووتړت که ناموژگاری هه می شه یی و سهره کیم بو
نه ندامانی نه ته وه که م به تایبه ت لاوان، نه وه بووه که به پیی توانا هه و لی
نه وه بدن که ریگه ی خویندن بگرنه بهر چونکه ناکامه که ی له
به رزه وندی خو یان و نه ته وه که یاندا ده بی ت و پر سوودترین دهرمانی شه بو
چاره سه رکردنی ئیش و نازاره درپژ خایه نه کانی، نه ته وه که مان که هه زاران
ساله پییه وه دهنالیی ت.

وهک له تهمه نيکي زور زووی منداليدا که وتمه مه له وانی له دهريای سياسه تدا، هه ر به و شيوه يه ش هاورپيتم له گه ل نووسيندا په يدا کرد. بيگوومان بارودوخی سياسی و کومه لايه تي نه و سه رده مه هاندهری سه ره کی بوو. بو تيکه ل بوونيشم له گه ل سياسه تدا، هو ی هه ره سه ره کی، که ميوونی خوینده وار بوو له نيو به تهمه ن گه وره تره کانی گه ره که که ماندا، کر کر لکیان له نيمه ودره گرت، بو خویندنه وهی نه و بلاوکر اوانه ی که له لايه ن پارته سياسيه کانی نه و سه رده مه وه ودره چوون، له دوايشدا له لايه ن شوړشی نه يلو ی سالی ۱۹۶۱ وه، که تا بلې، که م و کوورت و ناوه ږوک لاوازيش بوون.

چی سياسه ت سوودی پيگه يانديتم (هه رگيز) و چی زیان (هه ميشه)، تاکو ماووم سوپاسمه ندی دوو ماموستای تيکو شه ر و شهيد (حسيب محمد بگ) و (عمر شريف زهنگه نه) م، که نه و دوو کورديه روره بوون به مه شخه ل و ريگه ی پاکی کوردايه تيان پيشاندام و تاوه کو نه مړو له سه ری ماوم و تا دوا هه ناسه ش هه ر ده ميتم.

له مېر نووسينه وه، وهک ناماژم بو کرد، که ميوونی بلاوکر اوه ی حزبی و تينو بوونی خه لک بو زانینی هه و آل و سه رده ره ينان له هه نديک بيروبو چوونه سياسيه کان، هاندهرم بوون بو نه وهی به نيوی ده زگای راگه ياندي شوړشه وه بابه ت بنووسم و بخوینمه وه و سوپاس و دوعاش بو شوړش و ليپرسراوه کانی يت.

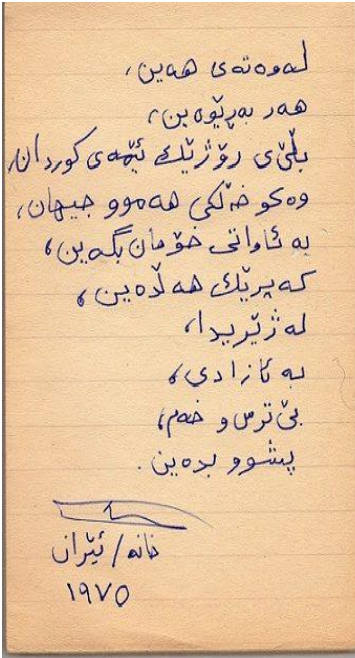
کتیبي په نجا لاپه ږه یی (گه شت بو نمره هه شت)، که به سه ره اتیکی زور سه يروسه مه رو دلسو تپنه ری هه يه و ده يت له پيشه کی چاپه نوپه که يدا بخوینرپته وه)، يه که مين نووسراومه که به

شېۋەى كىتېب بۆلۈكرايەۋە لە سەردەمىكدا كە قووتابى سالى يەكەمى ناۋەندى بووم.

لەگەل ئەۋەدا كە ھەرگىز نە سوسىيالىست بووم و نە كۆمۇنىست، بەلام ئەۋەى كە مى نەدەناسى و نەيدەزانى نووسەرەكەى لاۋىكى دوازە سىازدە سالەيە و كىتېبەكەى دەخوئىندەۋە، كىتوپر دەگەيشتە ئەو بۆچۈنەى كە نووسەرەكەى مرقىكى تەمەندارى نووقم بوو و كوۋلاۋى نپو مەنجەلى بىرووباۋەرى كۆمۇنىستىيە. ئەۋەى سەيرە و زۆرىش لە نىكانى خۆم بە ھەمان شېۋە بىريان لىدەكردمەۋە، تارادەيك بابم چەند جارىك ھىناى بە زماندا كە "ئەۋەندەى نەشرە بۆ شىۋەىيەكان خوئىندەۋە، خۆشى بوو بە شىۋەى." لە كاتىكدا چىرۆكەكە باس لە گەشتىك دەكات كە قوتابخانەى شۆرجەى كچان بۆيان رەخساندىن بۆ ناۋچەى دۈبىز (نمرە ۸) ى نىك بە كەركووك، بۆ سەيرانىكى يەك رۆژە. كىتېبەكە دوۋانە لەسەر ئەو دىمەنانەى كە بىنىم و ئەو رووداۋانەى كە تىبىنىم كرد و ئەو جىاۋازىيانەى لە شېۋەى ژيانى دانىشتۋانى ئەۋىدا كە زۆربەى ھەرە زۆريان ئىنگلىز بوون، لەگەل شېۋەى ژيانى خەلكە كوردەكەى خودى دوۋبىزداۋ ئىمەى دانىشتۋانى گەرەكى شۆرجەى ھەمان شاردا كە كەركووك بىت. ھەرۋەھا باسم لە چەند رووداۋى خۆشەۋىستى و بەسەرھاتى خۆش و ناخۆشى مندالانە كىردوۋە.

په یوه سته کانی

له دهفته ری بیره وهریبه کانمه وه

د. یوسف زهنگه نه

نه وه سته له ۱۶/۳/۱۹۷۵ له شه وینکدا نووسرا، که له
گهر ماوی (حمام) شاره که دا جیمان ده سته که وت بۆ نووستن
له گه ل چهنه پشمه رگه په کی دیکه دا چونکه مالان هه موو
پپوون له ناوهره کانمان، شایانه بووترتت له شیوه
ره شه وه به پخو مان گه پانده خانه-نیران و سواری نه و
لورپایانه نه بووین که ده مانزانی له گه پانه وهدا، سوپای عراق
ده گوژنه وه بۆ داگیرکردن کوردستان.

چل ویه کسآل تپده په پرت،

به سه رته وشعرو خوژگایه،

نه فسوس نیستاش،

هه رته وسایه،

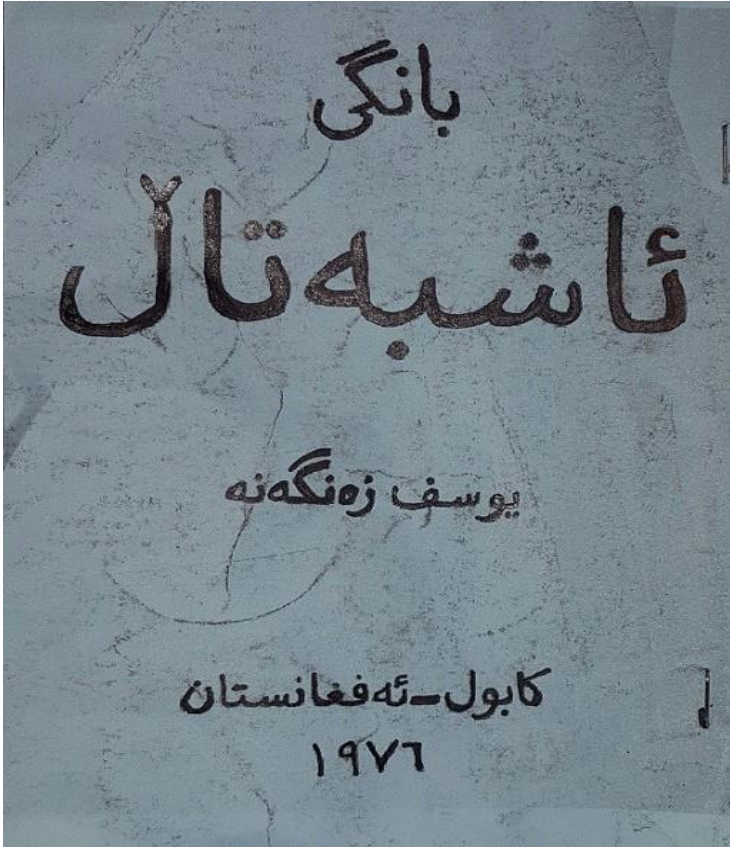
سه رکاروانان،

نه گوژاون،

وه کو خووان،

سه ربه خویش به پړوده،

له سه رپشتی کیسه لدايه.

ټه مه به رگی به که می، ټه و کتیبه به که له ټه فغانستان چاپکرا له نه ورؤزی
سائی ۱۹۷۶ دا. له ناوه رپوی ټه م کتیبه دا، باسم لیکردووه.

ریگای کوردایه تی

- ریگایه که دریز خایه ن و پر له مه ترسی ،
زیندان و شکه نجه و برین و برسپیه تی و تینویه تی و
بپه رگی و دهریه دهری و تاواری و لومه و تانه و تیشه و
لیدان و هه لواسین و گولله باران ، ئاسانترین نه و
به سه رهاتانه ن که تووشی ریره وانی دهن ، بنگومان له
لایه ن ریرانی نیو خو و دهره و بیه وه .

- ته نها ریگایه که که کورد به ره و ئازادی
ده بات و کوردستانیش به ره و رزگاری .

- ریگایه کی به رفراوانتر له ریگای ته نگی
پارتایه تیه ، ریره وانی له روانگه یه کی به رفراوانترو
دووربینترو تیژبینتروه دهروانته نه دنامانی
نه ته وه که مان ، هه موو کوردیک هاوری و هاویبرو
یه کسان له قه لهم دهن و به یه ک چاوو ته ماشایان
ده کهن و له پیناوی به رژه وه ندییه کانیا ندا خه بات
ده کهن ، به ته واوی به پیچه وانه ی پارتایه تیه وه که هه ر
پارتیک ته نها تیده کوشیت له پیناوی که سانیکدا که
ته ندامی خودی پارتیه کهن .

بیروباوه‌ری کوردایه‌تی

- ته‌نیا بیروباوه‌ریکه که کوردی هه‌موو گوشه‌و
قوژنیکی کوردستان به ئەندامی یه‌ک خپزان و یه‌ک
خانه‌واده ده‌ژمیریت و بی‌ری یه‌کتر خوشویستن له
میشکیاندا ده‌روینیت .

- بیروباوه‌ریکه که له میشکی
کوردپه‌رستانه‌وه ده‌رده‌که‌ویت و ده‌چپته میشکی
کوردپه‌رستانه‌وه به نان و دۆ و چپشتی ساوه‌ری کورد
و خوینی کورد ، په‌روه‌رده ده‌بیت و به ده‌ست و بازووی
کوردیش ئارمانی له چاووگیراو که دامه‌زراندنی ولاتی
کوردستانی سه‌ریه‌خۆیه ، به ده‌ست ده‌هینیت .

- ئەگه‌ر تۆی کورد باوه‌رت به‌و خالانه‌ی
سه‌روه‌ه هه‌یه و له‌و باوه‌رشدای که داگیرکه‌رانی
کوردستان ، رژگارکه‌ری نین ، ئەوه جیگای ئومیدی و
ئەگه‌ر ، نا ، ده‌ست له خۆت بشۆره‌وه .

ناوه ږوک

- لاپه ږه
1. پېشکه ش به.. ۲
  2. دوو روونکر دنه وه ۳
  3. ا. يه که م له سهر نيوی نه م کتیه ۳
  - ب. سه باره ت به بارزانی (ملا مصطفى) ۶۷
  3. شعری سهره تا ۸۱
  4. کوورته په يامیک بو هره سپينه ران ۸۴
  5. بیری بونی خوینی یاران ۸۶
  6. پالنه وانانی دواي ناشبه تال ۸۸
  7. مانای شهرم ۹۰
  8. له سرووشتی کوردستانه وه ۹۱
  9. خوینفرؤشان ۹۳
  10. بالنده يه ک به نيوی شوږشی أیلول ۹۴
  11. کوردستان یا نه مان ۹۵
  12. بریاری ناشبه تال و خو کووژی پيشمه رگه ۹۷
  13. سه ننگه ره کان ۹۸
  14. دووامین چرکه کانی بهر له ناشبه تال ۱۰۰
  15. چهنه کاژیریک دواي ناشبه تال ۱۰۳

- ۱۰.۶ .16. کاتیک چووله که کان هه لفریندران
- ۱۰.۸ .17. سه ننگه ری رابه ر
- ۱۱۱ .18. ناشبه تال
- ۱۱۲ .19. شاعر، بلال، کووله که، خه نجه ر
- ۱۱۴ .20. رق له رابه ر
- ۱۱۷ .21. منی پیشمه رگه
- ۱۱۹ .22. په ږه سیلکه برسپیه کان
- ۱۲۰ .23. رابه ره شهرم نه ناسه کان
- ۱۲۱ .24. ئه ی هه ژاران
- ۱۲۲ .25. دوا نالهی شورشی ایلول
- ۱۲۴ .26. ئیمه و نه وان
- ۱۲۸ .27. کچی به سه
- ۱۳۱ .28. چیرۆکیکی شانۆگه ری
- ۱۳۴ .29. پیابو بو دزیکیش درۆیه ک بکات
- ۱۳۶ .30. شورشی ایلول
- ۱۳۷ .31. خوښه ویستیت
- ۱۴۰ .32. هو ی روخانی شورشی ایلول
- ۱۴۲ .33. ره شه بای رق
- ۱۴۷ .34. هه ن و نین
- ۱۴۸ .35. کووماری کوردستانی عظیمیه ی کرج، ایران
- ۱۵۰ .36. پېشه کییه ک بو شعری کوردستانی عظیمیه
- ۱۵۲ .37. کوردستان یا نه مان
- ۱۵۴ .38. گول دهزه کان

- ۱۵۵ 39. ناله ی خاک
- ۱۵۶ 40. نه شکه نجه
- ۱۵۸ 41. چاپکراوه کانم
- ۱۶۰ 42. چاپنه کراوه کانم
- ۱۶۶ 43. من کیم
- ۱۶۸ 44. په یوه سته کان
- ۱۷۱ 45. ریڼه ی کوردایه تی
- ۱۷۲ 46. بیرووباوهری کوردایه تی
- ۱۷۳ 47. ناوه پړوک

تیلینی

هه نډیک له و شعرانه ی که باس له چرکه کانی پپش و پاشی،
بانگی ناشبه تاله ده که ن، له زمانی ده یان پپشمه رگه وه نووسیومه که
راسته و خوځو ځویانی تیدا به شدار بوون.

Ş'ri Siyasî

Peyamî
Peresêlkekanî
Çiyay
Pêrrs
Çapî Dûhemî Bangî Aşbetall

London 2021

سو پاس و پز انين

۱. خوزگه له سو پاس به ولاوه وشه يه كى ديكه هه بوايه كه له ناخه وه دهرم پربايه بؤ كاك (به ختيار كامل)ى خو شه ويست، به رابه ر يه ك له سه دى نه و كارانه و نه و مان دوو بوونانه ي كه له پيناوى مندا، نه نجاميد او وه ده دات و كي شاويه تى و ده يكي شي ت، له به رپوه بردنى لاپه ره كانمه وه بگره تا ده گاته، يارمه تيدان و پشتيو اني كردنم و شوين دهنك و باسى باروودوخى تهن درووستيم، كه وتن و به سينه يه كى فراوانه وه ناگادار كردنه وهى هاوړي و خزم و كه سان و خو شه ويستانم، چي له ريگه ي په يامه نووسراوه كانه وه و چي ته ليفون و چي په يامى دهنكي يوه.

خو اى گه وره، نه و مرو فقه مه زنه يا له راستيدا (ملك كريم) هم، بؤ بپاريزيت و ته من دريژى بكات و دوور له هه موو، نه خو شى و ناخوشيه ك و سي به رى هه ميشه يي بيت، له سه ر هاوسه روو چووار منداله خنجيلانه كانى، نه وانيش بؤ نه م به يلايت به خو شى و تهن درووستيوه، له گه ل ته مه نيكي دريژدا.

دووباره تايپکردنه وهی ئەم کتیبه ی گرتە
ئەستوی خوئی، چوونکه بهر له چل و سئ ساڵ به ئامرازه
کۆنه کان تايپکراوو و جگه له شعره کان هه موو ئەوانی
دیکه ش، هیشتا هه دهستخهت بوون . ئیتر تهتها خوداوهند،
خوئی دهزانی چه ندی ماندوو بووه له خویندنه وه یان به هوی ئەو
دهستخه ته ناشیرینه ی منه وه، که جاری وابوو، هه ندی له
نووسینه کانم، به خوشم نه خویندراوه ته وه.

بیئنه ندازه سوپاس به ختیار گیان و یاخوا به خت هه میشه یارت بیئت.

۲. سوپاسی فراوان بو هاوړی و ئاموزای خوشه ویستم،
ماموستا، شیرزاد عبدالواحد زهنگه نه، که وینه ی سه ر بهرگی
ئەم کتیبه و چه ندین وینه ی دیکه ی منیشی، له رهش و سپییه وه،
گۆړی بو رهنگاوړه نگ.

دهست و په نه جه کانت خوش و خوای گه وره پشت
و په نات بیئت، کاکه شیرزاد گیان.

د. زهنگه نه، یوسف.
په یامی په ره سیلکه کانی چیای پپرس.
هه لبه ستی سیاسی.
له ندهن- ۲۰۲۱

Zangana, Yousuf, Dr.

Messages From, the Piers Mountain's Sparrows.

Political Poems.

London 2021

Ş'ri siyasî

Peyamî
Peresêlkekanî
Çiyay
Pêrrs

Çapî Dûhemî Bangî Aşbetall

London-2021